

Cor Nadalenc de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca del Penedès.
Orfeó L'Eco de Catalunya de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
Societat Coral "Aroma Vallenca", de Valls.
Orfeó Mataroní. Mataro.
Colla Sardanista de Sallent.
Centre Esportiu i Recreatiu de l'Escala.
Ateneu "Colón" del Poble Nou, de Barcelona.
Moviment d'Infants i Preadolescents d'A.C., de Barcelona.
Liceu "Ramón Llull", de Barcelona.
Col.legi Acadèmia Catalunya, de Barcelona.
Agrupació Sardanista Pirinenca. Espolla.
Esbart Sant Martí, de Barcelona.
Casal Cultural Dansaires Manresans, Manresa.
Col.legi Jesús, Maria i Josep, de Sant Andreu de Palomar. Barcelona.
Comunitat Cristiana de Jesús, Maria i Josep de Sant Andreu de Palomar.
Barcelona.
Agrupament Jungfrau, de Barcelona.
Comú de Particulars, de la Pobla de Segur.
Centre Moral Santiago Apóstol de la Parròquia de Ntra. Sra. dels Desemparats,
de L'Hospitalet de Llobregat.
Col.legi dels Sagrats Cors (Carrer Diputació) de Barcelona.
Col.legi — Acadèmia Liceu Verdager, de Barcelona.
Cor Al.lleluia, de Tarragona.
Col.legi — Academia "Purissim Cor de Maria", del Poble Nou. Barcelona.
Col.legi de Ntra. Sra. dels Dolors, de Sants. Barcelona.
Unió Excursionista de Catalunya. Delegació de Girona.
Junta de Reis, de Sant Pol de Mar.
Reunió Jovent de Sorba. Montmajor.
Escoles Perpinyà. Barcelona.
Orfeó Berguedà. Berga.
Societat Coral La Unió Vilanovesa. Vilanova i La Geltrú.
Cooperativa Vilanovina de Consum. Vilanova i La Geltrú.
Acadèmia Almi. Vilanova i La Geltrú.
Colla Impuls Català, de Vilanova de la Barca.
Institució Pedagògica Sant Isidor, de Barcelona.
Elenc Teatral de Sant Pol de Mar.
Col.legi Pla de Fornells, de Barcelona.
Grup de Dança, de Sant Pol de Mar.
Cercle D'Amics amb Barba, de Barcelona.
Agrupació Artística "Delfos" de Barcelona.
Casino L'Aliança del Poble Nou, de Barcelona.
Associació de Pares de Família. Esparraguera.

Revista "El Pensamiento" de Cornellà de Llobregat.
Residència per a estudiants "Sant Domènec", de Balaguer.
Casal Parroquial de Sort.
Convent-Seminari dels P.P. Franciscans, de Balaguer.
Orfeó Infantil de Sort.
Societat Cooperativa "La Lealtat", de Gràcia. Barcelona.
Centre Catòlic de Sallent.
Amics del Prat. Prat del Llobregat.
Congregació Berchmans de Barcelona.
Els Amics de la Natura, de Callella.
Orfeó Balaguerí. Balaguer .
Centre Excursionista de Comarca de Bages. Manresa.
Orfeó Belianenc. Belianes.
Centre Moral i Cultural del Poble Nou, de Barcelona.
Atlètic Club de Sant Pol de Mar.
Col·legi Plus — Ultra, de Barcelona.
Col·legi Cervantes, de Barcelona.
Escola Vilarnau, de Sant Sadurní d'Anoia.
Cor Germanor, de Sant Pol de Mar.
Centre Excursionista "Els Blaus", de Sarrià. Barcelona.
Grup Excursionista de Sant Pol de Mar.
Escola Parvulari Forestier. Barcelona.
Escola Parroquial de Maria Mitjancera, de Barcelona. Escola Montsant. Reus.
Escola Montsant. Reus
Associació d'Amics del Grup Escolar Baixeras. Barcelona.
Escola Bethel, de Barcelona.
Col·legi Norma. Barcelona.
Col·legi de Sant Rafael, de Barcelona.
Cine Club Navarcles.
Centre Excursionista de Sant Martí. Barcelona.
Centre Atlètic Laietània de Mataró.
Centre Gimnàstic Barcelonès. Barcelona.
Escola Jungfrau, de Badalona.
Agrupament Escolta de Santa Maria de Gràcia, de Barcelona.
Col·legi "Cumbre" de Barcelona.
Colla Sardanista "Estel Català", de Súria.
Amics de Vimbodí. Barcelona.
Anella Sardanista "Flor del Cardener", Súria.
Agrupació Excursionista Ginesta. Tarragona.
Societat Cultural — Recreativa "Foment Vilanoví", Vilanova i La Geltrú.
Associació Espanyola d'Amics dels Castells. Grup Local de La Pobla de
Claramunt.
Secció de Muntanya i Excursionisme "La Walkyria". Mataró.

Circol Cultural Espanyol, de Sant Andreu del Palomar. Barcelona.
Comissió Organitzadora de L'Aplec de Cassà de la Selva.
Centre Catòlic de l'Hospitalet de Llobregat.
Colla Sardanista Cassanenca, de Cassà de la Selva.
Associació d'Antics Alumnes "La Salle", de Cassà de la Selva.
Foment Deportiu Cassanenc, de Cassà de la Selva.
Unió Deportiva Cassà, de Cassà de la Selva.
Col·legi Acadèmia Alvarez. Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer de Sant Pau, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Comtal, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Nou de la Rambla, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Bonavista, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Creu Coberta, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Fernando, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns de la Via Laietana, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer de Sants, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Plateria, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Jaume I, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Llibreteria i Baixada de la Llibreteria
de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns de Les Rambles, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer del Pí, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer Princesa, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns del carrer de Fontanella, de Barcelona.
Associació de Comerciants i veïns de la Ronda de Sant Pere de Barcelona.
Associació de veïns de la Plaça de la Llana, de Barcelona.
Associació de veïns de Santa Catalina, de Barcelona.
Associació de Comerciants i Veïns del carrer Baix de Sant Pere, de Barcelona.
Escola Lys, de Barcelona.
Centre Excursionista Poblet, de Barcelona.
Secció Coral del Centre Excursionista de Catalunya. Barcelona.
Centre d'Estudis "Voramar". Barcelona.
Obrerí de Santa Cristina. Lloret de Mar.
Albertí, editor. Barcelona.
Centre Excursionista de Lleida.
Casal Tarragoní. Tarragona.
Cooperativa Obrera Tarraconense. Tarragona.
Estudis Taber. Barcelona.
Orfeó Veus del Camp. Soleràs.
Acadèmia Gaudí. Barcelona.
Escoles d'Orientació Professional de la Dona. Barcelona.
Miriam. Barcelona.

Agrupació Escolar Mixta Nacional Parroquial de Sant Odó. Barcelona.
Escola Tramuntana. Barcelona.
Centre de Pastoral Litúrgica. Barcelona.
Colla Sardanista Estels del Cadí. La Seu d'Urgell.
Escola Angelus. Badalona.
Acadèmia Roig. Escola Jardí. Barcelona.
Acadèmia Tesàlia. Escola Jardí. Barcelona.
Associació de Pares de Nens i adolescents Subnormals (ASPANIAS), de
Barcelona.
Cantaires de l'Ebre — Delta. Tortosa.
Societat Cooperativa Atenea, de Girona.
Escoles de Sant Josep i Santa Rosa. Barcelona.
Orfeó Nova Solsona. Solsona.
Escoles Gitanjali. Badalona.
Orfeó de Tremp.
A.C. d'Antics Alumnes i Amics de l'E.P., de Tàrraga.
Agrupació Amics de la Sardana, de Puigreig.
Orfeó Barcelonès.
Colla Joventut Sardanista, de Puigreig,
Centre d'Ensenyança Costa i Llobera. Barcelona.
Col·legi Acadèmia Torner. Barcelona.
Escola Mestral, de Sant Feliu de Llobregat,
Parròquia de Sant Martí, de Viladrau.
Centre Montserrat — Xavier, d'Hostafrancs. Barcelona.

Barcelona, 9 de febrer de 1970

La enseñanza de la lengua catalana

Hemos recibido de «Omnium Cultural» la carta que reproducimos a continuación:

Sr. Director:

Le agradeceríamos que tuviera la amabilidad de publicar las siguientes líneas.

Numerosas personas se han dirigido a nosotros manifestándonos su deseo de que hagamos llegar, con la mayor voluntad de diálogo, nuestra voz al Ecmo. Sr. ministro de Educación y Ciencia, en solicitud de que en el proyecto de Ley General de Educación, próximo a aprobarse, la enseñanza de la lengua catalana en su área lingüística, encuentre un cauce adecuado, en todos los niveles educativos, de acuerdo con la Enciclica «Pacem in Terris», las recomendaciones de la UNESCO sobre la enseñanza de las lenguas vernáculas y las peticiones presentadas, en su día, por el «Institut d'Estudis Catalans» y las Reales Academias de Buenas Letras, Medicina, Ciencias y Farmacia de Barcelona.

Estas personas, además, nos sugieren que invitemos a corporaciones y entidades de Cataluña a unirse a esta gestión, recordándonos que algunos de nosotros tuvimos el honor recientemente de invitarlas a adherirse a los actos conmemorativos del Año Fabra, que acaba de celebrarse con tan amplia repercusión cívica.

Evidentemente no podíamos dejar de atender un ruego que se refiere a una cuestión que tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Por ello, tenemos el honor de invitar a todas las corporaciones y entidades de Cataluña a unirse y participar en esta gestión en favor de la enseñanza normal de la lengua catalana.

Las adhesiones pueden dirigirse a las oficinas de Omnium Cultural, Palau Dalmau, c/. Montcada, 20, donde se atenderá también cualquier información que se desee.

Pau Riera i Sala, presidente de Omnium Cultural; Ramon Fuster Rabés, decano del Colegio de Licenciados en Letras y Ciencias; Josep Ventosa i Palanca, presidente del Centre Excursionista de Catalunya; Joan Vallvé i Creus, decano del Colegio de Ingenieros Industriales; Ferran Muñoz i Sanllehy, presidente del Orfeo Gracienc; Ignasi de Gispert i Jordà, decano del Colegio de Abogados; Xavier Subias i Fages, decano del Colegio de Arquitectos de Cataluña y Baleares; Joan A. Maragall i Noble, presidente del Orfeo Català.

El Correo Catalán
14. Deseembre. 1969

10

"El Loro Catalán"

27. Deseembre 1969

Numerosas adhesiones al llamamiento de "Omnium Cultural"

Se refería a la enseñanza del catalán en las escuelas

El señor Jaume Planas i Pahissa, «cap de serveis» del Omnium Cultural, ha dirigido a nuestro director la siguiente carta:
«Con referencia al llamamiento encabezado por nuestra entidad, que su periódico tuvo la amabilidad de publicar, plácame comunicarle que se han recibido hasta el momento las siguientes adhesiones: Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de Catalunya y Baleares, Abad y Comunidad del Monasterio de Montserrat, Seminario Menor Diocesano de Santa María de Montalegre (Tiana), Centre de Lectura de Reus, Agrupació Cultural Folklorica de Barcelona, Agrupació Polifónica de Banyoles, Lluïsos de Gràcia, Colegio del Inmaculado Corazón de María de Olot, Escuela Práctica de Comercio de Badalona, Escuela Normal de la Iglesia «Balmes» de Vic; Colegio de Europa de Barcelona, Agrupación Excursionista Pedraforca de Barcelona».

INICIATIVA DEL «OMNIUM CULTURAL»

iniciativa del «Omnium Cultural»

Proceden de entidades de diversos puntos de la región

Respondiendo al llamamiento efectuado por varias entidades y encabezado por «Omnium Cultural», referente a la gestión que se efectuará ante el ministro de Educación y Ciencia en favor de la inclusión en la Ley General de Educación de la enseñanza de la Lengua Catalana en todos los niveles educativos, han llegado, hasta el momento, además de las que constaban en la primera relación ya publicada, las siguientes adhesiones:

- Fomento de las Artes Decorativas,
- Federación Farmacéutica, Agrupación Sardanista Granollers, «Orfeo Atlántida», Casino de Granollers, «Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic de Mataró», Círculo Cultural y Artístico de Balaguer, Círculo Católico de Badalona, Club Natación Banyoles, FESTA, «Agrupació Excursionista Atalaya», de Villanueva y Geltrú; Patronato Cultural Recreativo, de Cornellá; «Agrupament Escolta Prat de la Ribera», de la Parròquia de «Sant Josep», de Hospitalet de Llobregat; Ateneo Arenyense, de Arenys de Mar; «Centre Excursionista Puigcastellar», de Santa Coloma de Gramanet; «Amics de la Sardana», de Villanueva y Geltrú; Fomento Cardonense, de Cardona; «Agrupació Sardanista Manlleuense», de Manlleu; «Grup de Teatre de la Congregació Mariana», de Vall; Asociación Católica, de Calaf; «Cor-Orfeo Parroquial», de Vendrell; Colles Sardanistes de Albatàrrec y Sección Excursionista de «Ateneu Castellonès», de Castellón del Vallés.

"La Vanguardia Española"

4 - Gener 1970

« CATALA A L'ESCOLA »

Más adhesiones en favor de la petición promovida por "Omnium Cultural" a Educación y Ciencia

Nos comunica el «Omnium Cultural», en una nota, que: respondiendo al llamamiento efectuado por varias entidades y encabezado por «Omnium Cultural, referente a la gestión que se efectuará ante el señor ministro de Educación y Ciencia en favor de la inclusión en la Ley General de Educación de la enseñanza de la lengua catalana en todos los niveles educativos, han llegado, hasta el momento, además de las que constaban en la primera relación ya aparecida en EL CO-

- RREO CATALAN, las siguientes adhesiones:
- Fomento de las Artes Decorativas, de Barcelona.
- Federación Farmacéutica, de Barcelona.
- Agrupación Sardanista de Granollers.
- Orfeo Atlántida, de Barcelona.
- Casino de Granollers.
- Agrupació Científico-Excursionista del Cercle Catòlic de Mataró.
- Círculo Cultural y Recreativo de Balaguer.
- Círculo Católico de Badalona.
- Club Natación Banyoles.
- F.E.S.T.A., de Barcelona.
- Agrupació Excursionista Atalaia, de Vilanova i la Geltrú.
- Patronato Cultural y Recreativo de Cornellà.
- Agrupament Escolta, Prat de la Riba, de la Parròquia de Sant Josep, de L'Hospitalet del Llobregat.
- Ateneo Arenyense, de Arenys de Mar.
- Centre Excursionista Puigcastellar, de Santa Coloma de Gramanet.
- Amics de la Sardana, de Vilanova i la Geltrú.
- Fomento Cardonense, de Cardona.
- Agrupació Sardanista Manlleuena, de Manlleu.
- Grup de Teatre de la Congregació Mariana, de Valls.
- Cor-Orfeo Parroquial, de El Vendrell.
- Colles sardanistes de Albatàrrec.
- Secció Excursionista del Ateneu Castellarenc, de Caste-

"El Correo Catalán"

6 Gener. 1970

En pro de la enseñanza del catalán en las escuelas

Cuarta relación de adhesiones a la campaña patrocinada por Omnium Cultural

En las oficinas de Omnium Cultural continúan recibándose numerosas adhesiones a la gestión que se efectuará ante el Ministerio de Educación y Ciencia, en favor de la enseñanza de la lengua catalana, procedentes de entidades culturales, artísticas, deportivas, religiosas, recreativas, centros de enseñanza, casas regionales, etc., de todo el territorio de Cataluña. Últimamente se han adherido las entidades que constan en esta cuarta relación:

Real Club Marítim de Barcelona. — Asociación de Amigos de las Naciones Unidas en España. Barcelona. — Fundación Bosch i Cardellach. Sabadell. — Instituto de Estudios Europeos. Barcelona. — Club de Amigos de la UNESCO. Barcelona. — Centro Gallego. Barcelona. — Provincia de FF. MM. Capuchinos. Barcelona. — Lliga Espiritual de la Mare dé Déu de Montserrat. — Juventudes Musicales de Granollers. — Consejo General de la Unió Excursionista de Catalunya. — Seminario Conciliar de la diócesis de Vic. — Agrupación Astronómica de Sabadell. — Patronato de «La Passió», de Esparraguera. — Orfeo Popular Olotí. Olot. — Museo archivo de Montblanc i comarca. — Coral de l'Arbog. — Colegio internado «San Buenaventura». Vilanova i la Geltrú. — C. C. S. F., de Arenys de Mar. — Agrupament Escolta Sant Francesc Xavier. Manresa. — Centro Excursionista Aguila de Las Corts. Barcelona. — Secció de Excursionismo de la Sociedad Coral «La Moderna del Poble Nou», de Barcelona. — Fútbol Club Artés. — Esbart Dançaire de Rubí. — Sociedad Coral «La Llanteras». Suria. — Asociación Cultural de Granollers. — Amics de la Muntanya, de Tremp. — Orfeo Manresà. — Patronato de Iniciativas de Balaguer y su comarca.

Asimismo, son numerosas las empresas comerciales e industriales y los particulares de toda Cataluña que manifiestan, por escrito, su adhesión a aquella iniciativa.

10

“Conce Palau”

27 .. febr. 1970

Adhesiones a una iniciativa de Omnium Cultural

Nueva relación de entidades que
se suman en favor de la ense-
ñanza de la lengua catalana.

Nos comunica Omnium Cultural que en sus oficinas de la calle de Moncada, 20, Palacio Dajmases, Barcelona-3, continúan recibiendo numerosas adhesiones a la iniciativa en favor de la enseñanza de la lengua catalana, procedentes de corporaciones y entidades, de todas clases, radicadas en Cataluña. A las que constan en las relaciones publicadas anteriormente, hay que sumar las de esta sexta relación:

Escuela Massana; Joven Cámara Económica, de Reus; Escuela Normal «Joaquim Ruyra», de Gerona; Instituto de Estudios Gerundenses, de Gerona; Institución Cultural del C.I.C.F.; Centro de Estudios Comarcales, de Bañolas; Federación Catalana de Montañismo; «Obra del Ballet Popular»; «Orfeo de Sants»; Club Natación, de Bañolas; Asociación de Padres de Alumnos del Instituto de Enseñanza Media «Obispo Sivilla», de Calella; Colegio Oficial de Agentes de la Propiedad Inmobiliaria; Revista «Presencia», de Gerona; Movimiento Familiar Rural de Acción Católica de la Diócesis de Barcelona; Asociación de Alumnos y ex alumnos de la Escuela de Maestría Industrial, de Valls; Sección de Montaña de la Cooperativa «Pau i Justícia».

Centro Excursionista, de Tarrasa; Editorial y Librería «Claret»; Cine-Club, de Vich; Juventudes Musicales, de Berga; Coral de Radio Tarrasa; Club Ciclista Olot; Club «Flor de Neu», de La Pobla de Lillet; «Orfeo Reusenc», de Reus; Colegio Claretiano «Corazón de María»; «Orfeo de Sabadell»; Cine-Club «Vértice», de Villanueva y Geltrú; «Unió Excursionista de Catalunya», Delegación de Gracia; «Orfeo de Les Corts»; «Colla Sardanista Anella Daurada», de Callús; Ateneo Castellarense, Castellar del Vallés.

Agrupación Folklórica de la Sociedad «La Principal» de Vilafranca del Panadés; Asociación de ex Alumnos y Amigos de la Escuela Pia, de Villanueva y Geltrú; «Esbart Marius Torres», del Club Sicoris, Lérida; «Agrupament Escolta Jaume Caremar», de Igualada; «Orfeo Lleidatà La Violeta», Lérida; «Amics dels Golgs»; Escuelas Proa, Badalona; Centro Excursionista de San Adrián del Besós; Coral Canigó, Vich; Escuela Farguell, Berga; Orfeo de Flix; «Cercle d'Amics amb Barba».

Escuela Activa de Padres, Delegación Bordeta, «Sant Medir»; Patronato de Catequística, Figueras; Agrupación Sardanista «Sempre Catalans», Vilanova del Segrià; Casal de Acción Católica, Igualada; «Cercle Sardanista»; Centre Excursionista de Catalunya, Delegación de Olot; Agrupación Sardanista «Florice!», Anglès; Agrupación Familiar de Santa Perpetua de Moguda; Esbart Folklore de Cataluña; Librería de La Rambla, Tarragona; Agrupación Manresana de Folklore, Manresa; «Amica de l'Art Vell i de les Tradicions», Cornellà de Llobregat; «Orfeo Enric Morera», de San Justo Desvern; «Cor Montserrat», de Tarrasa; «Agrupació de Joventut (A.P.F.)», de Borjas Blancas, y «Coral Sant Esteve», Colonia Soldevila, Balsareny.

Asimismo, continúan recibiendo numerosas adhesiones de empresas comerciales e industriales y de particulares.

3. Febrero. 1970

La iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana

Cien nuevas adhesiones

«Omnium Cultural» nos comunica que en sus oficinas (calle Montcada, 20, Barcelona, nº 3), continúan recibiendo numerosas adhesiones de corporaciones y entidades, a la iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana, en toda su área lingüística. En una sola jornada, la del pasado día 26, se recibieron 44 escritos de adhesión. A las adhesiones hechas publicadas en anteriores relaciones, se suman ahora las cien que constan en esta décima relación:

Asociación de la Prensa, Barcelona. Agrupación de Artistas Actuales, Saló de Mayo, Barcelona. Facultat de Teologia, Barcelona. Facultad de Filosofía y Teología, «San Francisco de Borja», Sant Cugat del Vallés. Academia de Bellas Artes, Sabadell. Instituto Nacional de Enseñanza Media, Granollers. Parroquia de San Francisco de Asís, Sabadell. Comunidad Parroquial de San José de Calasanz, Barcelona. Parroquia de San Martin, Sardanyola. Parroquia de Santa Maria de Caparons. Comunidad de Canónigos y Beneficidos de la Basílica de Santa Maria de la Seo, Manresa. Asociación de Asistentes Sociales, Barcelona. Instituto de Directores de Empresa, Barcelona. Comisión de Estudios de la Comunidad Tradicionalista del Principado de Cataluña, Barcelona. Centro de Inicativas y Turismo, Olot. Centro de Inicativas y Turismo de Puigcerdá y Cerdanya, Puigcerdá. Fomento de Urbanización y Turismo de Sant Just Desvern. Gremio de Constructores de Obras, Barcelona. Gremio de Piedras y Tierras, Barcelona. Asociación de Padres de Familia del Colegio del Sagrado Corazón (c. Caspel), Barcelona. Instituto de Estudios Ampurdaneses, Figueras. Patronato de Estudios Ausonenses, Vic. Escuela Técnica Profesional del Clot, Barcelona. Franciscalia, Barcelona. Comité Regional de las Asociaciones Católicas de Dirigentes, Barcelona. Secretariado de Pedagogía y Pastoral de la Escuela Pia de Catalunya, Barcelona.

Centro de Pedagogía Terapéutica, Terrassa. «Orreó Gracienc», Barcelona. Aulia Escuela Europea, Barcelona. Escuela Betania, Barcelona. Escuela Elata, Barcelona. Alantza Escolar, Barcelona. Escuela Talitha, Barcelona. Grupo de Arte y Literatura «Racó», del Casal de Mataró, Mataró. Siccors Club, Llerda. Casa de Catalunya, Valencia. Mutualidad Social de Nuestra Señora de Montserrat, Vilanova i la Geltrú. Club de Golf Playa de París, París. Club Natación Sallent, Club Deportivo Llavanas. Club Natación Cataluña, Barcelona. Club Natación Igualada, Igualada. Club Natación Barceloneta, Barcelona. Club Deportivo Hurracanes, Llerda. Unión Deportiva Espigas, Espigas de Llobregat. Sociedad de Cazadores del Alto Ampurdán, Figueras. Sección de Tiro al Plato de la Federación Provincial de Barcelona del Tiro Olímpico Español, Barce-

La Voz Progresista Española.

6. Febrero. 1970

70

lona. Sección de Atletismo de «Balonmano Granollers», Granollers. Club de Tenis de Mesa Nuria, Hospitalet de Llobregat. Club de Aledrez, Surra. Pena de Aledrez «Sant Jordi», Figueras. Agrupación Fotográfica y Cinematográfica de Gerona y Provincia, Gerona. Asociación Española de Gemología, Barcelona. Escuela Católica de Formación Social «Torras i Bages», Manresa. Contrada de Pescadores, Vilanova i la Geltrú. Centro Obreiro de A. C., Vilanova i la Geltrú. Ponencia Cultural y Social de la Asociación de Vecinos del Barrio Sudoeste del Besòs, Barcelona. Centro de Cultura Popular, Solsona. Asociación de Vecinos de Viviendas Congregadas Eucarístico «Can Ros», Barcelona. «Orreó Badaloni», Badalona. Orfeón Laudate, Barcelona. Revista «El Maresme», Mataró. La Salle, Gracia-Josepsets, Barcelona. Cinema Club Fomento, La Bisbal. Sociedad Recreativa «Unió Calatina», Calif. Unión de «colles» Sardanistas, Barcelona. Asociación de Amigos de Europa, Barcelona. Club Editor, Barcelona. Ateneo de Sant Just Desvern. Sociedad Recreativa «L'Alfanga Bisbalenca», La Bisbal. «Agrupament Escolta Sant Martí», La Bisbal. Club Excursionista Monblanc, Montblanc. Escuela Medio Pensionado San Francisco Javier, Casas Baratas de Horta, Barcelona. Academia Dom Antoni Brenach-69, Barcelona. Colegio del Sagrado Corazón (calle Encarnación), Barcelona. Colegio de San Pedro Claver, Sección Filial n.º 1 del Instituto Nacional de Enseñanza Media «Ausias March», Barcelona. Academia Escuela Mercantil, Barcelona. Academia Mastera, Barcelona. Colegio Milla y Fontanals, Barcelona. Escuela Parvum, Solsona. Escuelas Cultura, de San Andrés de Palomar, Barcelona. Academia Cultura, de San Andrés de Palomar, Barcelona. Escuela Benjamín, Barcelona. Parvulario Angelus, Barcelona. Comunidad de Estudiantes de la Escuela Pia, Tarrasa. Asociación de Padres y Amigos de la Escuela Normal «Milla y Fontanals», Sección Niños, Barcelona. Colegio de la Madre del Divino Pastor, Barcelona. Escuela Parroquial Santa Engracia, Barcelona. Academia Sallares, Barcelona. Liceo Borrrell, Barcelona. Comunidad y Alumnos de la Escuela Pia, Balaguer. Sociedad Coral Ilustración Artística, Sant Quirze de Terrassa. Asociación de Vecinos de la calle Pelayo, Barcelona. Asociación de Vecinos de la calle Hospital, Barcelona. Asociación de Vecinos de la calle Canuda y plaza de la Villa de Madrid, Barcelona. Asociación de Vecinos de la calle Pettrixol, Barcelona. «Unió Muntanyenca Eramprunyà», Gavá. Agrupación Excursionista Icarta, Barcelona. Sección Excursionista del Club de Fútbol Reddis, Reus. Congregación Mariana Universitaria, Barcelona.

«Omnium Cultural» nos ruega que aclararemos que en una relación publicada anteriormente, la séptima, donde debía constar la adhesión de la «Asociación Provincial de Gerona, de la Asociación Nacional de Catédricos de Enseñanza Media», por error se relacionó «Instituto Nacional de Enseñanza Media, de Gerona».

Adhesiones a la iniciativa de «Omnium Cultural»

Octava relación de entidades que apoyan la sugerencia de la enseñanza oficial de la lengua catalana

Según nos comunica Omnium Cultural, diariamente aumenta el número de adhesiones, que se reciben en sus oficinas, a la iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana en todos los niveles educativos. A los centenares de adhesiones de entidades que se han publicado en las anteriores relaciones, hay que sumar las que constan en esta octava relación:

Centro de Deportes Sabadell, Club Natación Barceloneta, Colegio de las Escuelas Pías de Sarriá, Instituto Técnico Eulalia, Estudios San Marcos, Colegio Lestonnac, Seminario Conciliar de la Diócesis de Solsona, Centro de Pastoral Litúrgica, Sociedad Catalana de Pediatría de la Academia de Ciencias Médicas, Cooperativa de Transportes de Recaderos, Comisión Diocesana de Educación Especial, Círculo Artístico de Villanueva y Geltrú, Centro de Estudios Comarcales de Igualada, Asociación de Padres de Niños y Adolescentes Subnormales (ASPANIAS) de Barcelona, Colegio Nacional «Ramiro de Maeztu», Gremio de Vendedores de Mercadería y Novedades al por mayor, Escuela del Magisterio de la Iglesia «La Salle», Fomento de la Sardana «Pep Ventura» de Figueras, Asociación de Comerciantes y Vecinos o de Vecinos de las calles de San Pablo, Condal, Nueva de la Rambla, Buenavista, Cruz Cubierta, Ramblas, Pl. Princesa, Baja de San Pedro, Fontanella, Alta de San Pedro, Plaza de la Lana, Santa Catalina, Fernando, Vía Layetana, Sans, Jaime I, Librería y Bajada de la Librería; Centro de Estudios del Baix Fluviá de Torroella de Fluviá, Sociedad

Coral «Erato» de Figueras, «Club Muntanyenc Barcelonès», Centre Excursionista «Empordanès de Figueras», «Orfeó Canongí de La Canonja, Unión Excursionista de Vich, Amigos de Besalú y de su condado, Coral de Folgueroles, «Amics de Verdaguer» de Folgueroles, Colegio Academia Alvarez, Cooperativa Obrera Tarraconense, Estudios Taber, Orfeón «Veus del Camp» de Solerás, Academia Gaudí, Escuelas de Orientación Profesional de la Mujer, Miriam, Agrupación Escolar Mixta Nacional Parroquial de San Odón, Escuela Tramuntana, Colla Sardanista «Estels del Cadí» de Seo de Urgel, Escuela Angelus, Academia Roig Escuela Jardín, Academia Tesalia Escuela Jardín, «Cantaires de l'Ebre-Delta» de Tortosa, Sociedad Cooperativa Atenea de Gerona, Escuelas de San José y Santa Rosa, Orfeón «Nova Solsona» de Solsona, Escuelas Gitanjali de Badalona, Orfeón de Tremp, Escuela Lys, Centre Excursionista Poblet, Sección Coral del Centro Excursionista de Cataluña, Centro de Estudios «Voramar», Obrería de Santa Cristina de Lloret de Mar, Albertí editor, Centro Excursionista de Lérida, «Casal Tarragoní», A. C. de Antiguos Alumnos y Amigos de la E. P. de Tárrega, Agrupación Amigos de la Sardana de Puigreig, Orfeón Barcelonés, Colla «Joventut Sardanista» de Puigreig, Centro de Enseñanza «Costa i Llovera», Colegio Academia Torner, Escuela Mestral de San Feliu de Llobregat, Parroquia de Sant Martí de Viladrau, Centro Montserrat-Xavier de Hostafrancs y Escuelas Proa.

10
" La Vanguardia Española
17 - Febrero - 1970

Adhesión a la enseñanza de la lengua catalana

Medio millar de entidades y corporaciones han manifestado su apoyo

Según nos comunica «Omnium Cultural», el número de corporaciones y entidades que, hasta el momento han manifestado su adhesión por escrito a la iniciativa en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana, ha superado de mucho el medio millar. Últimamente se han adherido las que constan en esta novena relación:

Escolanía de Montserrat. Agrupación de Antiguos Jugadores del Club de Fútbol Barcelona. Asociación de Maestros Industriales, Barcelona. Seminario Conciliar de la Diócesis de Gerona. Cooperativa de Consumo de los Colegios Oficiales de Médicos de Cataluña y Baleares, Barcelona. Gremio Sindical de Editores, Barcelona. Centro Excursionista de Sabadell. Orfeón «L'Ecode Catalunya», de San Andrés de Palomar, Barcelona. Club Náutico Prat, Prat de Llobregat. Gran Peña Barcelonista, Barcelona. Centro Excursionista «Els Blaus», de Sarrià, Barcelona. Asociación de Antiguos Alumnos de «La Salle», de Cassà de la Selva. Fomento Deportivo Cassanenc, Cassà de la Selva. Centro Gimnástico Barcelonés, Barcelona. Centro Atlético Laietania, Mataró. Club de Ajedrez de Granollers. Basquet Club Artés-Artium, Artés. Club Natación Atlético, Barcelona. «Orfeó Mataroní», Mataró. Asociación de Amigos del Grupo Escolar Baixeras, Barcelona. Convento-Seminario de los PP. Franciscanos, Balaguer. Centro Excursionista de la Comarca de Bages, Manresa. Centro Moral y Cultural del Poble Nou, Barcelona. Grupo Excursionista de Sant Pol de Mar. Escuelas Perpiñá, Barcelona. Institución Pedagógica San Isidoro, Barcelona. Escuela Bethel, Barcelona. Escuela San Rafael, Barcelona. Colegio «Cumbre», Barcelona. Cine Club Navarres. Escuela Jungfrau, Barcelona. «Orfeó Balaguerí», Balaguer. Asociación de Comerciantes y Vecinos de la Calle Platería, Barcelona. Unión Deportiva Cassà, Cassà de la Selva. «Colla Sardanista Cassanenca, Cassà de la Selva. Movimiento de Niños y Preadolescentes de Acción Católica, Barcelona. Orfeón Canigó, Barcelona. Centro Deportivo y Recreativo de L'Escala. «Agrupament Jungfrau», Barcelona. Orfeón «La Joia de Maig», Anglesola. «Esbart Sant Martí», Barcelona. Elenco Teatral, San Pol de Mar. Sociedad Coral «Arona Vallanca», Valls. «Reunió de Jovent» de Sorba, Montmajor. Residencia para Estudiantes «Santo Domingo, Balaguer. «Cor Nadalenc» de La Agrupación polifónica de Vilafranca del Panadés. Comunidad Cristiana de Jesús, María y José, de San Andrés de Palomar, Barcelona. «Agrupació Sardanista Pirenca», Espolla. «Junta de Rois», Sant Pol de Mar. Centro Moral Santiago Apóstol de la Parroquia de Nuestra Señora de los Desamparados. Hospitalet de Llobregat. Casal Cultural «Dansaires Manresens», Manresa. Unión Excursionista de Cataluña, Delegación de Gerona. Coro Aleluia, Tarragona. «Colla Impuls Català», Vilanova de la Barca. Casal Parroquial, Sort. Sociedad Coral «La Unió Vilanovina», Vilanova i la Geltrú. Grupo de Danza, San Pol de Mar. Agrupación Artística «Delfós», Barcelona. Asociación de Padres de Familia, Esparraguera. Revista «El Pensamiento», Cornellá de Llobregat. Centro Católico, Sallent. «Amics del Prat», Prat de Llobregat. Círculo Cultural Español, de San Andrés de Palomar, Barcelona. «Orfeó Bellanenc», Bellanés. Asociación Española de Amigos de los Castillos, Grupo Local de la Poble de Claramunt. «Cor Germanor», Sant Pol de Mar. Colla Sardanista «Estel Català», Suria. «Amics de Vimodí», Barcelona. Agrupación Excursionista «Ginesta», Tarragona. «Sección de Montaña y Excursionismo «La Walkyria», Mataró. «Anella Sardanista Flor del Cardoner», Suria. Comisión Organizadora del «Aplec» de Cassà de la Selva. Centro Católico de Hospitalet de Llobregat.

"La Vanguardia Excursionista"
25 - Febrero - 1970
10

Nueva relación de adhesiones a la iniciativa de «Omnium Cultural»

Se aproxima el plazo de cierre de admisión a fin de realizar la gestión encomendada

Continúa aumentando el número de adhesiones que se reciben en las oficinas de «Omnium Cultural», a la iniciativa en favor de la enseñanza de la lengua catalana en todos los niveles educativos, y en toda su área lingüística. En el momento presente, el número total de las recibidas se aproxima a las mil quinientas. «Omnium Cultural» nos comunica que muy pronto deberá cerrar el plazo de admisión de nuevas adhesiones, a fin de realizar la gestión encomendada ante el ministro de Educación y Ciencia, antes que el Proyecto de Ley General de Educación que ha empezado a discutirse en la Comisión correspondiente de las Cortes, pase al pleno de las mismas, para su aprobación definitiva.

A las doce anteriores relaciones de adhesiones recibidas, hay que sumar las cien que constan en esta decimotercera relación.

Real Academia de Medicina, Real Club de Tenis Barcelona, 1899; Cámara Oficial de Comercio e Industria de Reus; Colegio de Abogados de Mataró; Federación de Mutualidades de Cataluña y Baleares; Amigos de los Museos; Círculo Filatélico y Numismático; «Orfeo Català de Mèxic»; Academia Católica de Sabadell; Asociación de Practicantes, Escritores y Artistas; Club Náutico de Sitges; Colegio Mayor Monterols; Club Helena; Gremio Sindical Provincial de Peluquerías de Caballeros; Asociación de Antiguos Alumnos Salesianos; Montepío de Maestros Directores-Concertadores de Barcelona; Colegio Libre Adoptado Santo Tomás de Aquino Bellpuig de Urgel; Escuela Mowgli de Reus; Colegio de la Sagrada Familia de Santa Coloma de Gramanet; Agrupación Pedagógica de San Nicolás de Sabadell; Colegio San Ramón de Penyafort de Vilafranca del Panadés; G. E. y E. G. de Gerona; Casal de Cervera y Casino de Badalona; Mutualidad Comarcal de Previsión Social «Montseny» de Arbuçias; Cooperativa Vinícola de Perelada; Cooperativa La Económica Palafrugellense, Cooperativa Condal de Alimentación; Cooperativa de Consumo de Rubí; Cooperativa de Consumo Centenaria Antigua del Campo del Arpa; Cooperativa Balsarenense «Covisa» de Balsareny; Cooperativa del Campo de Borjas Blancas; Cooperativa Agrícola de Aldea; Cooperativa Agrícola y Caja Rural de Mola; Cooperativa Agrícola y Caja Rural de Vilarrodona; Cooperativa Agrícola, Castelló de Ampurias; Cooperativa Agrícola y Caja Rural de La Bisbal de Falset; Cooperativa «La Sabadellense»; Cooperativa de Consumo «Unión Anglesense»; Casino Prado de Sitges; Asociación Cultural de Sitges; Centro de Estudios CEAC; «Colla de Castellans Minyons de l'Arboç», Parroquia de San Juan Bautista de Mora de Ebro; Comunidad de Presbíteros de la Parroquia de Sta. Eulalia de Berga; Club Deportivo Vendrell; Sociedad Cultural y Recreativa de Mora de Ebro; «Cofraria de la Mare de Déu de Montserrat de Virtelà»; Club Natación Tárrega; Club Natación Sant Cugat; Club Deportivo de Pesca Marítima de Sitges; Club Natación de Sitges; Peña Azulgrana de Santa Coloma de Queralt; Agrupación de Pescadores Deportivos de Castellbell y Vilar; Caja Rural de la Cooperativa del Campo de Borjas Blancas; Agrupación de Pescadores con Caña de San Vicente de Castellet; Archiprestazgo de Bellpuig; Parroquias de San Pedro de Vacarisses, San Salvador de Golmés, Santa María de Serrateix, San Sebastián de La Canonja, Ntra. Sra. de la Esperanza de Masricard y Sant Iscle de Rajadell; Asociación de Padres de Familia de Salas del Pallars; Colegio Parroquial de Sta. Eulalia de Riuprimer; Comunidad de la Escuela Pía de Sitges; Antiguas Alumnas de las Escuelas de las Mercedarias Misioneras de Sitges; Biblioteca Parroquial de Les Cabanyes; Centro de Enseñanza Liceo Moderno de Reus; Seminario Cristiano de Misioneros hijos del Inmaculado Corazón de María de San Baudillo de Llobregat; Caja de Pensiones y de Ahorros de Amposta; Parroquia del Santísimo Salvador de Sabadell; Ateneo Cultural Hortense; Agrupación Gimnástica «Els Falcons» de Llorenç del Panadés, Comisión Fomento de Turismo de Castelló de Ampurias; Agrupación Deportiva de Rosas; Club Bancobao; Club Ciclista Cornellá; Club Deportivo de Sallent; Sociedad de Cazadores de Sitges; Sociedad de Cazadores Deportivos de Anglés y Comarca, Agrupación de Pescadores de Sallent; Sociedad de Pesca Deportiva «Riera de les Truites» de Arbuçias; Agrupació Sardenista de Mollerusa; «Amics del Teatre»

"La Vanguardia"
9 d'abril 1970

10

"La Vanguardia"

La iniciativa de «Omnium Cultural» pidiendo la enseñanza oficial del catalán

Se han recibido ya cerca de mil quinientas adhesiones

Sigue incrementándose la lista de adhesiones a la iniciativa de «Omnium Cultural» pidiendo la enseñanza oficial de la lengua catalana en todos los niveles educativos y toda el área lingüística. Según nos comunica la citada entidad el número total de las adhesiones recibidas se acerca a las mil quinientas.

Igualmente se anuncia el próximo cierre del plazo de admisión de comunicaciones en tal sentido a fin de realizar la gestión encomendada ante el ministro de Educación y Ciencia, antes de que el Proyecto de Ley general de Educación, que ha empezado ya a debatirse en la comisión correspondiente de las Cortes, pase al pleno de dicho organismo para su aprobación definitiva.

12 d'abril 1970

10

F
"El Correo Catalán"

24. Maig - 1970

**PRO ENSEÑANZA DE LA
LENGUA CATALANA**

Ya pasan de 2.200 las entidades adheridas a la iniciativa

Después de haber sido publicada la relación de las mil quinientas primeras corporaciones y entidades que se han adherido a la iniciativa encabezada por «Omnium Cultural», en favor de la enseñanza oficial de la lengua catalana, continúan afluyendo a las oficinas de esta entidad, centenares de nuevas adhesiones procedentes de Barcelona y de toda Cataluña. En el momento actual, el número total de las recibidas, supera ya la cifra de dos mil doscientas. «Omnium Cultural», comunica que las personas interesadas en recibir la relación de aquellas mil quinientas primeras adhesiones, pueden solicitarla por escrito a sus oficinas (calle Montcada, 20. Barcelona 3).

LAS ADHESIONES

El número de corporaciones y entidades que se han adherido, hasta la fecha, a la iniciativa en favor de la enseñanza de la lengua catalán, producida por «Omnium Cultural», ha sobrepasado ya la cifra de 2.500

Entre las últimas adhesiones recibidas se cuentan nuevos Colegios Oficiales Profesionales, Cámaras de Comercio e Industria, Institutos Nacionales de Enseñanza Media, Escuelas públicas y privadas, Seminarios Diocesanos, Consejos parroquiales, grupos de Acción Católica Obrera, Colegios Mayores, Cooperativas, Clubs deportivos, Cine-Clubs, Escuelas de Arte Dramático y Grupos Teatrales etcétera.

A pesar de que diariamente continúan recibiendo nuevas adhesiones, «Omnium Cultural» se ve obligado a comunicar que, a fin de poder realizar en fecha próxima, la gestión encomendada, se ve en la precisión de anunciar que el período de admisión de nuevas adhesiones deberá quedar cerrado el próximo día 31. Por ello, ruega a todas las corporaciones y entidades que aún no han manifestado su adhesión, y deseen hacerlo, que se sirvan enviarla, antes de la expresada fecha, a sus oficinas: calle Montcada, número 20, Barcelona (3). Pasada esta fecha «Omnium Cultural», hará pública la relación completa de todas las corporaciones y entidades que han querido adherirse a la iniciativa.

"El Conco Catalán"

7 de juliol - 1970

Opa Manquardia, 10 d Octubre de 1970

19

EL OMNIUM CULTURAL Y LA ENSEÑANZA DEL CATALAN

Se da por finalizada la campaña de recogida de adhesiones

Hemos recibido la carta siguiente comunicando, con ruego de inserción en el diario:

«La invitación que tuvimos el honor de dirigir a todas las corporaciones y entidades de Cataluña a fin de realizar una gestión colectiva ante el Ministerio de Educación y Ciencia, para lograr que la enseñanza de la lengua catalana encontrara un cauce adecuado en la Ley General de Educación que iba a discutirse, recibió la respuesta favorable de más de 2.500 corporaciones y entidades de toda Cataluña, entre ellas las más prestigiosas y populares del país. Esta respuesta demostró claramente cuál es la voluntad del pueblo catalán en esta cuestión.

El resultado de nuestra iniciativa fue puesto, en su día, en conocimiento del ministro de Educación y Ciencia, al mismo tiempo que le eran expuestos nuestros deseos, que fueron acogidos con simpatía.

Discutida y aprobada la nueva Ley General de Educación hemos podido comprobar que no recoge la totalidad de nuestras aspiraciones. El texto aprobado significa, sin embargo, un paso positivo, al abrir un cauce legal a la enseñanza de la lengua catalana en todos los centros oficiales y privados.

Este cauce legal creemos que debe ser aprovechado inmediatamente por todos los centros de enseñanza públicos y privados de Cataluña. Creemos que el respeto debido a la formación lingüística básica de los niños y niñas de Cataluña no permite pérdidas de cursos, ni otra clase de demora. Por ello, nos permitimos sugerir que mientras el Estado estudia y organiza la aplicación de lo dispuesto en la nueva Ley en este punto, sean las corporaciones provinciales y municipales de Cataluña las que promuevan y patrocinen económicamente la enseñanza de la lengua catalana en todos los centros oficiales, siguiendo el ejemplo dado por la Diputación Provincial de Barcelona y otras corporaciones públicas de Cataluña. En el caso de la ciudad de Barcelona, esperamos que el Ayuntamiento patrocine económicamente esta enseñanza no sólo en las escuelas dependientes del municipio, sino en todos los centros oficiales situados en la ciudad que deseen establecerla inmediatamente.

Por nuestra parte hemos dado fin a la misión que aceptamos realizar cuando hicimos pública la invitación que suscribimos. Pero antes hemos querido recoger una sugerencia, recibida de numerosas corporaciones y entidades, proponiendo que «Omniium Cultural», con el asesoramiento del «Institut d'Estudis Catalans», el Colegio Oficial de Doctores y Licenciados del Distrito Universitario y otras entidades, constituya, entre sus actividades ya existentes, una oficina permanente, al servicio de todos los centros de enseñanza, que estudie y resuelva los problemas pedagógicos y de otra índole que la aplicación de la nueva Ley, en cuanto se refiera a la enseñanza de la lengua catalana, pueda plantear. Esta sugerencia ha sido aceptada por «Omniium Cultural».

No podemos terminar sin dar las más sinceras gracias a las 2.500 corporaciones y entidades que con su adhesión y confianza nos han acompañado en nuestras gestiones. Creemos que entre todos hemos contribuido a que sea realizado un paso positivo en una cuestión que —como decíamos en nuestra invitación— tanto interesa al desenvolvimiento cultural básico de todos los que vivimos en tierras de lengua catalana.

Firman la carta: Pau Riera i Sala, presidente de «Omniium Cultural»; Ramón Fuster Rabes, decano del Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias del Colegio Universitario de Cataluña y Baleares; Josep Ventosa i Palanca, presidente del Centre Excursionista de Catalunya; Joan Valls i Creus, decano del Colegio de Ingenieros Industriales; Ferran Muñoz i Sanjeliu, presidente del Orfeo Gracienc; Ignasi de Gispert i Jordà, decano del Colegio de Abogados de Barcelona; Josep M. Fargas i Falip, decano del Colegio de Arquitectos de Cataluña y Baleares; Joan A. Maragall i Noble, presidente del Orfeo Català.»

LA VANGUARDIA 21 Octubre 1972

La Comisión Española de Nombres Geográficos se propone la recuperación ortográfica de los topónimos del país

En Cataluña el problema no es tanto de descastellanizar el mapa topográfico como de restituir a su verdadero origen lingüístico e histórico los nombres de sus ciudades, comarcas y accidentes geográficos

Madrid, 20. (Especial para «La Vanguardia», por F. LLORENS PASCUAL.) — El pasado 12 de enero la Presidencia del Gobierno dictaba un orden por la que de acuerdo con las resoluciones de la Conferencia en Ginebra de 1967 quedaba constituida la Comisión Española de Nombres Geográficos, Comisión que sustituye a la hasta entonces denominada «Comisión Nacional de Toponimia», que tenía por objeto la recuperación ortográfica y lingüística de los topónimos del país. Del pasado enero a lo que va de año, la Comisión, presida por el vicepresidente del Consejo Superior Geográfico y director general del Instituto Geográfico Nacional, don Juan García Ferrás, se ha reunido ya en Madrid en tres ocasiones con el fin de iniciar sus actividades. El secretario de la mencionada Comisión es don Francisco Varquez Mauri, cuya labor es:

«La Comisión, que se integra por sólo quince miembros representantes del Consejo Superior Geográfico, Academias de la Lengua y de la Historia, Instituto Nacional de Estadística y otras varias instituciones de carácter técnico trabaja en la difícil tarea de recoger, restaurar los nombres de ciudades, pueblos, caseríos, parajes, cabos y demás accidentes geográficos con el debido asesoramiento que pueda ofrecernos tanto las reales Academias de la Lengua y de la Historia como las respectivas Academias regionales, centros de investigaciones, investigaciones locales o incluso la "vox populi".»

Restaurar la toponimia española

«Nuestro cometido — hoy día — se asemeja al de la Real Academia de la Lengua en lo que respecta a recoger en un primer término ciertos topónimos hoy en riesgo de desaparecer — a consecuencia del Acodo rural de los lugareños — para restaurarlos, al cabo, en el futuro y recuperarlos en todo caso a su forma verdadera. No nos interesa tanto el origen de los topónimos como su adecuada ortografía. Es por dicha razón que el mapa topográfico nacional, elaborado entre 1870 y 1971, será revisado cuidadosamente en el futuro para así asistir a su verdadero origen lingüístico e histórico una serie de topónimos de comarcas, montes, ríos y parajes de nuestra geografía.»

«Falta, además, pasar de lo que, de acuerdo con algunos lingüistas puristas, debería ser el nombre por «llid» a «llorens» por «Quirico»?»

«Verá usted, por nuestra no hay inconveniente alguno en que los descastellanos de Cataluña lo sean en el mapa del país, siempre que se respete el origen lingüístico de los topónimos. Pero, en el caso de que se trate de un topónimo que ya existía en castellano, como es el caso de «San Quirico», no se debe descastellanizar el nombre, sino el de restituirle su verdadero origen lingüístico, no sólo en Cataluña, sino en el resto de regiones del país, pues los errores se dan también en plena Castilla al denominarse «Cerro Cabeza de Reñales» a lo que originalmente era «Cerro Cabeza de Reñales» en el macizo de Guadarrama, o «Camino del Indio», por «Camino del Judío», en Curaca, debido a un error en la transcripción al tratarse, como es el caso, de dos vocablos de parecida grafía. Sin embargo, lo que sí es cierto es que muchas de las denominaciones topográficas de las regiones catalanas, levánticas y balears se han visto adulteradas por una geografía descastellanizante o por descastellanismo, por parte de los geógrafos y técnicos, de las respectivas lenguas vernáculas del país. El examen del mapa topográfico nacional correspondiente a Gerona, en donde se consiguen por doquier el topónimo «el de ferus lezu que hace años el doctor Paul Auladher, destacado especialista en toponimia catalana comentaba con ironía «Parece que todavía uno se encuentra en Suiza para la alta producción de relojes», cuando en realidad se trata del catalán «rellogeria» (relojería del «rapel»), nombre con que se designan los abundantes horcos de todo los de las tierras gerundenses. Como puede observarse, se trata en definitiva de una labor de limpieza y restauración de topónimos que por utilidad de la misma deberá proseguirse por muchos decenios.»

más nos preocupa es, de acuerdo con el catedrático de la Facultad de Filosofía y Letras de la Universidad de Barcelona, don Antoni Badia Margarit, la problemática de la superposición de dos lenguas en un mismo territorio, causa que da lugar por ejemplo a que mientras «Villafraanca del Panadés» ha evolucionado el principio general de respeto a la toponimia catalana, no haya sucedido lo mismo con «Villanueva y Gellú», ya dando ha imperado el criterio del respeto al apelativo catalán «vila» sustituyéndolo por su correspondiente castellano «villa».

«San Quirico o Sant Quirce»

«Otro tanto podríamos decir, por ejemplo, de las contradicciones que se dan en lo que atañe al respecto de la toponimia propia de Cataluña, en lo que se refiere a los nombres del lugar que aparece un nombre de santo, pues en general, los nombres de santos aparecen como denominación catalanas para ser respetados y, en especial, si resultan contrastados con sus equivalentes castellanos. Y, esto da lugar a un ejemplo típico, el de San Vicente de Roda; mezcla de un Sant Vicent adaptado al castellano y del respeto al «de la Horta» en su forma catalana o también, y no menos curioso, el de los San Quirico de Besosa, de Terrasa y de Sabadell, que oficialmente siempre se han transcrito en su versión latín-castellana por más que hasta incluso en plena Castilla y en la provincia de Burgos se da por dos veces el nombre de pueblo «San Quirico», derivado fonético del latín «Quiricus» y sinónimo del «Quirce» castellan.

«Sin embargo, debo reconocer que el problema no es tanto el de descastellanizar el mapa topográfico, sino el de restituirle su verdadero origen lingüístico, no sólo en Cataluña, sino en el resto de regiones del país, pues los errores se dan también en plena Castilla al denominarse «Cerro Cabeza de Reñales» a lo que originalmente era «Cerro Cabeza de Reñales» en el macizo de Guadarrama, o «Camino del Indio», por «Camino del Judío», en Curaca, debido a un error en la transcripción al tratarse, como es el caso, de dos vocablos de parecida grafía. Sin embargo, lo que sí es cierto es que muchas de las denominaciones topográficas de las regiones catalanas, levánticas y balears se han visto adulteradas por una geografía descastellanizante o por descastellanismo, por parte de los geógrafos y técnicos, de las respectivas lenguas vernáculas del país. El examen del mapa topográfico nacional correspondiente a Gerona, en donde se consiguen por doquier el topónimo «el de ferus lezu que hace años el doctor Paul Auladher, destacado especialista en toponimia catalana comentaba con ironía «Parece que todavía uno se encuentra en Suiza para la alta producción de relojes», cuando en realidad se trata del catalán «rellogeria» (relojería del «rapel»), nombre con que se designan los abundantes horcos de todo los de las tierras gerundenses. Como puede observarse, se trata en definitiva de una labor de limpieza y restauración de topónimos que por utilidad de la misma deberá proseguirse por muchos decenios.»

Assessorats degudament per la ponència jurídica de l'Associació, ens plau assabentar-vos que la legislació vigent per al canvi de nom dels municipis —esmonar és canviar el nom— és concretament aquesta:

LEY DE RÉGIMEN LOCAL

Art. 22. - El nombre y capitalidad de los Municipios podrán ser alterados, previo acuerdo del Ayuntamiento e informe de la Diputación Provincial respectiva, con la aprobación del Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación. Estos acuerdos requerirán el quórum previsto en el artículo 303.

Art. 303. - Será preciso el voto favorable de las dos terceras partes del número de hecho, y en todo caso de la mayoría absoluta legal de miembros de la Corporación, para la validez de los acuerdos que se adopten sobre las materias siguientes:

a) ...

b) alteración del nombre o de la capitalidad del Municipio;

REGLAMENTO DE POBLACIÓN Y DEMARCACIÓN TERRITORIAL DE LAS ENTIDADES LOCALES

Art. 34. - El nombre y la capitalidad de los Municipios podrán ser alterados previo acuerdo del Ayuntamiento e informe de la Diputación Provincial respectiva, correspondiendo la aprobación al Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación.

Art. 38. - En los expedientes de cambio de nombre de los Municipios, motivados por razones de carácter histórico o tradicional, se requerirá el informe de la Real Academia de la Historia.

Vista, doncs, la legislació vigent i els casos resolta o en tràmit per a l'esmena de la grafia incorrecta del toponim d'alguns municipis, hom pot establir els passos que, un cop superada la fase prèvia de sensibilització, seguirà l'afer en qüestió:

1. ASSESSORAMENT de l'alcaldia. Recull de dictàmens emesos, a petició seva, per institucions de solvència (Institut d'Estudis Catalans, Acadèmia de Bones Lletres...) o per erudits i personalitats enteses en toponímia. Serà bo d'afegir a l'expedient estudis i comentaris de caire històric i etimològic apareguts en publicacions de la població, comarcals o d'altres llocs, així com les referències d'altres publicacions adients.
2. ACORD MUNICIPAL vàlid a favor del canvi de nom.
3. INFORMACIÓ PÚBLICA del dit acord (edictes als llocs de costum i al "Boletín Oficial de la Provincia").
4. TRASLLAT DE L'EXPEDIENT al "Gobierno Civil de la Provincia", per tal que, un cop informat favorablement per la "Diputación Pruvincial", el passi a la "Dirección General de Administración Local, del Ministerio de la Gobernación".
5. INFORME de la "Real Academia de la Historia", de Madrid, a petició de la dita "Dirección General".
6. ACORD DEL CONSEJO DE MINISTROS", a proposta del de la Governación en el sentit de modificar el nom del municipi en qüestió.

Tot seguit, el "Ministerio de la Gobernación" lliura al corresponent "resolución", la qual, ós efectiva d'acordament de la seva publicació al "Boletín Oficial del Estado".

L'alcaldia, un cop aconseguida la resolució favorable de l'afer, la fa pública i pren les mesures adients perquè sigui acompanyada.

VILAFRANCA DEL PENEDES

NOTA DE LA ALCALDIA

La Alcaldía-Presidencia del Ayuntamiento de esta Villa, con fecha 24 de diciembre actual, ha recibido del Ministerio de la Gobernación, Sección 3.ª de la Administración Local, el escrito del tenor literal siguiente:

Visto el expediente instruido por el Ayuntamiento de Vilafranca del Panadés para cambiar el nombre actual del municipio por el de Vilafranca del Penedés, de la provincia de Barcelona.

RESULTANDO: Que el Ayuntamiento de Vilafranca del Panadés, de la provincia de Barcelona, que inicialmente había solicitado autorización para cambiar el nombre del municipio por el de Vilafranca del Panadés, por ser el que corresponde en lengua vernácula, posteriormente a la vista del dictamen de la Real Academia de la Historia, adoptó acuerdo en la sesión de Pleno celebrada el día 15 de octubre de 1969, con el «quorum» legal, para sustituir la denominación atribuida oficialmente a dicho municipio, por la de Vilafranca del Penedés.

RESULTANDO: Que sometido el expediente al trámite de información pública, mediante edictos fijados en los lugares de costumbre y publicados en el Boletín Oficial de la Provincia, no se presentaron reclamaciones de ninguna clase durante el plazo legal concedido, según se certifica por el Secretario del Ayuntamiento.

RESULTANDO: Que la sustitución del nombre de Vilafranca del Panadés por la de Vilafranca del Penedés, ha sido informada favorablemente por la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona, el Instituto de Estudios Catalanes, el Director del Museo Diocesano de Barcelona, el Cronista Oficial de la Villa de Vilafranca del Panadés y por los señores Bohigas, miembro del Instituto y Academia citados, y Mas Barera, Ilustre historiador vilafraqués.

RESULTANDO: Que la sustitución del nombre de Vilafranca del Panadés por la de Vilafranca del Penedés, ha sido informada favorablemente por la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona, el Instituto de Estudios Catalanes, el Director del Museo Diocesano de Barcelona, el Cronista Oficial de la Villa de Vilafranca del Panadés y por los señores Bohigas, miembro del Instituto y Academia citados, y Mas Barera, Ilustre historiador vilafraqués.

RESULTANDO: Que el Gobernador Civil de Barcelona no encuentra inconveniente alguno en que se acceda al cambio de nombre solicitado, y por su parte la Diputación Provincial informa favorablemente la petición.

RESULTANDO: Que la Real Academia de la Historia al emitir su dictamen preceptivo en sentido favorable al cambio de nombre solicitado, inicialmente, hizo indicación de la conveniencia de ampliar la alteración, sustituyendo no sólo el topónimo de Vilafranca por el de Vilafranca, sino también el de Panadés por el de Penedés, sugerencia aceptada plenamente por el Ayuntamiento interesado.

CONSIDERANDO: Que el presente expediente ha sido instruido de conformidad con lo establecido en el artículo 22 de la vigente Ley de Régimen Local y en el 34 del también vigente Reglamento de Población y Demarcación Territorial de las Entidades Locales que determinan que el nombre de los municipios podrá ser alterado previo acuerdo del Ayuntamiento e informe de la Diputación Provincial respectiva, con la aprobación del Consejo de Ministros, a propuesta del de la Gobernación.

CONSIDERANDO: Que se acredita suficientemente en el expediente, que el acuerdo municipal ha sido adoptado con el quorum exigido por el artículo 303 de la Ley de Régimen Local, y, que han sido favorables los informes exigidos reglamentariamente por el artículo 31 y por el 33 del Reglamento de Población mencionado, así como los emitidos por otras doctas personalidades, lo que justifica sobradamente el cambio de nombre solicitado, por razones etimológicas y por respeto a la lengua vernácula de la comarca.

CONSIDERANDO: Que la Real Academia de la Historia se pronuncia a favor de la sustitución del nombre de Vilafranca del Panadés por el de Vilafranca del Penedés, aduciendo, entre otras razones justificativas, la singularidad del topónimo de Vilafranca, que en el caso de suprimirse, será único en la nómina de los municipios españoles, recuperando la pristina forma simple que tiene en el Nomenclator o Diccionario de los pueblos de España de 1789, y, por otra parte, el pertenecer el municipio a la comarca del Penedés, por ser éste nombre la recta y exacta denominación comarcal y la usada en la Gran Geografía de Cataluña de la Editorial Aedos, en cuya colaboración intervienen los más prestigiosos geógrafos de Cataluña.

El Consejo de Ministros, en su reunión del día 5 de noviembre de 1971, acordó aprobar el cambio de nombre del municipio de Vilafranca del Panadés, por el de Vilafranca del Penedés, en la provincia de Barcelona.

Lo que con devolución del expediente instruido, comunico a V. S. para su debido conocimiento, el de esa Corporación municipal y a los efectos consiguientes.

Dios guarde a V. S. muchos años.

Madrid, 22 de diciembre de 1971.

EL SUBSECRETARIO, —firmado—

DICCIONARIO CATALAN 20 Noviembre 1971

... cuando, con el fin de la autenticidad en un...
... la toponimia. En la reunión del Consejo de Ministros del...
... el día 5 llegó a su conclusión el expediente por el...
... que la capital del Penedés adopta ante la ley el derecho a...
... de cambiarse con su nombre científico. Pero el caso de Vila...
... franca no es el único ni, si se quiere, el más grave. No es extraño...
... por tanto, que tras el éxito conseguido el ejemplo, y es ahora...
... Real Dto de Madrid la ley de que, también por vía legal...
... quiere ser reconocida esta denominación. El camino, sin embargo...
... es largo y variado, porque la geografía de las tierras catalanas...
... se halla intencionalmente sureada por correcciones de este tipo, desde...
... los casos híbridos como el de "Vicente dels Herbs" hasta los...
... plenamente despersonalizadores como "El Portazgo", aquella sor...
... presa que Obras Públicas brinda al pueblo Penedés al viajero...
... que, de repente, se cree trasladado a las más castizas de Castilla.

... Como es que se ha hallado el buen camino, que es el que ha...
... cubierto Vilafranca y el que sigue Sant Miquel de Riudor, sin...
... embargo, que sea un camino demasiado largo y que en su curso...
... se pierdan innecesarias energías. Admitida por tanto la ins...
... tancia ejecutiva del Estado la procedencia de la denominación en...
... la toponimia, decisión con la que los gobiernos han acomodado...
... el sentido científico, encarnado en este caso en la Academia Real...
... de la Historia, cuyo respeto por las denominaciones...
... filológicas por el Institut d'Estudis Catalans es bien conocido, por...
... poco fuera de lugar que los numerosos municipios de habla...
... catalana con toponimia oficial despersonalizadora tengan de...
... que en marcha su propio expediente. Creemos que el caso de la...
... por Vilafranca debe haber servido como "test" y, a partir de él...
... en convenientes momentos, político y económico, que múltiples de...
... tipo general por la certificación en cuantos casos sea ne...
... cesario.

... Aunque es lógico que por vía legal, se proceda a las rectifi...
... caciones deseables que se multipliquen expedientes...
... paralelos y de igual índole. Creemos que hay que facilitar...
... que se abran vías rápidas, sencillas y...
... normales, a esta toponimia auténtica: es un equívoco en el...
... que, como resultado de las Diputaciones, es posible que las respec...
... tivas Diputaciones provinciales puedan tener un parte impor...
... tante como coordinadoras, e incluso, si cabe, como promotoras...
... Sugiere, de forma especial, que en los periódicos culturales...
... de los presidentes de las Diputaciones se aborde el tema y se en...
... talle y promueva un procedimiento general y rápido.

LA OBRERA (COURT) 2 Noviembre 1972

"NOMBRES EN LENGUA VERNACULA"

Comentario de "Diario de Barcelona":

En la Presidencia del Gobierno existe una Comisión Española de Nombres Geográficos a la que se ha asignado la tarea de devolver a los nombres de las poblaciones sus primitivas formas vernáculas. Siempre hay que agradecer que se trate de subsanar un error, sobre todo si, como en el caso que nos ocupa, las equivocaciones son tan patentes y arbitrarias. Castellanzar la toponomástica de todo el conjunto del territorio español es un atentado contra la historia y un elemento entorpecedor de la natural convivencia. Muchas veces se ha preguntado a los responsables de esta manera de proceder cual habría sido su actitud si los Estados Unidos, por ejemplo, hubieran traducido al inglés los nombres españoles que guardan la memoria de nuestro paso por algunas zonas de aquel país. Por fortuna ahora, sin embargo, parece que se abren camino las actitudes consagradas por planteamientos estrictamente científicos extendidos a lo largo y ancho de todo el mundo.

La Comisión que funciona en la Presidencia del Gobierno, no obstante, parece haberse asignado un período de quince o veinte años para realizar su labor. Nos parece un régimen excesivo. Ciertamente no se debe caer una vez en la improvisación. Pero tampoco es esta una materia en la que se carezca de la debida base doctrinal y de la adecuada experiencia filológica. Más bien parece, por todo ello, que deberían arbitrase formas indirectas para alcanzar la normalización que todos deseamos. Algunos Ayuntamientos de la provin-

cia de Barcelona han sabido entenderlo así al que en el largo peregrinaje administrativo que resulta a menudo conducir, a una recatalanización oficial, puesto en la vía ordinaria nunca se ha producido la normalización de sus nombres o topónimos. Esta vía, por lo tanto, aligerada de trámites, podría ser de gran utilidad y ayuda a la tarea de la Comisión. Para poner a más, y la Prensa ha demostrado en este aspecto una alta sensibilidad, no se puede descartar el otro camino, el que por conseguir que las formas genuinas pasen a más, y ahora mismo un tratamiento normal. Basta mirar la mayoría de los periódicos de Barcelona para saber cómo se ha abierto camino la idea de que los topónimos deben escribirse con arreglo a sus formas vernáculas. Coinciden, pues, los criterios de la base social con las iniciativas de la Presidencia del Gobierno. Por ello mismo se hace más estrecho el campo de acción de algunas personas que quieren oponer a esta corriente general y tratar de torpedear un proceso que cuenta no sólo con toda la legitimidad de la ley y la justicia, sino con el consenso técnico de la población y la instancia administrativa. Quizá sería conveniente, en este aspecto, que las filtraciones de Prensa fueran completadas con alguna declaración responsable, que se señalara un criterio político que estuviera a los Concejos y Diputaciones a colaborar en el proceso de vernaculización.

Se trata, en definitiva, de suprimir aquellas aristas que se oponen a un entendimiento franco entre las personas de un mismo Estado y de encontrar fórmulas de comprensión que sustituyan a todos los factores de alejamiento, recelo y desconfianza.

Josep Maria Espinàs

YA NO HAY EXCUSA

DESTINO

27 Novembre 1971

Ya está: se ha acabado, oficialmente, esa aberración del Vilafranca del Panadés. Se ha aprobado, en Consejo de Ministros, el cambio de este nombre híbrido y degenerado por el auténtico Vilafranca del Penedès. Es un retorno a la pureza, a la cultura, a la verdad. También un retorno a la conciencia del pueblo. Simultáneamente, otra localidad ha recuperado también su nombre: Sant Quirze Safaja, ya no será más San Quirico.

Nos consta, pues, cuál es el criterio de las más altas esferas sobre este lamentable asunto de la toponimia incorrectamente castellanizada; un criterio excelente, porque se ajusta a la opinión de los científicos y a unas normas universalmente aceptadas. Nos consta también la sensibilidad que a este respecto ha demostrado nuestra Diputación. Y, claro está, nos consta también que en Vilafranca y en Sant Quirze ha habido gentes tenaces en el ejercicio de su responsabilidad, reclamando la justicia de una restitución que nunca hubiera tenido que ser caballo de batalla.

Sólo nos falta por saber, ahora, cuál es el grado de sensibilidad de los ayuntamientos de los restantes pueblos cuyos nombres se siguen escribiendo erróneamente. Si el lema de la Real Academia Española es «Limpia, fija y da esplendor», el de estos ayuntamientos debe ser prácticamente el mismo: limpiar el nombre del pueblo de excrecencias o intrusiones inconvenientes, y fijarlo para siempre en su correcta ortografía, que el esplendor aparecerá automáticamente.

Ahora bien, para desfacer tales entuertos hay que moverse. Hay que pedirlo. Y para que no todo quede en una consideración general, confeccionamos sobre la marcha una lista, incompleta pero muy concreta, de pueblos que tienen la palabra.

Sant Cebrià de Vallalta (no San Cipriano), Sant Iscle de Vallalta (no San Acisclo), Sant Fost de Campsentelles (no San Fausto), Sant Fruitós de Bages (no San Fructuoso), Sant Boi de Llobregat (no San Baudilio), por la misma razón del Sant Quirze y no San Quirico.

Les Borges Blanques, Vallbona de les Monges, Riudecanyes, Canaves, Caldes, Martorelles, Banyoles, Llanerres, Esplugues, Figueres, Begúes, Arbúcies, Centelles, Cubelles, Sant Feliu de Codines, que son las formas correctas de escribir los plurales en catalán, con es final. (Y «esplugues» es palabra catalana que significa «cuevas», espeluncas — de ahí la espelología —, de manera que Esplugues de Llobregat o Espeluncas de Llobregat, pero ese Esplugas es un error ortográfico elemental; «codines» no tiene traducción en castellano, salvo que se diga Sant Feliu de las Rocas a Flor de Suelo, de manera que el Codinas también es bárbara; etc.)

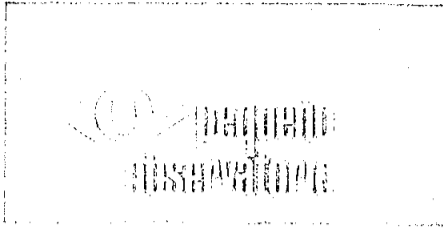
Terrassa, que viene de «terra», y no de «tarra», como Terradelles, Terrades, Terrassola del Penedès.

Con la «y» ocurre en nuestra toponimia algo curioso: a menudo se dice cuando no debería estar — Caldes de Montbui, y no Montbuy, Montgai y no Montgay, Llessui y no Liesuy, Moià y no Moyà — y en cambio desaparece cuando es correcta: Granyena, Avinyonet, Rodonyà, Banyoles, Les Cabaneres, que se transforman en Grañena, Rodoña, etc. Se ha conservado «ny» al final de las palabras porque parecía demasiado fuerte escribir Campañá, Montseñ, L'Estañ, Areñs; el disparate de la «ñ» intercalada será menos visible, pero no menos disparate.

También ha llegado la hora de recuperar las «r» extraviadas en Llinars, Navars, Rellinars, Santa Coloma de Farners... del mismo modo que se escribe Granollers.

Es una lista, como ven ustedes, puramente indicativa. El espacio, por otra parte, no da para más. Parece suficiente, de todos modos. Estoy convencido de que en estos momentos las auténticas fuerzas vivas de muchas de estas poblaciones — y de otras no citadas — han decidido emprender ya el mecanismo legal que les permitirá depurar algo tan digno de respeto y amor como el nombre colectivo.

Cuando hay razones para defender la propia razón, no esgrimir las sería una negligencia inexcusable.

Josep Maria Espinàs

NOTICIAS DE HUERTOS

El Ayuntamiento de Sant Vicenç dels Horts ha acordado pedir que la actual denominación de San Vicente sea sustituida, de modo oficial, por la catalana y original forma Sant Vicenç dels Horts. La moción, presentada por el teniente de alcalde Joan Nicolau, ha sido aceptada por unanimidad, y se han puesto en marcha los trámites oportunos que en su día habrán de culminar con la confirmación legal del topónimo correcto.

No es la primera vez que aludo a este tema, y espero que no será la última, puesto que la noticia que llega de Sant Vicenç no puede dejar indiferentes a otros ayuntamientos que se hallan en un caso parecido. No ha de extrañarnos realmente la unanimidad del consistorio, porque eso de San Vicente dels Horts — extraño híbrido de Sant Vicenç dels Horts y San Vicente de los Huertos — supone una constante irritación para la sensibilidad de cualquier persona de este país, y concretamente de este pueblo, que no quiera ser cómplice cada día de un disparate tan evidente y tan innecesario. Estoy seguro de que el Ayuntamiento de Sant Vicenç encontrará el apoyo legal y moral adecuados al noble fin que se propone, y más cuando en la resolución del Consejo de Ministros que aprobó el cambio de Vilafranca del Panadés por Vilafranca del Penedès se leo que se justifica sobradamente el cambio de nombre solicitado, por razones etimológicas y por respeto a la lengua vernácula de la comarca.

No hay ninguna duda de que Sant Vicenç dels Horts es la forma admisible, si ha de tenerse en cuenta el respeto a la lengua vernácula de la comarca. En el fondo, se trata del respeto a una comunidad histórica y cultural, de acuerdo con las palabras que precisamente ha pronunciado uno de estos días el ministro español de Asuntos Exteriores, don Gregorio López Bravo, al inaugurar en Madrid una estatua del venezolano Andrés Bello: «La lengua representa la más fiel expresión del alma de una comunidad cultural». Y añade estas exactísimas consideraciones: «La palabra no es solamente un medio de comunicación, un mero receptáculo indiferente a su contenido significativo, sino la entidad constitutiva del lenguaje, en el que forma y contenido son indisociables».

La lección es clara. La palabra no es solamente un medio de comunicación, o sea que si últimamente San Vicente dels Horts servía sólo para entendernos, estábamos sacrificando una exigencia más profunda del lenguaje: la coherencia entre forma y fondo para que el lenguaje fuera una auténtica expresión de la realidad. La comunidad cultural e histórica de Sant Vicenç dels Horts tiene una significación — siguiendo las palabras del ministro — que no queda reflejada en el desnaturalizado San Vicente dels Horts.

Adelante, pues, en este lógico empeño de dar a cada cosa su nombre, para que todo sea fiel expresión de sí mismo, y por ello de la convivencia armónica — pienso en Sant Vicenç dels Horts, en San Vicente de la Barquera, en el alpino Saint-Vincent...

DE LA CUBA

Abril 1972

SANT VICENÇ DELS HORTS
TERMINES DADA DAV LA ADMINISTRACIÓ CATALANA
AL PLANO DE AERIAL DE LA VILLA

SANT VICENÇ DELS HORTS. — Entre los acuerdos tomados en consideración por el Ayuntamiento, han sido aceptados por el Pleno Municipal los proyectos del tomiendo de alcalde don Juan Vicens, y ferentes, la primera, a una petición de cambio para que sea cambiada el actual nombre oficial de Sant Vicenç dels Horts por un apelación catalana y original de Sant Vicenç dels Horts. La petición, aceptada por unanimidad, se ha puesto en conocimiento inmediato los tribunales para que sean aprobados por la superioridad.

La segunda preparación del señor Nicolau trata de que sean colocados en el terreno visible de las seis entradas a Sant Vicenç dels Horts, indicaciones del nombre de la población con el carácter municipal, así como que de ser posible formen el nombre actual de la villa y sirvan de orientación y señalización de un terreno, pues en la actualidad, en las carreteras que cruzan este punto no se hay tales señales informativas de situación.

El Pleno, en común acuerdo, ha rubricado la puesta en marcha de tal señalización.

DE LA CUBA

10 Decembre 1972

SANT VICENÇ DELS HORTS
TERMINES DADA DAV LA ADMINISTRACIÓ CATALANA
AL PLANO DE AERIAL DE LA VILLA

Se ha encontrado registrado en actas y documentos oficiales fechados en 1275

SANT VICENÇ DELS HORTS. -- Entre los últimos acuerdos adoptados por el pleno municipal figura un estudio-informe emitido por el secretario municipal y archivado en el Archivo de la Corona de Aragón de Barcelona, don Antonio M. Aragó Gubins, doctorado en F. y L., el cual hace referencia a la actual denominación de "Sant Vicenç dels Horts", presentando documentación que lo fundamenta es que este municipio ostenta el nombre de Sant Vicenç dels Horts.

En la respuesta por parte del señor Aragó señala que los datos de las distancias que se han ampliado la razón de su sentido, y morfológico, han producido la singularidad de una forma que en la primera parte de la palabra, dejando sin traducir la segunda parte, que lo que queda una yuxtaposición híbrida que queda unida y organizada al conjunto de la villa.

La corporación municipal, que ya aprobó por unanimidad en el mes de abril la petición de un concejal acerca de pedir como oficial la apelación catalana para el nombre de la población, ha resuelto solicitar el presente documento al señor don Antonio M. Aragó Gubins, doctorado en F. y L., y señor don José M. Morán y señor delegado sindical local, por haber verificado el presente documento a la Diputación Provincial y a otras instancias competentes en demanda de que se conceda el nombre original de Sant Vicenç dels Horts.

Asimismo, de común acuerdo y sobre el particular, el pleno municipal ha acordado que se archiven solamente un ejemplar escrito en pergamino donde se registra actas y documentos oficiales que datan desde el año 1275, considerando de alto valor histórico para el Ayuntamiento y esta institución municipal como justificativo de que, por aquel entonces, se denominaba y señalaba oficialmente sobre esta población, como Sant Vicenç dels Horts.

DE LA CUBA

31 Gener 1973

Un segundo documento que se ha de informar favorablemente el pedido de cambio de denominación del Municipio de Sant Vicenç dels Horts por el de Sant Vicenç dels Horts.

PLENO DE LA DIPUTACIÓN:

riesgo de incendio es cada
 as automáticas de 30 m... de materia
 presupuesto de ...

A GRAN FIGURA	COMISION DE GOBIERNO	ente omz
Informar favorablemente el expediente de cambio de denominación del municipio de Pineda por el de Pineda de Mar, y la del municipio de San Quirico de Besora por el de San Quirze de Besora.		les, z... y agua, tal
TRES NUEVAS...		SABE HACE
Creación de una Biblioteca Popular en el municipio de La Llagosta, que será instalada en...		En el e preguías, palabra ya ellos los se deca y Solé
		Estos de ron a la :

29 MARÇ 1972

EL COMEDO CANTALLER

LOS «AMIGOS DE CANTALLER» DENUNCIAN LA VARIACION DEL NOMBRE DE LA VILLA

GENELES. — La entidad «Amigos de Cantaller» en su última asamblea general aprobó por unanimidad solicitar del Ayuntamiento de esta población que gestione acerca de los organismos oficiales para que sea corregida la denominación que existe actualmente en la cartografía de nombre de esta villa.

El auténtico apellido de nobleza que ha dado el nombre a nuestra población es el de Gencelles, también que posteriormente adquirió el título de Grande de España.

La entidad «Amigos de Cantaller» está ultimando el informe que servirá de base a la solicitud que será presentada con pliegos de las firmas de la Junta Directiva de la entidad y de todos los señores que deseen adherirse a este documento de importancia fundamental.

8 Març 1973

LA VANGUARDIA

CANTALLER: Se solicita sea corregida la denominación del nombre de la localidad

En propuesta formulada al Ayuntamiento por la entidad «Amigos de Cantaller»

La entidad «Amigos de Cantaller» en su última asamblea general aprobó por unanimidad solicitar del Ayuntamiento de esta población que gestione acerca de los organismos oficiales que sea corregida la denominación que existe actualmente en la cartografía de nombre de esta villa.

El auténtico apellido de nobleza que ha dado el nombre a la localidad es el de Gencelles, también que posteriormente adquirió el título de Grande de España.

La entidad «Amigos de Cantaller» está ultimando el informe que servirá de base a la solicitud que será presentada con pliegos de las firmas de la Junta Directiva de la entidad y de todos los señores que deseen adherirse a este documento de importancia fundamental.

UNA LETRA POLEMICA

QUIEREN QUE ESPARRAGUERA
SE LLAME ESPARREGUERA

Abundantes pruebas históricas y filológicas en favor
de que la «A» pase a ser «E»

En los últimos meses ha recrudecido una singular polémica en Esparraguera en torno a cuál ha de ser su nombre oficial, a la luz de la historia y de la filología. En la actualidad todos los documentos y rótulos llevan Esparraguera, con A en medio, pero existe un considerable sector de vecinos de aquella villa que sustentan —y además aportan pruebas— de que debiera ser cambiado el nombre por el de Esparreguera, con E en medio.

LA VERSION DE LA A

En favor de una Esparraguera con A está un estudio del ex cronista oficial de la villa Orençí Valls, que opina que el nombre de la población está formado por las palabras latinas siguientes:

SPA (terreno agreste y roto)
AR (raíz que lleva la idea de abrir un surco en la tierra)
ARAGARIA (lugar lleno de surcos abiertos por aguas de lluvia)

Aparte de este origen filológico por el que aboga el señor Valls, insisto en que no existen documentos donde la segunda a —aquella que provoca la polémica— aparezca cambiada en e. Y niega un posible origen vegetal —«terra d'espàrrecs»— que sustentan algunos, entre ellos quienes creen que debiera escribirse con e, diciendo que «la orientación actual de los modernos estudios filológicos tiende a descreditar el origen vegetal de los nombres de poblaciones o ciudades». Insiste, además, en que por «Sparagaria» era conocido el castillo edificado a finales del siglo X por Borrell II.

Y LA DE LA E

En defensa del cambio nueve entidades locales, totalizando 206 firmas, se dirigieron el primer día del año en curso al alcalde, que es quien ha de solicitar el cambio de nomenclatura, espoleados además por el reciente ejemplo de Vilafranca del Penedès, que ha modificado el hasta hace poco incorrecto nombre de Vilafranca del Panadés.

Aportaron los firmantes documentación exhaustiva entre la que sobresalen los siguientes documentos y pruebas:

— Un manuscrito de la segunda mitad del siglo XVI, titulado «Llibre de la Cort de la Vila de Sparaguera», recuperado en 1970, donde puede leerse más veces SPAREGUERA que SPARAGUERA.

— Según el Institut d'Estudis Catalans, la etimología SPA que propone el doctor Valls no tiene ningún fundamento científico.

— Lingüistas de reconocida valía ven en la formación del nombre Esparreguera un compuesto de As-

paragu (espàrrec) i Aria (sufijo que significa abundancia). Entre los lingüistas que abogan por esta explicación se encuentran Pompeu Fabra, Josep M. de Casacuberta, Joan Coromines.

— El mismo Coromines, profesor de las universidades de Chicago y de Barcelona en carta enviada al presidente de la Asociación de Padres de Familia, desmiente que sea cierto que haya una tendencia a desacreditar los nombres de origen vegetal y afirma que «la grafía Esparreguera está establecida per la única autoritat competent en llengua catalana».

— Un escudo de alabastro recuperado por unos vecinos al ser derribado el edificio donde estuvo instalado hasta hace poco el Ayuntamiento muestra bien a las claras un manojito de espárragos como lema central.

— En el mapa de Cataluña que el Servicio Cartográfico de la Diputación de Barcelona está confeccionando la villa figurará como Esparreguera, según hace constar el ingeniero director de dicho servicio, señor Puchades.

EL NOMBRE ESPARRAGUERA
YA FUE OFICIAL

Para no cansar al lector, vale la pena cerrar la lista de abrumadores testimonios a favor del cambio con la contundente razón de que ya las normas filológicas del Institut fueron decisivas para que de 1932 a 1939 fuese cambiado el nombre de la villa de Esparraguera a Esparreguera. Ahora todo está pendiente de que la solicitud argumentada de 206 firmantes sea acogida por el alcalde y se haga la oportuna petición de cambio de nombre.

Y que el ejemplo cunda entre otras villas y ciudades de Cataluña, cuyos nombres distan mucho de estar escritos correctamente.

J. M. HUERTAS

DIPUTACIÓN PROVINCIAL
DE BARCELONA

SERVICIO CARTOGRAFICO
CALLE URGEL, 187 (acceso por Rosellón)
TELÉFONO 831-81-00

Registro de cartas	9 de Junio de 1972
Libro	n.º 47

FECHA: 7 de Junio de 1972

RMP.:

ASUNTO: Topónimo "ESPARREGUERA "

Sr. Dn. Andreu Sitjá
Secretario de la
"ASSOCIACIO DE PARES DE FAMILIA"
c/ San Ignacio, 38-A, 1º

ESPARREGUERA

(Barcelona)

Distinguido Sr.:

Se ha recibido en este Servicio Cartográfico el atto. escrito de esa "Associació de Pares de Familia" que acompaña a un informe del "Institut d'Estudis Catalans" relativo a la etimología y a la grafía correcta del topónimo "Esparreguera".

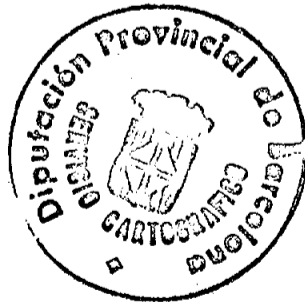
En el Mapa de Cataluña a Escala 1:200.000 que este Servicio Cartográfico está confeccionando y que se editará en fecha próxima, la localidad figurará como "Esparreguera" por hallarse el Departamento de Toponimia en conformidad con el informe que Vds. han remitido y además porque todo el Mapa llevará los nombres con la misma designación que figuraba en el Mapa de Cataluña publicado con motivo de un Plan de Obras Públicas en 1936.

Al adoptar la Diputación la forma correcta de los topónimos, cumple con las directrices señaladas por el Consejo Superior Geográfico y por acuerdos internacionales en esta materia.

Pero es necesario concretar que la rectificación de los nombres con que se designan oficialmente los Municipios, adaptándolos a su versión correcta, requiere una aprobación de la Superioridad, por lo cual sería conveniente que el propio Ayuntamiento de Esparreguera iniciara el oportuno expediente de rectificación, igual como lo han hecho otros Municipios, que han logrado, previo dictamen de organismos oficiales competentes, la adaptación de su nombre a la realidad lingüística, histórica y geográfica.

En todo cuanto pueda ser de utilidad para ello, esta Dirección ofrece su colaboración y la de este Servicio Provincial.

Les saluda muy cordialmente

EL INGENIERO DIRECTOR

José Mª Puchades
José Mª Puchades

Las Entidades y vecinos de esta población que suscriben la presente, con la mayor consideración y debido respeto

EX P O N E N:

Ante la dualidad de la forma gráfica que se viene empleando para escribir el nombre de la Villa como **ESPARRAGUERA** o **ESPARREGUERA**, y con la recta intención de aportar una documentación probatoria que pueda ayudar a la averiguación de esta cuestión filológica, presentamos un "dossier" de documentos al respecto, acompañados de unos informes de las principales Entidades competentes en esta cuestión.

S U P L I C A N:

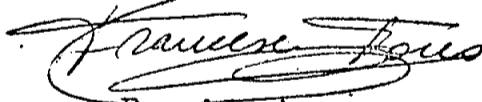
Que como consecuencia de los estudios e informes previos emitidos, se solicite de la Superioridad, mediante incoación del correspondiente expediente de rectificación informada por los Organismos oficiales competentes - poner de acuerdo la grafía del nombre oficial de la Villa, con la forma más acorde a la realidad lingüística, histórica y geográfica del lugar, cumpliendo así las directrices señaladas por el Consejo Superior Geográfico y los acuerdos internacionales en materia de topónimos.

Somos conscientes, también, de otras problemáticas más urgentes y perentorias, que afectan al desenvolvimiento cultural y social de nuestra Villa, para la solución de las cuáles, ofrecemos nuestra colaboración.

Dios guarde a V.E. muchos años.

Esparreguera, a uno de enero de mil novecientos setenta y tres.

"ASSOCIACIO DE PARES DE FAMILIA"

President.

"PARRÒQUIA DE SANTA EULÀLIA"

EXCMO. SR. ALCALDE DE LA VILLA.-

(signo.....

*No signen 7 intervencion i no coacten
nar de relatiu d'ESPARREGUERA*

DESTINO

5 Maig 1973

UNA LETRA PROTESTADA: LA «A»

No todos los protestos de letras han de tener una base económica. A veces puede haber una motivación cultural, y en este sentido una de las letras más protestadas en este país es la «a». Nuestra toponimia oficial está llena de «as» injustificadas, producto del desconocimiento del idioma catalán que en algunos sectores — sobre todo el oficial y administrativo — existió en determinadas épocas de nuestra historia.

La reciente restauración de la denominación correcta de Vilafranca del Penedès — que se había generado en Vilafranca del Panadés — ha ayudado a poner los puntos sobre las íes, o mejor dicho, las «es» sobre las «as». La confusión ha sido siempre del sonido de la «e» neutra catalana, sonido que a menudo se ha plasmado en el disparate ortográfico de una «a».

Ahora son los ciudadanos de Esparreguera quienes protestan esa «a» de la Esparraguera parroquial y municipal, que está en tan flagrante contradicción con los «esparrecs» que ostenta el escudo de la población. Una serie de entidades de Esparreguera y un nutrido censo de habitantes han elevado al señor alcalde la petición — apoyada en un documentadísimo informe — de que se acabe de una vez con este error. Me escribe la Asociación de Padres de Familia doliéndose de que al cabo de tres meses el Ayuntamiento no haya respondido aún a una propuesta tan razonada.

El «Institut d'Estudis Catalans», que ostenta la máxima solvencia en este terreno, fijó hace ya muchos años la forma correcta, atendiendo a incontestables razones históricas y lingüísticas; los filólogos más autorizados confirman hoy mismo la escritura «Esparreguera»; y quiero hacer especial mención del informe suscrito por el Servicio Cartográfico de la Diputación Provincial de Barcelona, en el que se lee: «En el mapa de Cataluña a escala 1:200.000 que este Servicio está confeccionado y que se editará en fecha próxima, la localidad figurará como «Esparreguera» por hallarse el Departamento de Toponimia en conformidad con el Informe que ustedes (la Asociación de Padres de Familia) han remitido y además porque todo el mapa llevará los nombres con la misma designación que figuraba en el mapa de Cataluña publicado con motivo de un plan de Obras Públicas en 1936».

«Al adoptar la Diputación la forma correcta de los topónimos cumple con las directrices señaladas por el Consejo Superior Geográfico y por acuerdos internacionales en esta materia.»... «Por lo cual sería conveniente que el propio Ayuntamiento de Esparreguera iniciara el oportuno expediente de rectificación, igual como lo han hecho otros municipios, que han logrado, previo dictamen de organismos oficiales competentes, la adaptación de su nombre a la realidad lingüística, histórica y geográfica.»

Desde luego, nuestra Diputación está dando un ejemplo de responsabilidad cultural en ese terreno — que dicho sea de paso podría ser limitado por el Ayuntamiento de Barcelona respecto a la rotulación de algunas calles—. Y uno piensa que si el «Institut d'Estudis Catalans» y la Diputación están de acuerdo en este punto, el Ayuntamiento de Esparreguera podrá elegir entre estas dos autoridades la que más le guste, pero el resultado será el mismo: un día u otro tendrá que aceptar la realidad.

Y aquí viene la consideración general que, a partir del caso de Esparreguera, debemos formularnos: ¿por qué hemos de dedicar tantos esfuerzos a cosas tan sencillas? ¿Por qué las entidades de una población se ven obligadas a celebrar reuniones, y hay que perder horas y días recogiendo firmas, para intentar convencer a un organismo de algo que puede quedar resuelto en un minuto, puesto que basta que algún funcionario consulte cualquier solvente diccionario de topónimos? A mí me cuesta creer que la gente que ocupa cargos públicos sea menos inteligente o menos sensible que el resto de los ciudadanos, y entonces, ¿por qué extraño mecanismo la inquietud, la exigencia y el sentido de la responsabilidad colectiva suele ser demostrado por el pueblo administrado? Un fabricante no puede desatender un pedido durante tres meses, ¿y puede un Ayuntamiento encogerse indefinidamente de hombros ante una petición tan digna de sus «clientes»? ¡Cuánto tiempo perdido innecesariamente! ¡Cuánta vocación de complicar lo más fácil!

SANTA PERPETUA DE MOGUDA: Se investiga sobre la historia de la población

El nombre toponímico, según los estudiosos, está mal aplicado

A raíz de la sesión celebrada por la Fundación Bosch y Cardellach sabadellense en las Casas Consistoriales, durante la cual se dio lectura a un documentado trabajo que reclama para Santa Perpetua su antiguo nombre de «Moguda», quitámosle entrar en conocimiento de las actividades del «Grupo Arqueología e Historia», por haber salido de él tal iniciativa.

Don Ferrán Vilà y don Juan Ramoneda, miembros del Grupo, manifestaron que la finalidad que persiguen es publicar una «Historia de Santa Perpetua» lo más documentada posible, a cuyo efecto guardan ya en el Museo municipal gran número de hallazmos arqueológicos, con muestras de piedra tallada, del hombre de Neanderthal según acredita el doctor Ripoll, del Museo Arqueológico de Barcelona — y objetos de casi todas las culturas prehistóricas típicas del Vallés: espadas de bronce, la de finales de la edad del bronce, hallística, ibérica, romana, visigoda, etc.

Identificación de tres poblados ibéricos

Como punto de partida, han pedido cambiar el actual nombre de la villa de Santa Perpetua y el actual de la villa de Santa Perpetua de Moguda y el nombre de la villa de Santa Perpetua de Moguda, así como el nombre de la villa de Santa Perpetua de Moguda, que prueba que la zona estuvo antiguamente poblada, ya que en la época ibérica romana se hablaban muy cerca de Santa Perpetua, dos

vias romanas importantes: la de las Vías Agulnarec, o Via Augusta, y la de los molinos (Graurola) a Barcelona. Otra de las épocas más famosas es la ibérica que fue encontrada en «San Soldevilla» el año 1929.

Moguda; no alar Moguda

Uno de los aspectos en los que el señor Vilà insistió es la aplicación del artículo «la» delante de la palabra «Moguda» que, por otra parte, y como se afirmaba en el trabajo aludido, no es Moguda, ni «Mogoda», apareciendo así en todos los documentos desde la Edad Media hasta el siglo XVII, como corresponde al nombre de los «Mogoda» cuyo personal ya figuraba en la Bernat de Mogoda, capitán de la villa del rey Jaime I en la conquista de Mallorca y administrador de los bienes que por vez en la villa el Obispo de Barcelona, con su condado los nombres ibéricos, albigenses — hasta que, en el año 1500, aparece el nombre en el lugar natal, como también podemos o leerlo.

Cabe esperar de la actividad del «Grupo» que la «Historia de Santa Perpetua» salga pronto a la luz, y que la recuperación del nombre «Moguda» sea un primer paso que se realice como hacia el futuro, al ser el pueblo de la villa de Santa Perpetua de Moguda, que se ha de recuperar y proponer en la actualidad, como ya está de moda una historia fundada por la historia y su cultura. J. AUGER.

DIARIO DE BARCELONA 7 JUNY 1973

El Ayuntamiento lo está gestionando

SE PEDIRA LA RESTITUCION DEL TOPONIMICO ESPLUGUES

23. — Según informes recibidos de fuentes muy cercanas al Ayuntamiento de esta villa, se están llevando a cabo una serie de gestiones encaminadas a devolver oficialmente el nombre toponímico de Esplugues de Llobregat a nuestra población, ya que el actual «Esplugas» es una deformación del primero y no está de acuerdo con los más elementales condicionamientos históricos y gramaticales, que deberían ser respetados en las zonas de toponimia no castellana.

Es de esperar, pues, que las gestiones iniciadas por nuestro Ayuntamiento, Corporación representativa de Esplugues a fin de cuentas, encuentren el apoyo y comprensión necesarios.

Dos actos culturales

Comentemos ahora dos actos habidos recientemente en nuestra villa: El primero de ellos es la exposición de grabados y Ex-Libris, patrocinada por el Ayuntamiento de la población, como uno de los actos conmemorativos del XXV aniversario de la fundación de la Biblioteca Popular «Pare Miquel d'Esplugues».

El acto se celebró en el Casal de Cultura Robert Brillas, donde se hallaban ubicados los grabados provenientes de las Escuelas de Artes aplicadas y Oficios artísticos de Barcelona.

El comentario de presentación de los mismos corrió a cargo de don M. Josefa Colom, profesora de grabado de tal Sección.

Paralelamente, en el mismo acto, tomó la palabra don Rafael Añó, presidente de la Asociación de Exlibristas de Barcelona, para presentar la «Exposición XXV años de Exlibris europeo», consistente en una selección de la colección que posee la mencionada Entidad y que también se ha-

El insigne historiador de nuestra villa, Mn. Esteve Carbonell, autor de la «Monografía Histórica» (1919) de nuestra población, cita en las páginas 14 y 15 del mencionado libro: «...Cal remarcar que la paraula Esplugues té en català una significació toponímica propia que no té ni existeix en la llengua castellana, no havent-hi, per tant, cap dubte que la forma gràfica correcta del veritable nom deu ésser Esplugues, com ho prova també el fet que els documents més antics anteriors al segle XVII ho escriuen gairebé tots d'aquesta manera, essent així invariable o intraduable en Esplugas, ádhuc escrivint en castellà».

haban expuestos en la misma sala que los anteriores grabados.

El segundo acto, también llevado a cabo, en los jardines del mencionado Casal de Cultura y organizado por el Ayuntamiento de Esplugues, consistió en un concierto ofrecido por el «Orfeo Eric Morera» de Sant Just Desvern, en el transcurso del cual fue presentado el libro de poesías titulado «El Signe del Maltí», elaborado por doña María Rosa Buigas de Brillas. Dirigió el orfeo el maestro Antoni Coll i Cruells, con una asistencia de público algo numerosa.

Juan W. Pradós

CA VALLS JARDINA 27 Abril 1973

GANDESA: La mayoría de los nombres de las localidades de la Terra Alta precisan una revisión

Los topónimos de la comarca han ido modificándose incorrectamente

Los topónimos de los pueblos de la Terra Alta requieren una revisión que sea producto de los estudios que la Comisión Española de Nombres Geográficos realizará en tal sentido en todos los rincones de la patria. Sus nombres se han transformado por diferentes motivos y los habitantes del lugar, desconociendo su forma correcta, están cambiando la pronunciación o escritura a medida que una tendencia o moda influye sobre el topónimo. Todavía existen casos evidentes como Vilalba que, si bien las generaciones de más de 55 años siguen pronunciándolo correctamente las jóvenes lo han cambiado malvadamente por el nombre de Villalba. Y en tiempos más o menos lejanos, algo parecido pasó con los nombres de La Fatarella, La Pobla y El Pinell que no acertamos a comprender por qué perdieron el artículo. Existen razones históricas que nos confirman la tradicional existencia del artículo preliminar: documentos, la «vox populi» de los municipios de los alrededores (la mayoría de los propios habitantes de los pueblos han caído en la incorrecta pronunciación), e incluso la lógica transformación que soportaron en determinados momentos. Por ejemplo: de «fatera» —nombre árabe que significa fortaleza— y «rell» —nombre catalán que significa «río»—, los cristianos que se apoderaron del lugar le dieron el nombre de «la fatera rella». Posteriormente se transformó en La Fatarella y ahora se escribe incorrectamente sin el artículo.

Algunas denominaciones invariables

Sólo Gandesa, nombre ibérico derivado de «Gand-Setzar» poblado de la Hercavonia, Baten, nombre derivado del romano de Adeba, Arnes, que en catalán significa vasos de colmenas, y Bot, pronunciado con «o» abierta, mantienen sus topónimos invariables desde el siglo XII cuando Ramón Berenguer IV se apoderó de la comarca. Bot empieza a tener su problema toponímico por el hecho de que no existiendo en castellano la «o» abierta se pronuncia con «ó» cerrada frecuentemente. Ello inducirá, si persiste la incorrección, al cambio total y confundirse con «bot» —bota de cuero que sirve para el transporte de vinos o aceites—. Una solución podría ser que Bot se acentuase con acento grave (ò) como si realmente su grafía catalana lo requiriera.

Un caso curioso

El caso de Horta es curioso. Su nombre, hasta la Edad Moderna fue el de Pulç Ventós de la Figuereta. Por lo visto, en su carta-puebla de finales del siglo XII ya constaba Horta. Pero desconocemos realmente el motivo o razones históricas que a ello indujeron. También el pueblo de Arenys que, si bien no forma parte de la Terra Alta está integrado en la subcomarca de Horta, se escribe Arens. Algún día, poco tiempo ha, se cambió la «y» griega por no saber dar el correspondiente valor fonético y se cambió por el topónimo oficial actual. Los del pueblo siguen con la pronunciación correcta. Los más cultos y, a la vez más, influyentes están introduciendo la actual versión oficial. Y Prat del Comte se escribe Prat de Compta. Pero, según la gramática de la lengua que hablan sus habitantes, el «conde» —castellano— se escribe el «compte» y «compte» significa el hecho de contar unidades. También tenemos otros compuestos que se han castellanizado por razones diversas: Corbera d'Ebro, Horta de Sant Joan, La Pobla de Massaluca y Vilalba dels Arcs. Ahora son Corbera de Ebro, Horta de San Juan, Pobla de Massaluca y Villalba de los Arcos.

Tanto Horta como Corbera oficialmente tuvieron en un principio el compuesto «de Ebro», mientras la Generalitat de Catalunya les impuso el «de Terra Alta». Horta cambió por «de Sant Joan», Corbera quedó con «d'Ebre» mientras lo lógico era darle el nombre de la comarca «Terra Alta» ya que el Ebro no baña ni siquiera su término municipal. Sobre el Pinell de l'Ebre no poseemos un estudio que nos confirme exactamente el por qué del topónimo compuesto, pero bien parece que se trata de una deformación del nombre de una parida de su término municipal conocida por «El Broil» que, a su vez, está deformada de su primitivo nombre «El Broil» —nombre indígena que significa salida rápida del agua de la fuente que existe en el lugar—.

Deformaciones en los nombres de los ríos

Nuestros ríos más importantes también tienen sus nombres deformados: Algós por el correcto de Algars y Canals por Canalsos. Y otros de menos importancia, como Seo, fueron transcritos incorrectamente por los geógrafos mal asesorados del Instituto Geográfico Catalán. Su nombre correcto es Río de la Font de l'Aubà.

Hay que considerar que corregir la incorrecta escritura de los municipios requiere la transacción por los respectivos ayuntamientos al Ministerio de la Gobernación. No es cosa fácil y sólo algunos municipios, como Vilfranca del Penedès —dignos de admirar—, lo han conseguido. Pero son precisas más correcciones para dar conciencia a los ciudadanos y conseguir restituir el verdadero nombre de los respectivos municipios en la oficina de nuestra personalidad. Ello está en las manos de los que en nuestros despachos deberíamos que comprendan la justa necesidad.

Barcelona, 29 d'abril de 1973

Excel·lentíssim Ajuntament de Castelló d'Empúries

A l'atenció del Conseller Sr. Esteve Ripoll

Honorables Senyors:

Em plau de contestar a l'atenta comunicació del dia 25 del corrent, en què aqueix Magnífic Ajuntament, per conducte del seu Conseller Sr. Esteve Ripoll, em demana un informe sobre la definitiva fixació de la grafia "Castelló d'Empúries" com a nom d'aqueixa vila. Ho faig en els termes següents.

1. Certifico que el nom d'Empúries prové en últim terme d'Empó-
rión (ΕΜΠÓΡΙΟΝ) nom propi d'aquesta antiquíssima colònia grega, i not
grec ben conegut que significa 'mercat'.

2. Que en el llatí de la baixa època Empórión fou reemplaçat per
l'antic plural Empória i després Empórias, obeint a una tendència a posar
certs noms de poblacions importants en plural, com ocorregué també amb Rosas,
Bianes, Bordaus, Londres etc. Del llatí tardà Empórias resultà el nostre Em-
púries segons l'evolució regular catalana.

3. Que la grafia correcta i l'única antiga i tradicional ha estat
en tots els temps Empúries. Algunes vegades certs forasters han usat Empurias o
Empurias, llatinitzant-ho en part, però això ha estat sempre incomparablement
més rar.

4. La grafia Ampurias amb A inicial és una veritable falta d'orto-
grafia, que fou sempre molt rara fins al segle XIX, i solament en aquesta data
tan moderna fou adoptada oficialment per certs organismes. Però els bons es-
criptors i erudits, i els catalans cultes en general, escriviren Empúries amb
E- fins en aquesta època. L'Institut d'Estudis Catalans ho ortografia sempre

així, i l'any 1933 fixà Castelló d'Empúries com a grafia oficial, en la llista ortogràfica dels noms de les poblacions catalanes aprovada per la seva Secció Filològica i llavors adoptada oficialment; el seu exemple fou seguit aleshores per totes les corporacions cultes. És incompreensible per què més tard alguns, incloent-hi certs organismes oficials, han tornat endarrera.

5. Castelló d'Empúries fou sempre el nom d'aquella vila, des dels temps, ja fa més d'un miler d'anys, en què era residència dels Comtes quasi-sobirans d'Empúries. S'escriu sempre així, fora quan s'escrivia en baix llatí, que llavors llatinitzaven aquest nom català fent-ne Castelliona o Castellio. La forma escastellanada Castellón sorgí molt recentment, com a imitació del nom d'altres poblacions homònimes.

6. D'acord amb la tendència moderna, avui universalment acatada, a adoptar en l'ús general — nacional i internacional — la forma dels noms de lloc en la llengua d'origen, correspon usar pertot el nom d'aquella noble vila en la seva forma catalana, única correcta, Castelló d'Empúries.

Acabaré manifestant l'opinió que Ampurias s'hauria de mirar com una grossera falta d'ortografia, explicable solament en persones estranyament incultes, que convé abolir i eliminar com més aviat millor com a indecorosa per al nostre país i la nostra cultura.

Resta sempre amatent a la seva disposició

Joan Coromines, Director de l'"Onomàsticon Catalanic"
Professor Emerit de la University of Chicago,
Membre de l'Institut d'Estudis Catalans

Davant l'inici de la tramitació parlamentària, a Madrid,
del **projecte d'Estatut d'Autonomia per a Catalunya**
que, per haver-se hagut d'adequar a la Constitució espanyola,
reconeix al nostre poble
només una part dels drets que li corresponen com a nació,

ÒMNIUM CULTURAL

que ha lluitat durant uns anys llargs i difícils
en defensa de la nostra llengua, del nostre ensenyament i de la nostra cultura,
objecte d'una persecució iniqua,
poques vegades igualada en els temps moderns,

FA UNA CRIDA

a totes les **entitats culturals i cíviques catalanes**
de tot el nostre àmbit lingüístic i cultural i d'arreu del món, a signar
conjuntament amb Òmnium Cultural i en pla d'absoluta igualtat
la **Declaració Pública** següent:

1 Les entitats signants es refermen conjuntament en l'afirmació d'un **esperit comú de catalanitat** i en la **integritat irrenunciable de la reivindicació històrica de la nostra personalitat nacional**.

2 Les entitats signants preconitzen en aquest moment crucial de la nostra vida col·lectiva **que els catalans romanguem units**, per damunt i més enllà d'ideologies, creences i interessos que en dividir-nos ens farien perdre el que és essencial.

3 Les entitats signants expressen llur recolzament a la institució de la **Generalitat** i al seu **President**, el Molt Honorable Sr. Josep Tarradellas i Joan, **com a símbol i com a realitat** de la continuïtat històrica dels nostres drets inalienables.

4 Les entitats signants fan constar llur **suport als parlamentaris catalans** tot demanant-los que tenint present que la democràcia exigeix de respectar **els drets de les nacionalitats**, tant com els de la persona, estiguin disposats, com en temps passats, a prendre tots junts les més fermes decisions en l'àmbit parlamentari **si l'Estatut no fos aprovat** sense reduccions en els seus continguts autonòmics essencials, especialment pel que fa a **l'oficialitat de la llengua catalana** i a **tota la gestió i mitjans de finançament de l'ensenyament i de la cultura**.

La Junta Directiva d'Òmnium Cultural en formular aquesta Declaració Pública i sol·licitar-ne la signatura fa avinent a totes les entitats que al seu local social: Montcada 20 pral. (Palau Dalmasas), Barcelona 3, hi ha des d'ara una oficina permanent de recollida d'adhesions signades i d'informació general.

Barcelona, juliol de 1979

ÒMNIUM CULTURAL

Montcada 20 pral (Palau Dalmaes)
t. (93) 319 80 50
Barcelona 3

La Junta Directiva

SALUDA

UC/A 1.11.002

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Rbla Prat 21, 1r

BARCELONA 12

i posa a la seva atenció la Declaració feta pública en relació amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, com a crida a totes les entitats culturals i cíviques catalanes, per tal que vulguin expressar formalment la seva adhesió als punts que hi són exposats.

Joan Vallvé i Creus
president

es complau, en aquesta avinentesa, a oferir-li el testimoni de la seva amistat i consideració.

Barcelona, juliol de 1979.

Barcelona, 18 de març de 1975

Il.lustríssim Col.legi d'Advocats de Barcelona:

Les entitats signants constaten una greu arbitrarietat a l'hora d'aplicar la legislació vigent pel que fa a l'ús del català en actes de diversa mena. Són exponents d'aquest fet el darrer Ple Municipal de l'Ajuntament de Barcelona, alguns incidents recents en actes d'associacions de veïns, la supresió del català en en els altaveus del Nou Camp, etc.

Es per aquest motiu que sol.liciten d'aquest Col.legi un dictamen que fixi allò que realment es desprèn de la legislació vigent sobre el particular, tipificant els cassos esmenats i aquells que siguin previsibles.

Rosa Sensat
Rosa Sensat
Còrsega, 271, 3.^{or}, 2.º - Tel. 228 81 02
Barcelona (3)

FEDERACION

ASOC. VECINOS
BARCELONA

FUI

ÒMNIUM CULTURAL

Montcada 20 pral
(Palau Dalmaes) t. *319 80 50
Barcelona 3

17
maig
1972

Distingit consoci i benivolgut amic:

La Junta Directiva de la nostra Entitat, reunida el propassat dia 9 sota la presidència del qui us escriu, adoptà l'acord unànime de no celebrar aquest any la Festa de Maig de les Lletres Catalanes, i de comunicar per escrit a tots els socis les raons d'aquesta decisió que ha calgut prendre, tot i haver-nos dolgut de prendre-la.

En efecte, la Festa de Maig és un acte cultural creat per la nostra Associació al voltant del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, instituït per ella, i de caràcter no-literari que convoquen diverses editorials, i justament enguany volíem que pogués ésser sentida com a pròpia per més nombre de socis i pel públic en general. Per això ens ocupàrem amb prou temps -des de l'hivern passat- de la seva programació i de l'obtenció dels permisos corresponents.

En principi, i segons les nostres previsions, les característiques de la Festa havien d'ésser les següents: una major capacitat del local, un programa més breu i més homogeni, amb un presentador adequat, i un homenatge més centrat cap al guanyador del Premi d'Honor.

Així, com a local, fou previst el Palau de la Música Catalana, de més capacitat i més idoni que el dels Congressos de Montjuïc. Acceptà d'actuar de presentador el nostre amic Miquel Porter. El programa, dividit en dues parts, comprenia un breu balanç cultural de l'any, a càrrec de Joan Triadú; un parlament del professor J. Ferrater Mora, de la Universitat de Pensilvània; la lectura dels veredictes del premis no-literaris; la proclamació del Premi d'Honor, i un comentari sobre la personalitat del guanyador. Després d'un descans, l'acte acabava amb un recital del cantant Raimon.

A finals del mes d'abril, la premsa es féu ressò d'aquest projecte, però anunciant que la Festa tindria lloc al Palau Blaugrana.

Havia succeït que, malgrat la millor disposició de l'Entitat propietària del Palau de la Música, no havíem estat autoritzats oficialment a celebrar-hi la Festa.

...

LA ENSEÑANZA DEL CATALAN

"En las regiones en que se hablan dos lenguas, la general y la particular, parece natural que el Estado asuma una doble responsabilidad: la de cuidar adecuadamente de la enseñanza de las dos lenguas". Escribíamos esto, hace más de tres años, en un comentario editorial que llevaba el mismo título que encabeza estas líneas. La variedad de lenguas hispánicas representa, evidentemente, una riqueza cultural. "¿Cómo no va a atender cuidadosamente el Estado español a todos los que pidan la oportuna ordenación de la enseñanza oficial de una de las lenguas españolas?", preguntábamos también entonces.

La respuesta -respuesta afirmativa- se encuentra ya apuntada en el proyecto de Ley General de Educación sometido a las Cortes, como se encontraba ya en el Libro Blanco que marcó las orientaciones fundamentales del Ministerio. Y explícita y vigorosamente se halla igualmente en estas palabras del ministro, señor Villar Palasí: "El Libro Blanco y el proyecto de ley que el Gobierno ha remitido a las Cortes Españolas arrancan de un concepto concreto de la educación: el de que ésta debe servir al desarrollo integral de la persona para permitirle ejercitar plenamente sus capacidades y aptitudes. Y al contemplar la realidad gozosa de la existencia de las lenguas vernáculas no sólo la reconocen, sino que la exaltan como una manifestación lingüística del rico acervo cultural de España".

El ministro de Educación no ha dejado de señalar tampoco que si aspiramos a que todo español pueda proyectar plenamente su propia personalidad hemos de ser celosos de no mutilar sus capacidades potenciales "reduciendo y restando lo que puede y debe ser una suma y acumulación de posibilidades". "En este sentido -ha dicho el señor Villar Palasí- las regiones bilingües no pueden quedar discriminadas respecto de las que no lo son".

El Boletín Oficial del Estado publicaba el 1 de noviembre de 1969 el texto de la Convención relativa a la lucha contra las discriminaciones en la esfera de la enseñanza, que aprobó en 1960 la Conferencia General de las Organizaciones Unidas para la Educación, la Enseñanza y la Cultura, y que España ha aceptado. La Convención, que entró en vigor en nuestro país el 20 de noviembre del pasado año, establece que se entiende por discriminación toda distinción, exclusión, limitación o preferencia fundada en la raza, el color, el sexo, el idioma, la religión, las opiniones políticas o de cualquier índole, el origen nacional o social, la posición económica o el nacimiento, que tenga por finalidad o por efecto destruir o alterar la igualdad de trato en la esfera de la enseñanza.

Bajo los mejores auspicios se presenta pues en este momento la gestión que, apadrinada por "Omnium Cultural" y con la adhesión de una serie muy amplia de entidades de la región, hay propósito de realizar para la inclusión en la Ley de Educación de cauces adecuados para la enseñanza de la lengua catalana. Se aspira, como es natural, a que ésta no sólo tenga su sitio en la Universidad, sino también en los demás grados de la enseñanza.

Presentem, en aquest número, el text del "Manifest de Montserrat", juntament amb la llista d'intel.lectuals que van estar reunits a Montserrat del 12 al 14 de desembre de 1.970.

Text del Manifest

Nosaltres, intel.lectuals catalans constituïts a Montserrat en assemblea permanent, ens creiem en el deure de prendre posició davant la gravíssima situació política i social provocada pel consell de guerra sumaríssim contra setze militants d'ETA, acusats de lluitar pel socialisme i pels drets nacionals del poble basc.

En aquestes circumstàncies, constatem:

1.- Que a l'Estat espanyol continua essent aplicada, contra tota opinió o acció de signe democràtic, una legislació repressiva iniciada, fa més de trenta anys, durant la guerra civil.

2.- Que l'actual sistema polític-jurídic al servei d'una estructura social classista i anacrònica converteix en delictes fets polítics i socials que en tot estat democràtic són considerats legítims i àdhuc constitueixen drets elementals de tot ciutadà.

3.- Que la tortura i els mals tractes físics i morals, que han estat denunciats reiteradament, són encara una pràctica policíaca sistemàtica.

4.- Que els drets dels pobles i nacions que avui formen l'Estat espanyol són ignorats i reprimits a benefici d'una suposada i falsa unitat nacional, principi bàsic de les lleis fonamentals de l'Estat espanyol.

Atesos aquests fets, considerem inadmissible l'aplicació de les gravíssimes penes demanades al consell de guerra sumaríssim de Burgos.

Denunciem que els mitjans de comunicació de l'Estat, especialment Radio Nacional de España, Televisión Española i l'agència Cifra, tergiversen o escamotegen sistemàticament la informació. I, com que no existeixen mitjans normals de lliure expressió, ens veiem obligats a manifestar-nos a través d'aquest document.

En primer lloc, repudiem el procés de Burgos en els termes expressats pels advocats defensors, al mateix temps que ens solidaritzem amb els moviments de repulsa que s'han produït i es produeixen tant a l'interior com a l'exterior.

En segon lloc, reclamem que siguin preses immediatament les mesures següents:

1.- Que quedi sense efecte qualsevol condemna que pugui ésser dictada pel tribunal de Burgos.

2.- Que sigui promulgada una amnistia general de tots els presos per motius polítics i socials, dels sancionats i dels exiliats.

3.- Que sigui derogat el decret-llei de bandidatge i terrorisme i abolides les jurisdiccions especials.

4.- Que sigui abolida la pena de mort per qualsevol delictes.

5.- Que sigui establert un estat autènticament popular que garanteixi l'exercici de les llibertats democràtiques i dels drets dels pobles i nacions que formen l'Estat espanyol, inclòs el dret d'autodereminació.

Finalment, manifestem la nostra completa adhesió fraternal al poble basc i a les seves reivindicacions, que són les nostres.

Montserrat, 13 de desembre de 1.970

Esther Tusquets
Anna Mª Matute
Anna Mª Moix
Jaume Pomar
Joan Soler
Anna Bofill
Albert Casas
Josep Mª Guerrero
Guillem Vázquez
Carles Pascual
Eduard Romero Girón
Raimon
Francesc Pi de la Serra
Jesús Oliver Rotellas
Oriol Martorell
Joan Pons
Antoni Matabosch
Maria Reniu
Pere Planella
Eulàlia Gomà
Jaume Echavarri
Angels Izquierdo
Marta Abelló
Cristina Coll
Ferranda Morén
Dolors Ribera
Jordi Cadena
Francesc Bellmunt
Maite Fontanet
Núria Bareta
Jaume Figueras
Rosina Gallego
Eulàlia Gil
Ramon Casanellas
Jordi Pericot
Yago Pericot
Xavier Zulaica
Marius Gas
Enric Satué
Dolça Tormo
Joan Enric Lahosa
Josep Mª Lòpez Llaví
Julià Garcia
Pep Romeu
Carlota Soldevila
Francesc Nel.lo
Xavier Valdivieso
Angel Carmona
Carme Calvet
Francesc Carreras
Jaume Melendres
Armonia Rodríguez
Mª Angels Tren
Consol Coma
Josep Esteve
Pere Comas
Josep Mª Benet Jornet
Josep Corredor Matheos
Joan Oliver

Editor
Escriptora
Escriptora
Escriptor
Teòleg
Arquitecte
Arquitecte
Pintor
Metge
Metge
Fotògraf - Grafista
Cantant
Cantant
Metge
Músic
Metge
Professor Teologia
Actriu Cinema
Estudiant Filos. Teatre
Teatre
Guionista i crític cinema
Estudiant
Professora
Estudiant
Metge
Professora
Director Cinema
Director Cinema
Actriu Cinema
Estudiant
Metge
Decoradora
Teòleg
Metge
Pintor
Pintor
Professor
Director Teatre
Dissenyador
Bibliotecària
Crític Cinema
Crític Cinema
Comptable
Sastre
Teatre
Teatre
Estudiant
Escriptor
Ballarina
Professor Fac. Dret
Escriptor
Actriu Teatre
Assistent social
Mestra
Aparellador
Estudiant
Escriptor
Escriptor
Escriptor

Eulàlia Serra
Alexandre Cirici Fellicer
Angels Manuel
Lluís Ribera
Eduard Rodrigo Ferrer
Francesc Vallverdú
Núria Espert
Terenci Moix
Armand Moreno
Irene Martínez Mora
Ramon Serrano
Enric Irazoqui
Julià Marcelo
Josep Mª Castellet
Josep Mª Tubau
Roc Villas
Marià Alberó
Antoni Blanch
Pere Balaña
Antoni Tàpies
Teresa Tàpies
Daniel Lelong
Mª Lluïsa Borràs
Xavier Castellà
Esteve Borrell
Jaume Albertí
Josep Andreu Abelló
Francesc Aragay
Joan Martínez Mora
Pere Català Roca
Francesc Català Roca
Gustau Gili
Ramon Viladàs
Ramon Noguera
Joan Brossa
Joan Miró
Ramon Valls
Montserrat Durany
Jaques Dupin
Jordi Tusell
Joan Ramon Colominas
Joan Colominas
Josep Montañez
Joan Nicolàs
Josep Mª Fargas
Pau Monguió
Albert Puigdomènech
Emili Donato
Joan Bosch
Francesc Rius
Rafael Càceres
Josep Sanmartí
Xavier Miserachs
Enric Vila Matas
Biel Moll
Jaume Ciurana
Frederic Pagès
Pere Ignasi Fages

-
Crític d'art
A.T.S.
Agent Comercial
Metge
Escriptor
Actriu
Escriptor
Director Cinema
Estudiant
Editor
Actor
Enginyer Naval
Escriptor
Professor Teologia
Cinema
Cantant
Aparellador - Dissenyador
Director Cinema
Pintor

Crític d'art
Economista
Enginyer
Enginyer
Advocat
Llicenciat Filosofia
Metge
Fotògraf
Fotògraf
Editor
Advocat
Notari
Escriptor
Pintor
Comerç

Escriptor
Productor Cinema
Estudiant
Metge
Director Teatre
Actor Teatre
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Fotògraf
Periodista
Teatre
Farmacèutic
Llibreter
Crític Cinema

Presentem, en aquest número, el text del "Manifest de Montserrat", juntament amb la llista d'intel.lectuals que van estar reunits a Montserrat del 12 al 14 de desembre de 1.970.

Text del Manifest

Nosaltres, intel.lectuals catalans constituïts a Montserrat en assemblea permanent, ens creiem en el deure de prendre posició davant la gravíssima situació política i social provocada pel consell de guerra sumaríssim contra setze militants d'ETA, acusats de lluitar pel socialisme i pels drets nacionals del poble basc.

En aquestes circumstàncies, constatem:

1.- Que a l'Estat espanyol continua essent aplicada, contra tota opinió o acció de signe democràtic, una legislació repressiva iniciada, fa més de trenta anys, durant la guerra civil.

2.- Que l'actual sistema político-jurídic al servei d'una estructura social classista i anacrònica converteix en delicte fets polítics i socials que en tot estat democràtic són considerats legítims i àdhuc constitueixen drets elementals de tot ciutadà.

3.- Que la tortura i els mals tractes físics i morals, que han estat denunciats reiteradament, són encara una pràctica policíaca sistemàtica.

4.- Que els drets dels pobles i nacions que avui formen l'Estat espanyol són ignorats i reprimits a benefici d'una suposada i falsa unitat nacional, principi bàsic de les lleis fonamentals de l'Estat espanyol.

Atesos aquests fets, considerem inadmissible l'aplicació de les gravíssimes penes demanades al consell de guerra sumaríssim de Burgos.

Denunciem que els mitjans de comunicació de l'Estat, especialment Radio Nacional de España, Televisión Española i l'agència Cifra, tergiversen o escamotegen sistemàticament la informació. I, com que no existeixen mitjans normals de lliure expressió, ens veiem obligats a manifestar-nos a través d'aquest document.

En primer lloc, repudiem el procés de Burgos en els termes expressats pels advocats defensors, al mateix temps que ens solidaritzem amb els moviments de repulsa que s'han produït i es produeixen tant a l'interior com a l'exterior.

En segon lloc, reclamem que siguin preses immediatament les mesures següents:

1.- Que quedi sense efecte qualsevol condemna que pugui ésser dictada pel tribunal de Burgos.

2.- Que sigui promulgada una amnistia general de tots els presos per motius polítics i socials, dels sancionats i dels exiliats.

3.- Que sigui derogat el decret-llei de bandidatge i terrorisme i abolides les jurisdiccions especials.

4.- Que sigui abolida la pena de mort per qualsevol delicte.

5.- Que sigui establert un estat autènticament popular que garanteixi l'exercici de les llibertats democràtiques i dels drets dels pobles i nacions que formen l'Estat espanyol, inclòs el dret d'autodereminació.

Finalment, manifestem la nostra completa adhesió fraternal al poble basc i a les seves reivindicacions, que són les nostres.

Montserrat, 13 de desembre de 1.970

Esther Tusquets
Anna Mª Matute
Anna Mª Moix
Jaume Pomar
Joan Soler
Anna Bofill
Albert Casas
Josep Mª Guerrero
Guillem Vázquez
Carles Pascual
Eduard Romero Girón
Raimon
Francesc Pi de la Serra
Jesús Oliver Rotellas
Oriol Martorell
Joan Pons
Antoni Matabosch
Maria Reniu
Pere Planella
Eulàlia Gomà
Jaume Echavarri
Angels Izquierdo
Marta Abelló
Cristina Coll
Ferranda Morén
Dolors Ribera
Jordi Cadena
Francesc Bellmunt
Maite Fontanet
Núria Baret
Jaume Figueras
Rosina Gallego
Eulàlia Gil
Ramon Casanellas
Jordi Pericot
Yago Pericot
Xavier Zulaica
Marius Gas
Enric Satué
Dolça Tormo
Joan Enric Lahosa
Josep Mª Lòpez Llaví
Julià Garcia
Pep Romeu
Carlota Soldevila
Francesc Nel.lo
Xavier Valdivieso
Angel Carmona
Carme Calvet
Francesc Carreras
Jaume Melendres
Armonia Rodríguez
Mª Angels Tren
Consol Coma
Josep Esteve
Pere Comas
Josep Mª Benet Jornet
Josep Corredor Matheos
Jcan Oliver

Editor
Escriptora
Escriptora
Escriptor
Teòleg
Arquitecte
Arquitecte
Pintor
Metge
Metge
Fotògraf - Grafista
Cantant
Cantant
Metge
Músic
Metge
Professor Teologia
Actriu Cinema
Estudiant Filos. Teatre
Teatre
Guionista i crític cinema
Estudiant
Professora
Estudiant
Metge
Professora
Director Cinema
Director Cinema
Actriu Cinema
Estudiant
Metge
Decoradora
Teòleg
Metge
Pintor
Pintor
Professor
Director Teatre
Dissenyador
Bibliotecària
Crític Cinema
Crític Cinema
Comptable
Sastre
Teatre
Teatre
Estudiant
Escriptor
Ballarina
Professor Fac. Dret
Escriptor
Actriu Teatre
Assistent social
Mestra
Aparellador
Estudiant
Escriptor
Escriptor
Escriptor

Eulàlia Serra
Alexandre Cirici Fellicer
Àngels Manuel
Lluís Ribera
Eduard Rodrigo Ferrer
Francesc Vallverdú
Núria Espert
Terenci Moix
Armand Moreno
Irene Martínez Mora
Ramon Serrano
Enric Irazoqui
Julià Marcelo
Josep Mª Castellet
Josep Mª Tubau
Roc Villas
Marià Alberó
Antoni Blanch
Pere Balaña
Antoni Tàpies
Teresa Tàpies
Daniel Lelong
Mª Lluïsa Borràs
Xavier Castellà
Esteve Borrell
Jaume Albertí
Josep Andreu Abelló
Francesc Aragay
Joan Martínez Mora
Pere Català Roca
Francesc Català Roca
Gustau Gili
Ramon Viladàs
Ramon Noguera
Joan Brossa
Joan Miró
Ramon Valls
Montserrat Durany
Jaques Dupin
Jordi Tusell
Joan Ramon Colominas
Joan Colominas
Josep Montañez
Joan Nicolàs
Josep Mª Fargas
Pau Monguió
Albert Puigdomènech
Emili Donato
Joan Bosch
Francesc Rius
Rafael Càceres
Josep Sanmartí
Xavier Miserachs
Enric Vila Matas
Biel Moll
Jaume Ciurana
Frederic Pagès
Pere Ignasi Fages

-
Crític d'art
A.T.S.
Agent Comercial
Metge
Escriptor
Actriu
Escriptor
Director Cinema
Estudiant
Editor
Actor
Enginyer Naval
Escriptor
Professor Teologia
Cinema
Cantant
Aparellador - Dissenyador
Director Cinema
Pintor

Crític d'art
Economista
Enginyer
Enginyer
Advocat
Llicenciat Filosofia
Metge
Fotògraf
Fotògraf
Editor
Advocat
Notari
Escriptor
Pintor
Comerç

Escriptor
Productor Cinema
Estudiant
Metge
Director Teatre
Actor Teatre
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Arquitecte
Fotògraf
Periodista
Teatre
Farmacèutic
Llibreter
Crític Cinema

INDEX

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Burgos... i després.
 - 2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.
 - 3.- HOMES DE PARAULA: La persecució dels participants a la reunió de Montserrat.
-

1.- ESTAT ESPANYOL

La notícia: EL PROCÉS DE BURGOS ACABA AMB LA COMMUTACIÓ DE LES PENES DE MORT. BURGOS, FERÒ, HA ESTAT EL DISPARADOR I ACCELERADOR DE LA LLUITA PER LA SUCCESIÓ DEL FRANQUISME I L'OCUPACIÓ DEL PODER.

Una campanya ben orquestrada, que ha suposat la prèvia jugada forta i a fons dels ministres "liberalitzadors" i "europeïstes", ha acabat amb el resultat que l'actual ministeri volia: la commutació de les penes de mort. És sensible i veu pública que aquest resultat serà pagat car per aquest ministeri que, diuen, està en pràctica dimissió... forçosa. La lluita entre el radicalisme ultra de la dreta i la tàctica més o menys "aperturista" dels homes de l'Opus, s'ha anat desenrotllant de manera ferotge al llarg del procés de Burgos. Un moment culminant fou el de la sentència, a la qual, en comptes de les 6 penes de mort demanades pel fiscal, i en comptes de les impressions dels advocats defensors que esperaven que pràcticament no fos imposada cap pena capital, n'eren imposades 9, amb l'expressa finalitat de posar molt difícil l'exercici de la gràcia de commutació que, en definitiva, havia de recaure en el Consell de Ministres. Després de dos dies de tensió -de la tarda del dilluns dia 28 a la del dimecres dia 30- la commutació va assenyalar el punt final d'un round, però no pas del combat. Les campanes foren llançades al vol, el discurs de final d'any d'en Franco fou també anunciat, i tothom va tenir interès a demostrar que aquí no passa res i que tot és absolutament normal. La normalitat, però, sembla que no podrà anar més enllà de les festes nadalenques i que, en recomençar l'any, la lluita política per la successió assolirà nivells de gran tensió. L'extrema dreta espanyola, sempre disposada a desvetllar-se, entusiasmada pel to que ha imposat a les múltiples manifestacions "espontànies" que precediren la sentència de Burgos, no desaprofitarà l'ocasió de recuperar els llocs i punts perduts quan l'Opus aconseguí el govern homogeni de l'octubre del 1.969. Com sempre, el poble està absent en aquesta lluita que ha de decidir el seu futur immediat. El paper de l'exèrcit torna a ser esperat amb expectació, ja que la seva unitat resulta també un bon punt dubtosa. A hores d'ara, trenta anys de règim tornen al punt de partida i l'immobilisme es manifesta en el fet que el plantejament torna a ser gairabé el de fa trenta anys, només que amb una escisió dins el règim i els seus grups com no havia estat vist fins ara.

2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.

La notícia: LA SETMANA DE MANIFESTACIONS FRANQUISTES HA ESTAT FORTAMENT MARCADA PER LES ACTITUDS ANTICLE

RICALS DE PARAULA I D'OBRA PER PART DE MOLTS GRUPS DE LA DRETA

Tot va començar de manera sorollosa amb ocasió de la pastoral conjunta dels bisbes de San Sebastian i Bilbao. Amb motiu de les manifestacions franquistes, les pancartes ja posen en relleu l'exacerbació de l'anticlericalisme que estan manipulant ara les dretes en el moment en què veuen que l'Església ja no serveix fidelment el seus interessos. A Madrid, una pancarta proclama la necessitat de "Menos curas y más hostias". A Barcelona, l'endemà al matí de la manifestació -ben poc lluída certament- el bisbat va aparèixer amb la porta exterior pintada de color vermell i flanquejada per dues inscripcions simptomàtiques: "Obis pos comunistas, no" i "Cirarda, al paredón", mentre al claustre de la catedral el text anava dedicat a l'Arquebisbe Marcelo, al qual la seva actitud en general inhibidora no ha lliurat de la condemna: "Marcelo, Obispo traidor". Però, com els elements d'extrema dreta saben fer molt bé a casa nostra, des de fa desenes d'anys, les paraules anaren acompanyades de fets: sacerdots amenaçats de paraula i agredits, dos cotxes de capellans incendiats... El nou conseller de l'Ajuntament de Barcelona pel districte de Sants, l'inefable Febrer, home de la lluita lliure i dels lleons, a més de posar personalment cartells convocant a la manifestació del dia 29, es va permetre d'ahar personalment a la parròquia de Sant Medir i assegurar al rector que si era tocat un sol cartell portaria el rector a la plaça de Catalunya, arròssegant-lo.

3.-HOMES DE PARAULA

La notícia: UN PUNT BASIC DE L'ACORD ENTRE L'ABAT DE MONTSERRAT I EL GOVERNADOR I EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ, FOU QUE NINGÚ NO FARIA RES ALS PARTICIPANTS A LA REUNIÓ, FORA DE PRENDRE'N EL NOM. DESPRÉS, LA PERSECUCIÓ HA COMENÇAT !

El maquiavelisme de més baixa categoria està essent aplicat en el cas dels participants a la reunió dels dies 12 i 13 de desembre a Montserrat. Tant bon punt arribats a Barcelona, la majoria han començat a rebre convocatòries de la Jefatura de Policia i no pas precisament per anar-hi a tenir una estona de conversa. La retirada del passaport és la mesura més comunament aplicada. Els més afectats semblen, però, els cantants que s'han vist de cop i volta sense carnet professional i, per tant, impossibilitats totalment d'exercir llur professió. En la pau de la qual fruïm, en el Nadal de la bona voluntat, posat de manifest amb la generositat (!) de la commutació d'unes penes de mort imposades després d'una farsa judicial, la repressió s'exerceix implacablement. De totes maneres, res de nou a aquesta porció de l'Oest que és l'Estat espanyol.

INDEX

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Burgos... i després.
 - 2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.
 - 3.- HOMES DE PARAULA: La persecució dels participants a la reunió de Montserrat.
-

1.- ESTAT ESPANYOL

La notícia: EL PROCÉS DE BURGOS ACABA AMB LA COMMUTACIÓ DE LES PENES DE MORT. BURGOS, FERÒ, HA ESTAT EL DISPARADOR I ACCELERADOR DE LA LLUITA PER LA SUCCESIÓ DEL FRANQUISME I L'OCUPACIÓ DEL PODER.

Una campanya ben orquestrada, que ha suposat la prèvia jugada forta i a fons dels ministres "liberalitzadors" i "europeïstes", ha acabat amb el resultat que l'actual ministeri volia: la commutació de les penes de mort. És sensible i veu pública que aquest resultat serà pagat car per aquest ministeri que, diuen, està en pràctica dimissió... forçosa. La lluita entre el radicalisme ultra de la dreta i la tàctica més o menys "aperturista" dels homes de l'Opus, s'ha anat desenrotllant de manera ferotge al llarg del procés de Burgos. Un moment culminant fou el de la sentència, a la qual, en comptes de les 6 penes de mort demanades pel fiscal, i en comptes de les impressions dels advocats defensors que esperaven que pràcticament no fos imposada cap pena capital, n'eren imposades 9, amb l'expressa finalitat de posar molt difícil l'exercici de la gràcia de commutació que, en definitiva, havia de recaure en el Consell de Ministres. Després de dos dies de tensió -de la tarda del dilluns dia 28 a la del dimecres dia 30- la commutació va assenyalar el punt final d'un round, però no pas del combat. Les campanes foren llançades al vol, el discurs de final d'any d'en Franco fou també anunciat, i tothom va tenir interès a demostrar que aquí no passa res i que tot és absolutament normal. La normalitat, però, sembla que no podrà anar més enllà de les festes nadalenques i que, en recomençar l'any, la lluita política per la successió assolirà nivells de gran tensió. L'extrema dreta espanyola, sempre disposada a desvetllar-se, entusiasmada pel to que ha imposat a les múltiples manifestacions "espontànies" que precediren la sentència de Burgos, no desaprofitarà l'ocasió de recuperar els llocs i punts perduts quan l'Opus aconseguí el govern homogeni de l'octubre del 1.969. Com sempre, el poble està absent en aquesta lluita que ha de decidir el seu futur immediat. El paper de l'exèrcit torna a ser esperat amb expectació, ja que la seva unitat resulta també un bon punt dubtosa. A hores d'ara, trenta anys de règim tornen al punt de partida i l'immobilisme es manifesta en el fet que el plantejament torna a ser gairabé el de fa trenta anys, només que amb una escisió dins el règim i els seus grups com no havia estat vist fins ara.

2.- L'ANTICLERICALISME RENEIX, PERÒ A LA DRETA.

La notícia: LA SETMANA DE MANIFESTACIONS FRANQUISTES HA ESTAT FORTAMENT MARCADA PER LES ACTITUDS ANTICLE

RICALS DE PARAULA I D'OBRA PER PART DE MOLTS GRUPS DE LA DRETA

Tot va començar de manera sorollosa amb ocasió de la pastoral conjunta dels bisbes de San Sebastian i Bilbao. Amb motiu de les manifestacions franquistes, les pancartes ja posen en relleu l'exacerbació de l'anticlericalisme que es tan manipulant ara les dretes en el moment en què veuen que l'Església ja no ser veix fidelment el seus interessos. A Madrid, una pancarta proclama la necessitat de "Menos curas y más hostias". A Barcelona, l'endemà al matí de la manifestació -ben poc lluída certament- el bisbat va aparèixer amb la porta exterior pintada de color vermell i flanquejada per dues inscripcions simptomàtiques: "Obispos comunistas, no" i "Cirarda, al paredón", mentre al claustre de la catedral el text anava dedicat a l'Arquebisbe Marcelo, al qual la seva actitud en general inhibidora no ha lliurat de la condemna: "Marcelo, Obispo traidor". Però, com els elements d'extrema dreta saben fer molt bé a casa nostra, des de fa desenes d'anys, les paraules anaren acompanyades de fets: sacerdots amenaçats de paraula i agredits, dos cotxes de capellans incendiats... El nou conseller de l'Ajuntament de Barcelona pel districte de Sants, l'inefable Febrer, home de la lluita lliure i dels lleons, a més de posar personalment cartells convocant a la manifestació del dia 29, es va permetre d'anar personalment a la parròquia de Sant Medir i assegurar al rector que si era tocat un sol cartell portaria el rector a la plaça de Catalunya, arrossegant-lo.

3.-HOMES DE PARAULA

La notícia: UN PUNT BASIC DE L'ACORD ENTRE L'ABAT DE MONT-SERRAT I EL GOVERNADOR I EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ, FOU QUE NINGÚ NO FARIA RES ALS PARTICIPANTS A LA REUNIÓ, FORA DE PRENDRE'N EL NOM. DESPRÉS, LA PERSECUCIÓ HA COMENÇAT !

El maquiavelisme de més baixa categoria està essent aplicat en el cas dels participants a la reunió dels dies 12 i 13 de desembre a Montserrat. Tant bon punt arribats a Barcelona, la majoria han començat a rebre convocatòries de la Jefatura de Policia i no pas precisament per anar-hi a tenir una estona de conversa. La retirada del passaport és la mesura més comunament aplicada. Els més afectats semblen, però, els cantants que s'han vist de cop i volta sen se carnet professional i, per tant, impossibilitats totalment d'exercir llur professió. En la pau de la qual fruïm, en el Nadal de la bona voluntat, posat de manifest amb la generositat (!) de la commutació d'unes penes de mort imposades després d'una farsa judicial, la repressió s'exerceix implacablement. De totes maneres, res de nou a aquesta porció de l'Oest que és l'Estat espanyol.

Oferim, en aquest número, el text que va publicar "LE MONDE", pàg. 2, el dia 23 de Desembre de 1.970.

L'ESGLÉSIA NO POT CONTINUAR UNIDA AL RÈGIM QUE HA AFUSELLAT HOMES PER MOR DE LLURS IDEES

Declaracions de l'Abat de Montserrat

"Parlen d'opció entre Franco o el comunisme. Ho repeteixen des de fa trenta anys. Però mai no ho havíem sentit cridar d'una manera tan forta com aquests dies. És un eslògan simple, massa simple. És ben bé maniqueisme veure el món en negre i blanc, Espanya dividida en bons i dolents. No ho podem acceptar."

Dom Cassià Just, abat de Montserrat, que ens ha rebut sense pressa en aquest cim de Catalunya, és un home clarament trasbalsat per la situació actual d'Espanya, per la violència que veu créixer en aquest país, per les injustícies i agressions que li arriben. Fa quatre anys, quan va ser elegit per la cèlebre comunitat benedictina per a posar-se al cap del monestir i succeir, en difícils condicions, a Dom Escarré, tenia només quaranta anys. De alçada mitjana, els cabells bruns i curts, els trets plens de vida, i la mirada particularment viva darrera les ulleres amb muntura de carei, hom el nota d'antuvi posseït per una ardent set de justícia.

"L'opció, diu, no oscil·la pas entre l'anarquia i el règim. La realitat és molt més complexa i si hi ha ministres que ens demanen que ens quedem al nostre lloc, si demanen a l'Església que no faci política, jo responc que la qüestió no és pas aquesta, jo dic que ens cal, pel fet de ser catòlics, estar en primer lloc al costat dels oprimits, dels qui sofreixen. Hem d'esforçar-nos a dir la veritat sempre i arreu. Hi ha en aquest moment al país, una tal atmòsfera de mentida i d'hipocresia... Als cristians que estarien temptats de veure en les nostres paraules una intenció política cal explicar-los-hi, amb tota paciència i incansablement, que no és possible guardar silenci i romandre en l'angelisme. Perquè l'angelisme, no és també una forma de política? No és possible que l'Església pugui continuar unida al règim que ha afusellat homes per mor de llurs idees i que ha executat catòlics pel sol crim d'estar contra Franco."

Un monjo de Montserrat ens ha explicat que, durant la guerra civil, el jove Cassià Just, que aleshores tenia 12 anys, havia volgut llançar pedres als anarquistes catalans. Avui, el successor de Dom Escarré no amaga evidentment les seves reserves pel que fa als comunistes. Però sembla que un episodi de la guerra civil el va marcar d'una manera particular: l'execució pels franquistes d'un dirigent catòlic català, Carrasco i Formiguera. Enviat en missió al País Basc i fet presoner, va ser, aquest darrer, passat de seguida per les armes. "Els qui volien intercedir van arribar massa tard. Se'ls va respondre: ja ha estat afusellat."

Podran mai els espanyols oblidar aquest drama fratricida que va produir un milió de morts i que ha marcat diverses generacions? Els qui s'oposen actualment al règim franquista fan constar que són els mateixos dirigents els qui no paren de referir-se a la "creuada", els qui tornen a fer córrer actualment els tones "de 1.936", mentre truquen a l'ensem a la porta de l'Europa liberal i democràtica. Això no és pas només una imatge. La setmana passada, a la ciutat de Terrassa, propera a Barcelona, alguns policies van amenaçar els sacerdots obrers de la Parròquia de Sant Cristòfol tot cridant: "Ja veureu. Això

serà pitjor que el 36...". La sagristia de la Parròquia va resultar molt perjudicada per una explosió de plàstic deixat allà, segons els capellans, per la policia.

L'any 1.964, Dom Escarré va ser exiliat d'Espanya per haver pres posició pública contra el règim. Aquest exili, exigit per Madrid, va ser acceptat pel Vaticà. Després d'alguns anys passats a Milà, Dom Escarré va retornar a Espanya per morir a la seva abadia de Montserrat l'octubre del 1.968. El seu exemple no s'ha oblidat. Dom Cassià Just no sembla pas menys sensible pels problemes socials que el seu predecessor, i la seva autoritat espiritual no és discutida per ningú a Catalunya. No és pas per atzar que els "tres-cents" intel·lectuals i artistes escolliessin Montserrat per a tancar-s'hi, ara fa deu dies. Des de sempre, és el refugi d'una certa independència enfront del poder central i, d'ençà d'alguns anys, el símbol d'una contestació evangèlica.

"Aprovo el manifest"

"Aprovo totalment el document que aquests intel·lectuals han elaborat, ens diu diu també Dom Cassià Just. I penso que el seu abast, a llarg terme, serà molt gran. L'aprovo, perquè no poso pas en dubte les tortures sofertes pels presos polítics. N'he tingut proves concretes. Ens plau que l'"Osservatore Romano" hagi publicat aquest text. Un dels nostres monjos va anar, després, a Roma. Pensava que el Vaticà desaprovaria la nostra actitud. De cap manera.

"Jo vaig participar directament en les negociacions entre els intel·lectuals refugiats aquí i el govern, segueix Dom Cassià Just. Les autoritats volien que els lliurés la llista dels assistents. Jo no sóc policia. Finalment, la guàrdia civil va aconseguir l'autorització oficial per a forçar, en cas necessari, les portes del monestir. El ministre de l'interior em va preguntar per telèfon perquè estava amb l'oposició. Vaig respondre que jo no estava amb l'oposició, sinó a favor dels drets de la persona humana...".

L'any passat, durant l'estat d'excepció, Dom Cassià Just va participar en la redacció d'un text destinat als bisbes espanyols. Aquest text, preparat a Barcelona i no pas a l'abadia, va reunir les firmes de molts vicaris, de provincials franciscans, caputxins i jesuïtes.

"En aquell moment, diu tot somrient Dom Cassià Just, el vam anomenar "el manifest dels coronels...".

Aquest manifest, parlant dels "detinguts i dels perseguits", demanava respectuosament als bisbes una presa de posició "clara" en nom de l'Església i de l'Evanjeli. Va ser adreçat personalment a cadascun dels membres de la conferència episcopal. Tres bisbes van acusar-ne recepció. La jerarquia, aquesta vegada, es manifestarà més receptiva?

"No descarto pas, diu Dom Cassià Just, amenaces o atemptats contra el nostre monestir. No estem pas a recer. Un dels nostres monjos, que acaba d'arribar de Vic, ens ha explicat que alguns joves havien organitzat a aquesta ciutat una manifestació contra el procés de Burgos. La policia els va detenir i maltractar."

És ben veritat que Espanya no mostra pas actualment el seu rostre més reconfortant. El tricorni de la guàrdia civil retroba altra vegada un sentit oblidat.

"Quan vam haver sortit de Montserrat, ens ha dit l'escriptora Anna Mª Matute, estava trasbalsada. Les campanes del monestir dringaven a ple vol. Els guàrdies civils ens esperaven metralladora en mà. Nosaltres teníem les campanes, i ells tenien les metralladores...".

Un col·laborador de Dom Cassià Just ens ha fet visitar el que ell anomena els "llocs del crim": la sala gòtica i la sala de conferències, on els 300 contestataris van passar els tres dies. Ha obert també les portes de la biblioteca consagrada a la guerra. "Parlen avui, diu, de 1.936 i de la creuada. Per què ens fan tornar a la memòria el repte de Millán Astray a Salamanca: "Visca la mort. A baix la intel·ligència...". Han oblidat la resposta de Miguel de Unamuno: "Vosaltres vencereu, però no convencereu."

Marcel Niedergang

EL MUSSOL

8 gener 1.971

Nº 5

Oferim, en aquest número, el text que va publicar "LE MONDE", pàg. 2, el dia 23 de Desembre de 1.970.

L'ESGLÉSIA NO POT CONTINUAR UNIDA AL RÈGIM QUE HA AFUSELLAT HOMES PER MOR DE LLURS IDEES

Declaracions de l'Abat de Montserrat

"Parlen d'opció entre Franco o el comunisme. Ho repeteixen des de fa trenta anys. Però mai no ho havíem sentit cridar d'una manera tan forta com aquests dies. És un eslògan simple, massa simple. És ben bé maniqueisme veure el món en negre i blanc, Espanya dividida en bons i dolents. No ho podem acceptar."

Dom Cassià Just, abat de Montserrat, que ens ha rebut sense pressa en aquest cim de Catalunya, és un home clarament trasbalsat per la situació actual d'Espanya, per la violència que veu créixer en aquest país, per les injustícies i agressions que li arriben. Fa quatre anys, quan va ser elegit per la cèlebre comunitat benedictina per a posar-se al cap del monestir i succeir, en difícils condicions, a Dom Escarré, tenia només quaranta anys. De alçada mitjana, els cabells bruns i curts, els trets plens de vida, i la mirada particularment viva darrera les ulleres amb muntura de carei, hom el nota d'antuvi posseït per una ardent set de justícia.

"L'opció, diu, no oscil·la pas entre l'anarquia i el règim. La realitat és molt més complexa i si hi ha ministres que ens demanen que ens quedem al nostre lloc, si demanen a l'Església que no faci política, jo responc que la qüestió no és pas aquesta, jo dic que ens cal, pel fet de ser catòlics, estar en primer lloc al costat dels oprimits, dels qui sofreixen. Hem d'esforçar-nos a dir la veritat sempre i arreu. Hi ha en aquest moment al país, una tal atmòsfera de mentida i d'hipocresia... Als cristians que estarien temptats de veure en les nostres paraules una intenció política cal explicar-los-hi, amb tota paciència i incansablement, que no és possible guardar silenci i romandre en l'angelisme. Perquè l'angelisme, no és també una forma de política? No és possible que l'Església pugui continuar unida al règim que ha afusellat homes per mor de llurs idees i que ha executat catòlics pel sol crim d'estar contra Franco."

Un monjo de Montserrat ens ha explicat que, durant la guerra civil, el jove Cassià Just, que aleshores tenia 12 anys, havia volgut llançar pedres als anarquistes catalans. Avui, el successor de Dom Escarré no amaga evidentment les seves reserves pel que fa als comunistes. Però sembla que un episodi de la guerra civil el va marcar d'una manera particular: l'execució pels franquistes d'un dirigent catòlic català, Carrasco i Formiguera. Enviat en missió al País Basc i fet presoner, va ser, aquest darrer, passat de seguida per les armes. "Els qui volien intercedir van arribar massa tard. Se'ls va respondre: ja ha estat afusellat."

Podran mai els espanyols oblidar aquest drama fratricida que va produir un milió de morts i que ha marcat diverses generacions? Els qui s'oposen actualment al règim franquista fan constar que són els mateixos dirigents els qui no paren de referir-se a la "creuada", els qui tornen a fer córrer actualment els tmes "de 1.936", mentre truquen a l'ensem a la porta de l'Europa liberal i democràtica. Això no és pas només una imatge. La setmana passada, a la ciutat de Terrassa, propera a Barcelona, alguns policies van amenaçar els sacerdots obrers de la Parròquia de Sant Cristòfol tot cridant: "Ja veureu. Això

serà pitjor que el 36...". La sagristia de la Parròquia va resultar molt perjudicada per una explosió de plàstic deixat allà, segons els capellans, per la policia.

L'any 1.964, Dom Escarré va ser exiliat d'Espanya per haver pres posició pública contra el règim. Aquest exili, exigit per Madrid, va ser acceptat pel Vaticà. Després d'alguns anys passats a Milà, Dom Escarré va retornar a Espanya per morir a la seva abadia de Montserrat l'octubre del 1.968. El seu exemple no s'ha oblidat. Dom Cassià Just no sembla pas menys sensible pels problemes socials que el seu predecessor, i la seva autoritat espiritual no és discutida per ningú a Catalunya. No és pas per atzar que els "tres-cents" intel·lectuals i artistes escollissin Montserrat per a tancar-s'hi, ara fa deu dies. Des de sempre, és el refugi d'una certa independència enfront del poder central i, d'ençà d'alguns anys, el símbol d'una contestació evangèlica.

"Aprovo el manifest"

"Aprovo totalment el document que aquests intel·lectuals han elaborat, ens diu també Dom Cassià Just. I penso que el seu abast, a llarg terme, serà molt gran. L'aprovo, perquè no poso pas en dubte les tortures sofertes pels presoners polítics. N'he tingut proves concretes. Ens plau que l'"Osservatore Romano" hagi publicat aquest text. Un dels nostres monjos va anar, després, a Roma. Pensava que el Vaticà desaprovaria la nostra actitud. De cap manera.

"Jo vaig participar directament en les negociacions entre els intel·lectuals refugiats aquí i el govern, segueix Dom Cassià Just. Les autoritats volien que els lliurés la llista dels assistents. Jo no sóc policia. Finalment, la guàrdia civil va aconseguir l'autorització oficial per a forçar, en cas necessari, les portes del monestir. El ministre de l'interior em va preguntar per telèfon per què estava amb l'oposició. Vaig respondre que jo no estava amb l'oposició, sinó a favor dels drets de la persona humana...".

L'any passat, durant l'estat d'excepció, Dom Cassià Just va participar en la redacció d'un text destinat als bisbes espanyols. Aquest text, preparat a Barcelona i no pas a l'abadia, va reunir les firmes de molts vicaris, de provincials franciscans, caputxins i jesuïtes.

"En aquell moment, diu tot somrient Dom Cassià Just, el vam anomenar "el manifest dels coronels...".

Aquest manifest, parlant dels "detinguts i dels perseguits", demanava respectuosament als bisbes una presa de posició "clara" en nom de l'Església i de l'Evanveli. Va ser adreçat personalment a cadascun dels membres de la conferència episcopal. Tres bisbes van acusar-ne recepció. La jerarquia, aquesta vegada, es manifestarà més receptiva?

"No descarto pas, diu Dom Cassià Just, amenaces o atemptats contra el nostre monestir. No estem pas a recer. Un dels nostres monjos, que acaba d'arribar de Vic, ens ha explicat que alguns joves havien organitzat a aquesta ciutat una manifestació contra el procés de Burgos. La policia els va detenir i maltractar."

Es ben veritat que Espanya no mostra pas actualment el seu rostre més reconfortant. El tricorni de la guàrdia civil retroba altra vegada un sentit oblidat.

"Quan vam haver sortit de Montserrat, ens ha dit l'escriptora Anna Mª Matute, estava trasbalsada. Les campanes del monestir dringaven a ple vol. Els guàrdies civils ens esperaven metralladora en mà. Nosaltres teníem les campanes, i ells tenien les metralladores...".

Un col·laborador de Dom Cassià Just ens ha fet visitar el que ell anomena els "llocs del crim": la sala gòtica i la sala de conferències, on els 300 contestataris van passar els tres dies. Ha obert també les portes de la biblioteca consagrada a la guerra. "Parlen avui, diu, de 1.936 i de la creuada. Per què ens fan tornar a la memòria el repte de Millán Astray a Salamanca: "Visca la mort. A baix la intel·ligència...". Han oblidat la resposta de Miguel de Unamuno: "Vosaltres vencereu, però no convencereu."

Marcel Niedergang

INDEX

- CATALUNYA : 1.- Després de Montserrat: l'"affaire" Jordi Carbonell.
2.- La vaga de la fam de Mossèn Xirinacs.
-

1.- DESPRÉS DE MONTSERRAT: L'"AFFAIRE" JORDI CARBONELL.

Ja vam remarcar com, malgrat totes les promeses, les autoritats governatives espanyoles, havien començat -amb una certa timidesa- la repressió contra els assistents a la reunió del mes de desembre a Montserrat. No sembla, però, que les tinguin totes, i les mesures pro curen ser poc espectaculars. Ara, després de les retirades de passaports, carnets professionals, etc., han començat a venir les notificacions de multes. Val la pena de donar el text literal que comunica el Govern Civil de Barcelona, a denúncia de la policia: "Que en la reunió celebrada en el Monasterio de Montserrat los días 12, 13 y 14 del pasado mes de diciembre, se redactó un documento cuyo texto fue aprobado por los asistentes entre los cuales se encontraba Vd. y dado posteriormente a la publicidad, en el que en algunos de sus extremos se atacan a los principios básicos de la unidad nacional y política, esenciales para la pacífica convivencia social de los españoles". Això, segons el Govern Civil, constitueix una falta prevista a l'Article 2n. apartats a) i i) de la Llei d'Ordre Públic del 1.959. Com sempre, els imports varien segons els criteris que l'autoritat mateixa estableix.

Aquest afer, però, ha tingut una derivació que ha estat per a algú, potser, una sorpresa: la detenció del director de l'Enciclopèdia Catalana, i professor de la Universitat Autònoma, Jordi Carbonell, perquè, primer a la Policia i després al Jutjat, s'ha negat a fer i signar declaracions que no estiguessin escrites en la seva llengua. De cop i volta, els organismes repressius i els judicials s'han trobat amb un problema que els ve gros. Per això han guardat silenci i no s'han llançat, fins ara, a les gruixudes acusacions de separatismos i d'altres semblants.

Jordi Carbonell demana, només, una aplicació concreta d'aquest respecte a un dret humà fonamental: el respecte a la pròpia llengua i el dret a expressar-s'hi en tot moment. Però els drets humans fan de bon proclamar a l'hora de les paraules sonores i buides de contingut, però són sistemàticament violats i no aplicats a l'hora de la concreció. Jordi Carbonell, en realitat, ha fet una cosa que, a diversos nivells, tots els catalans hem de fer: exigir, fins on calgui, el dret a parlar en català a casa nostra i en aquelles institucions i organismes que actuen aquí. La timidesa de massa catalans fa que, en aquest camp de la llengua, encara tinguem tant de camí a córrer alhora que tantes victòries puguin encara ser possibles.

2.- LA VAGA DE LA FAM DE MOSSÈN XIRINACS.

Mossèn Xirinacs ha fet una llarga vaga de la fam. Ben segur que la més llarga en molts anys a casa nostra: 21 dies, bovent només aigua (sense sucre). Fonamentalment, ha volgut posar de manifest la ur

gència que ens sigui aplicada la doctrina de l'autodeterminació dels pobles i totes les conseqüències que se'n deriven. Mossèn Xirinacs, fidel al poble al qual serveix, s'ha pres seriosament el seu paper de desvetllador de consciències ben propi de la seva condició sacerdotal. El gest de Mn. Xirinacs ha suscitat alguna reacció de dubte, de covardia fins i tot, camuflades en moralismes certament de via estreta. El moralisme ha pretès de judicar la vaga de la fam fins els límits que siguin, com un atemptat a la pròpia vida, cosa que resulta -diuen- inacceptable per a una consciència cristiana. Dues coses s'obliden, en plantejar així la qüestió. És la primera que Mn. Xirinacs, com tots els qui han emprat el mètode de lluita no violent que és la vaga de la fam, no ha pretès d'atemptar contra la seva vida. Ha estat, en tot cas, disposat a perdre-la per a una causa noble i, en aquests casos, si la vida arriba a estar en perill, la culpa no és pas del qui fa la vaga. La segona cosa és que massa sovint hom oblida de sotmetre a una rigorosa anàlisi moral la situació -certament immoral en grau màxim- que, com a poble hem de suportar i estem suportant des de fa més de trenta anys. Aquí també cal ser justos i establir una veritable jerarquia d'exigències morals i començar a fer-les valer contra aquelles situacions d'injustícia radical que poden fer que uns llancin a la lluita pels camins de la no-violència, però que pot pot sar-los en perill de perdre la pròpia vida, mentre que a d'altres els pot engegar a la lluita mitjançant la violència. Tot això, però, només són conseqüències, respostes, reaccions. El mal, el veritable mal, els és anterior.

Notícia de "El Correo Catalán", 31 de gener del 1.971, pàg. 23:

"JORDI CARBONELL, EN LIBERTAD PROVISIONAL
A primera hora de la tarde de ayer fue puesto en libertad provisional Jordi Carbonell, director de la Gran Enciclopedia Catalana y profesor de la Universidad Autónoma. El señor Carbonell estaba detenido desde el pasado día 12, al parecer, por insistir en su posición de declarar en catalán en la Jefatura Superior de Policía con respecto a las diligencias que se seguían por su asistencia a la reunión de Montserrat de diciembre. Según nuestras noticias, el Juzgado Especial de Orden Público de Madrid se ha inhibido de este caso."

1 febrer 1.971

INDEX

- CATALUNYA : 1.- Després de Montserrat: l'"affaire" Jordi Carbonell.
2.- La vaga de la fam de Mossèn Xirinacs.

1.- DESPRÉS DE MONTSERRAT: L'"AFFAIRE" JORDI CARBONELL.

Ja vam remarcar com, malgrat totes les promeses, les autoritats governatives espanyoles, havien començat -amb una certa timidesa- la repressió contra els assistents a la reunió del mes de desembre a Montserrat. No sembla, però, que les tinguin totes, i les mesures pro curen ser poc espectaculars. Ara, després de les retirades de passaports, carnets professionals, etc., han començat a venir les notificacions de multes. Val la pena de donar el text literal que comunica el Govern Civil de Barcelona, a denúncia de la policia: "Que en la reunió celebrada en el Monasterio de Montserrat los días 12, 13 y 14 del pasado mes de diciembre, se redactó un documento cuyo texto fue aprobado por los asistentes entre los cuales se encontraba Vd. y dado posteriormente a la publicidad, en el que en algunos de sus extremos se atacan a los principios básicos de la unidad nacional y política, esenciales para la pacífica convivencia social de los españoles". Això, segons el Govern Civil, constitueix una falta prevista a l'Article 2n. apartats a) i i) de la Llei d'Ordre Públic del 1.959. Com sempre, els imports varien segons els criteris que l'autoritat mateixa estableix.

Aquest afer, però, ha tingut una derivació que ha estat per a algú, potser, una sorpresa: la detenció del director de l'Enciclopèdia Catalana, i professor de la Universitat Autònoma, Jordi Carbonell, perquè, primer a la Policia i després al Jutjat, s'ha negat a fer i signar declaracions que no ostiguessin escrites en la seva llengua. De cop i volta, els organismes repressius i els judicials s'han trobat amb un problema que els ve gros. Per això han guardat silenci i no s'han llançat, fins ara, a les gruixudes acusacions de separatismes i d'altres semblants.

Jordi Carbonell demana, només, una aplicació concreta d'aquest respecte a un dret humà fonamental: el respecte a la pròpia llengua i el dret a expressar-s'hi en tot moment. Però els drets humans fan de bon proclamar a l'hora de les paraules sonores i buides de contingut, però són sistemàticament violats i no aplicats a l'hora de la concreció. Jordi Carbonell, en realitat, ha fet una cosa que, a diversos nivells, tots els catalans hem de fer: exigir, fins on calgui, el dret a parlar en català a casa nostra i en aquelles institucions i organismes que actuen aquí. La timidesa de massa catalans fa que, en aquest camp de la llengua, encara tinguem tant de camí a córrer alhora que tantes victòries puguin encara ser possibles.

2.- LA VAGA DE LA FAM DE MOSSÈN XIRINACS.

Mossèn Xirinacs ha fet una llarga vaga de la fam. Ben segur que la més llarga en molts anys a casa nostra: 21 dies, bevent només aigua (sense sucre). Fonamentalment, ha volgut posar de manifest la ur

gència que ens sigui aplicada la doctrina de l'autodeterminació dels pobles i totes les conseqüències que se'n deriven. Mossèn Xirinacs, fidel al poble al qual serveix, s'ha pres seriosament el seu paper de desvetllador de consciències ben propi de la seva condició sacerdotal. El gest de Mn. Xirinacs ha suscitat alguna reacció de dubte, de covardia fins i tot, camuflades en moralismes certament de via estreta. El moralisme ha pretès de judicar la vaga de la fam fins els límits que siguin, com un atemptat a la pròpia vida, cosa que resulta -diuen- inacceptable per a una consciència cristiana. Dues coses s'obliden, en plantejar així la qüestió. És la primera que Mn. Xirinacs, com tots els qui han emprat el mètode de lluita no violent que és la vaga de la fam, no ha pretès d'atemptar contra la seva vida. Ha estat, en tot cas, disposat a perdre-la per a una causa noble i, en aquests casos, si la vida arriba a estar en perill, la culpa no és pas del qui fa la vaga. La segona cosa és que massa sovint hom oblida de sotmetre a una rigorosa anàlisi moral la situació -certament immoral en grau màxim- que, com a poble hem de suportar i estem suportant des de fa més de trenta anys. Aquí també cal ser justos i establir una veritable jerarquia d'exigències morals i començar a fer-les valer contra aquelles situacions d'injustícia radical que poden fer que uns llancin a la lluita pels camins de la no-violència, però que pot pot sar-los en perill de perdre la pròpia vida, mentre que a d'altres els pot engegar a la lluita mitjançant la violència. Tot això, però, només són conseqüències, respostes, reaccions. El mal, el veritable mal, els és anterior.

Notícia de "El Correo Catalán", 31 de gener del 1.971, pàg. 23:

"JORDI CARBONELL, EN LIBERTAD PROVISIONAL
A primera hora de la tarde de ayer fue puesto en libertad provisional Jordi Carbonell, director de la Gran Enciclopedia Catalana y profesor de la Universidad Autónoma. El señor Carbonell estaba detenido desde el pasado día 12, al parecer, por insistir en su posición de declarar en catalán en la Jefatura Superior de Policía con respecto a las diligencias que se seguían por su asistencia a la reunión de Montserrat de diciembre. Según nuestras noticias, el Juzgado Especial de Orden Público de Madrid se ha inhibido de este caso."

1 febrer 1.971

EL MUSMOL

Nº 7.

INDEX

1. ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".
2. CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

-
- 1.- ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".

Des de l'última reorganització important del govern espanyol, el mes d'octubre de 1.969, amb alguns complementos posteriors, com el nomenament, fa poc, de Fabià Estapé com a Comissari adjunt del Pla de Desenvolupament, es parla molt del paper dels catalans en la política espanyola. Se'n parla no sols des d'un punt de vista pragmàtic, és a dir d'uns catalans que senten interès, com a persones o com a grup concret, a participar en el govern perquè és una posició decisiva per a la defensa de llurs interessos, sinó que se'n parla, i els mateixos polítics "promocionats" en parlen, com a política que els catalans han de practicar. Això, de fet, no és gens nou. Ja ve de lluny, de molts, molts anys, aquesta actitud que pretén de defensar que allò que convé als catalans, si volen aconseguir alguna cosa, és d'instal·lar-se al govern de Madrid perquè és l'única alternativa política possible per a nosaltres i per a aconseguir el millor que podem desitjar.

Encara que pugui semblar mentida, el cert és que alguns sectors semblen sensibles a aquest tipus de fal·lacioses argumentacions. Cal, doncs, fer algunes precisions que, tot i que són elementals, han de ser recordades constantment.

En primer lloc, ¿quin significat té que hi hagi catalans al govern de Madrid? La procedència de les persones té molt poca importància quan no va acompanyada d'una estricta i total fidelitat a totes aquelles coses i raons que van lligades indissolublement a aquella procedència. La Segona Guerra mundial va donar relleu -ben trist relleu, certament- a la figura repugnant del "col.laboracionista" que, en resum, era això: un originari del país al qual només havia restat això, la partida de naixement que deia que havia nascut al país, perquè tota la resta -les seves idees, les seves fidelitats, la seva activitat, les seves aspiracions, etc.- estaven perfectament, totalment, cegament vinculades i connectades amb les idees, fidelitats, activitats i aspiracions dels ocupants estrangers.

Aquesta és, doncs, la pregunta que ens haurien de respondre aquests polítics anomenats catalans, quan ens diuen que convé a Catalunya d'estar present al govern central: ¿què és per a ells Catalunya, què vol dir ser català, què ens ofereix llur política centralista per als catalans?

En realitat, els governants centrals només pretenen una cosa: tirar endavant llur política de continuïsmes del règim, únic que saben molt bé que els permet de mantenir íntegrament la defensa de llurs interessos... i de llurs capitals i posicions dominants en els ordres polític i econòmic. I, com que un dels factors que més vénen ajudant, d'anys ençà, al règim a mantenir-se dempeus és el confusionisme, els catalans en el govern li presten un servei indiscutible i d'alt preu que el centralisme governamental els paga, d'altra banda, molt bé. És en definitiva, i encara una altra vegada al llarg de la història del nostre segle, la posada en pràctica de "l'afarta'm i digue'm moro". Més enllà d'aquesta categòrica i ben popular -i profunda- constatació, aquesta pretosa "política dels catalans" a Madrid, no té sentit ni justificació, per nos que cada final de setmana,

els avions d'Iberia retornin a la "pàtria" (?) els meritoris catalans que passen, sacrificats, la setmana a la capital tot lluitant per Catalunya (!).

2.- CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

El fet està constatat de fa molts anys: el govern espanyol està dividit, però es manté gràcies al fet que més dividit que ell ho està l'oposició. Per això no és tampoc d'avui la preocupació de moltes persones i grups de cara a aconseguir que la coordinació de forces democràtiques i antidictatorials sigui un fet. Aquesta coordinació és, cada vegada més urgent. A tots els nivells convé que sigui realitzada una tasca de clarificació constant que permeti d'evitar tot conflicte; encara que sigui mínim, perquè és disgregador, entre les forces d'oposició i que totes les forces poden tenir-hi cabuda. Per tant, sempre cal mantenir l'atenció desvetllada de cara a no minimitzar esforços aliens a persones o grups concrets i a potenciar totes aquelles actituds i accions que honestament, i amb esperit no totalitari, pretenen de confluïr en la lluita que el poble manté contra l'actual autoritarisme alienador. L'única cosa que cal demanar sempre és la clarificació màxima de les corresponents actituds i posicions i que les tàctiques partidistes o de grup no posin mai en perill l'objectiu suprem i més immediat de la lluita, aquí i ara, contra una estructura imperant negadora dels drets més elementals de la persona individual i de la nostra personalitat col·lectiva catalana.

EL CONCORDAT: ¿QUESTIO RESERVADA?

(De la comunicació de Mn. Josep Bigordà a la sessió que es va celebrar sobre les qüestions concordatàries, el dia 18.2.1971, al Col·legi d'Advocats de Barcelona.)

La qüestió concordatària ¿és una qüestió reservada? Aquí hi ha una colla de qüestions de fons, que només vull enumerar.

En primer lloc: ¿és que, a partir del Vaticà II, es pot parlar encara d'Església reduint tan sols a les esfères jeràrquiques uns afers que afecten a tot el poble de Déu? El poble de Déu, ¿quina possibilitat té d'intervenir de manera eficient i operativa en el desenvolupament d'aquestes relacions entre Església i Estat?

Segon punt. Aquesta qüestió reservada, ¿no produirà una crisi més forta encara entre poble i jerarquia? En el marc d'una autèntica teologia conciliar sobre l'Església, el valor de la comunió és avui molt apreciat, i segons quina determinació es prengui en aquest afer aquesta comunió podria quedar vulnerada.

Tercer punt. ¿No es pot produir una crisi de consciència important?

I quart. Entre totes aquestes qüestions que en diem de dret concordatari, hi ha uns problemes d'ordre natural que tenen incidència, al mateix temps, en l'àmbit civil i l'eclesial. Es indiscutible que aquests problemes tenen des de l'Església la necessitat d'un enfocament estrictament natural; plantejament que, amb l'enfoc que s'hi ha donat, em sembla molt difícil que es pugui realitzar d'una manera viable.

1 març 1.971

EL MUMMOL

Nº 7.

INDEX

1. ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".
2. CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

- 1.- ESTAT ESPANYOL: Diferència entre "política dels catalans" i "catalans en la política".

Des de l'última reorganització important del govern espanyol, el mes d'octubre de 1.969, amb alguns complementos posteriors, com el nomenament, fa poc, de Fabià Estapé com a Comissari adjunt del Pla de Desenvolupament, es parla molt del paper dels catalans en la política espanyola. Se'n parla no sols des d'un punt de vista pragmàtic, és a dir d'uns catalans que senten interès, com a persones o com a grup concret, a participar en el govern perquè és una posició decisiva per a la defensa de llurs interessos, sinó que se'n parla, i els mateixos polítics "promocionats" en parlen, com a política que els catalans han de practicar. Això, de fet, no és gens nou. Ja ve de lluny, de molts, molts anys, aquesta actitud que pretén defensar que allò que convé als catalans, si volen aconseguir alguna cosa, és d'instal·lar-se al govern de Madrid perquè és l'única alternativa política possible per a nosaltres i per a aconseguir el millor que podem desitjar.

Encara que pugui semblar mentida, el cert és que alguns sectors semblen sensibles a aquest tipus de fallacioses argumentacions. Cal, doncs, fer algunes precisions que, tot i que són elementals, han de ser recordades constantment.

En primer lloc, ¿quin significat té que hi hagi catalans al govern de Madrid? La procedència de les persones té molt poca importància quan no va acompanyada d'una estricta i total fidelitat a totes aquelles coses i raons que van lligades indissolublement a aquella procedència. La Segona Guerra mundial va donar relleu -ben trist relleu, certament- a la figura repugnant del "col·laboracionista" que, en resum, era això: un originari del país al qual només havia restat això, la partida de naixement que deia que havia nascut al país, perquè tota la resta -les seves idees, les seves fidelitats, la seva activitat, les seves aspiracions, etc.- estaven perfectament, totalment, cegament vinculades i connectades amb les idees, fidelitats, activitats i aspiracions dels ocupants estrangers.

Aquesta és, doncs, la pregunta que ens haurien de respondre aquests polítics anomenats catalans, quan ens diuen que convé a Catalunya d'estar present al govern central: ¿què és per a ells Catalunya, què vol dir ser català, què ens ofereix llur política centralista per als catalans?

En realitat, els governants centrals només pretenen una cosa: tirar endavant llur política de continuïsm del règim, únic que saben molt bé que els permet de mantenir íntegrament la defensa de llurs interessos... i de llurs capitals i posicions dominants en els ordres polític i econòmic. I, com que un dels factors que més vénen ajudant, d'anys ençà, al règim a mantenir-se dempeus és el confusionisme, els catalans en el govern li presten un servei indiscutible i d'alt preu que el centralisme governamental els paga, d'altra banda, molt bé. És en definitiva, i encara una altra vegada al llarg de la història del nostre segle, la posada en pràctica de "l'afarta'm i digue'm moro". Més enllà d'aquesta categòrica i bon popular -i profunda- constatació, aquesta pretesa "política dels catalans" a Madrid, no té sentit ni justificació, per mes que cada final de setmana,

els avions d'Iberia retornin a la "pàtria" (?) els meritoris catalans que passen, sacrificats, la setmana a la capital tot lluitant per Catalunya (!).

2.- CATALUNYA: Les necessàries coordinacions.

El fet està constatat de fa molts anys: el govern espanyol està dividit, però es manté gràcies al fet que més dividit que ell ho està l'oposició. Per això no és tampoc d'avui la preocupació de moltes persones i grups de cara a aconseguir que la coordinació de forces democràtiques i antidictatorials sigui un fet. Aquesta coordinació és, cada vegada més urgent. A tots els nivells convé que sigui realitzada una tasca de clarificació constant que permeti d'evitar tot conflicte, encara que sigui mínim, perquè és disgregador, entre les forces d'oposició i permeti de veure i de fer comprendre que els camps d'acció són nombrosos i que totes les forces poden tenir-hi cabuda. Per tant, sempre cal mantenir l'atenció desvetllada de cara a no minimitzar esforços aliens a persones o grups concrets i a potenciar totes aquelles actituds i accions que honestament, i amb esperit no totalitari, pretenen de confluir en la lluita que el poble manté contra l'actual autoritarisme alienador. L'única cosa que cal demanar sempre és la clarificació màxima de les corresponents actituds i posicions i que les tàctiques partidistes o de grup no posin mai en perill l'objectiu suprem i més immediat de la lluita, aquí i ara, contra una estructura imperant negadora dels drets més elementals de la persona individual i de la nostra personalitat col·lectiva catalana.

EL CONCORDAT: ¿QUESTIO RESERVADA?

(De la comunicació de Mn. Josep Bigordà a la sessió que es va celebrar sobre les qüestions concordatàries, el dia 18.2.1971, al Col·legi d'Advocats de Barcelona.)

La qüestió concordatària ¿és una qüestió reservada? Aquí hi ha una colla de qüestions de fons, que només vull enumerar.

En primer lloc: ¿és que, a partir del Vaticà II, es pot parlar encara d'Església reduint tan sols a les esferes jeràrquiques uns afers que afecten a tot el poble de Déu? El poble de Déu, ¿quina possibilitat té d'intervenir de manera eficient i operativa en el desenvolupament d'aquestes relacions entre Església i Estat?

Segon punt. Aquesta qüestió reservada, ¿no produirà una crisi més forta encara entre poble i jerarquia? En el marc d'una autèntica teologia conciliar sobre l'Església, el valor de la comunió és avui molt apreciat, i segons quina determinació es prengui en aquest afer aquesta comunió podria quedar vulnerada.

Tercer punt. ¿No es pot produir una crisi de consciència important?

I quart. Entre totes aquestes qüestions que en diem de dret concordatari, hi ha uns problemes d'ordre natural que tenen incidència, al mateix temps, en l'àmbit civil i l'eclesial. És indiscutible que aquests problemes tenen des de l'Església la necessitat d'un enfocament estrictament natural; plantejament que, amb l'enfoc que s'hi ha donat, em sembla molt difícil que es pugui realitzar d'una manera viable.

1 març 1.971

EL MUSSOL

Nº 9.

INDEX

1. "ROSSINYOL, QUE VENS DE FRANÇA..."
2. REPRESSIO POLICIACA ANTICATALANA.

1.- "ROSSINYOL, QUE VENS DE FRANÇA..."

No es tracta ben bé, ni ben precisament d'un rossinyol... L'únic punt de referència és que sí, que ve de França i de la mà -de la boca, més exactament-, del seu president, l'inefable M. Pompidou. D'ell ens ve una lliçó que, com que ha estat un crit etimològicament agònic, creiem que és bo de tenir en compte.

Davant la pretensió anglesa d'entrada al Mercat Comú, el President francès s'ha esgarriat en pensar que la seva llengua podia ser substituïda, com a idioma europeu, com a idioma de la nova Europa, per l'anglès. En diverses ocasions, i amb motiu de la seva visita a la Bèlgica francòfona, el president Pompidou -cas insòlit- ha emprès la defensa de l'idioma, no pas amb l'esperit xovinista i de superioritat que sol ser tònic dels francesos, sinó amb l'angoixa i quasi la desesperança de qui, perquè es troba en situació d'inferioritat, de dominat, ha de defensar-se com pot. Pompidou, el representant d'un estat que no va dubtar a esclafar totes les llengües de llarga nissaga, comença, ara a experimentar, en pròpia carn, el que vol dir aquell esquema senzill, però terriblement cert, de la divisió última del món en pobles oprimits i pobles opressors i, com a correspondència ben paral·lela, en llengües oprimites i llengües opressores. Això el castellà ja ho ha experimentat, per exemple, als Estats Units, on els habitants de Puerto Rico, de parla castellana, resulten discriminats i oprimits. Els francesos ho havien viscut una mica folklòricament i a la manera de croada a l'exterior, com fou el cas del "Vive le Québec libre!" del general de Gaulle. A casa seva, fins ara, mai no s'havien adonat que el francès pogués estar en perill. Ha estat en aquest moment en què la Gran Bretanya intenta d'incorporar-se seriosament a l'Europa dels Sis amb tot llur bagatge no sols industrial, sinó cultural i, dins d'aquest i en primer terme, amb la seva llengua, quan els francesos han acusat el cop i han començat els esgarips. Nosaltres, de tot això, en tenim una experiència llarga. La nostra llengua que, per habitants que la parlen i per la cultura pròpia que ha originat, supera a força estats -diem bé, estats- d'Europa, i a la majoria dels nous estats independents africans, té una trista experiència de dominació i de colonització que ha passat dels atacs més barroers ("Hable usted en cristiano"), a les formes més subtils de repressió i de limitació (manca de periòdics, de radio i de televisió; control estricte i restrictiu de les edicions en llengua catalana; manca d'ensenyament normal en català...) en sap un niu dels problemes que M. Pompidou acaba de descobrir, un cop encetada ja la dècada dels setanta. Aquesta descoberta de M. Pompidou, però, ens sembla que serveix per a refermar la nostra posició -que alguns, en alguna ocasió, han minimitzat- de defensa a ultrança de la nostra llengua. La reacció francesa, que és reacció d'una llengua dominant que veu que, a l'horitzó polític i cultural, sorgeix un competidor idiomàtic que la pot reduir a l'estat de domina-

da (llengua proletària, al cap i a la fi), ens ha d'aferrar en el manteniment de la tesi, absolutament irrenunciable, que qualsevol defensa de la integritat col·lectiva i, fins i tot, personal, passa necessàriament per la defensa de la pròpia llengua i que qualsevol cessió o retrocés en aquest camp constitueix, de manera inevitable, una cessió més forta i un retrocés molt més irrecuperable en tots els altres terrenys de la integritat i de la pròpia essència nacional. El cas dels francesos entra de ple en allò que en castellà diuen que "cuando veas las barbas del vecino pelar...", només que, d'altra banda, passa que les nostres, de barbes, en aquest camp, fa més de trenta anys que han estat afaitades a pèl i a repèl. De tot, però, cal treure'n les oportunes conseqüències. A Perpinyà, per exemple, ho estan fent cada vegada amb més empenya, amb més decisió i amb més eficàcia. Nosaltres, a aquesta banda dels Pirineus, hem d'ajudar-hi amb el manteniment de la més pura intransigència idiomàtica i amb el convenciment, refermat, que defensar -sigui com sigui- el català és defensar la nostra integritat més íntima de poble i de persones.

2.- REPRESSION POLICIAICA ANTICATALANA

El dia 23 de maig, la policia, que havia sentit parlar d'una Assemblea de Catalunya, posava en marxa una sèrie de detencions, algunes camuflades d'interrogatori, contra les persones que li semblava que podien tenir-hi alguna relació. Sembla que el motiu era que la policia creia que aquell dia havia de celebrar-se alguna reunió relacionada amb aquella Assemblea de Catalunya. De fet, i sigui quina sigui la raó, l'acció policíaca anticatalana ha estat un fet: persones detingudes el mateix diumenge dia 23; d'altres cridades a efectes d'interrogatori, i d'altres, finalment, cridades i retingudes uns quants dies.

Una acció policíaca anticatalana no és, certament, cap novetat. Les declaracions oficials d'amor al nostre país no fan variar res d'essencial i "Jefatura" segueix essent una peça essencial del sistema. Ha cridat, però, l'atenció, l'amplitud de l'acció de la policia sobre una base tan feble com són les simples sospites d'un acte que ningú no sap que hagi estat celebrat i la finalitat del qual tampoc no apareix per enlloc.

En realitat, quan hom analitza una mica a fons fets com els que esmentem hom arriba a una conclusió que, encara que coneguda i sabuda (de fa més de trenta anys!), cal recordar de cara a tots els qui -i són més dels que hom pensa- tenen memòria fluixa. La conclusió és que, mentre segueixi al poder el règim actual, totes les nacions de l'Estat espanyol poden deixar de banda qualsevol esperança de reconeixement, per mínim que sigui, i que l'aparell repressiu, malgrat que estigui camuflat de "preventiu"; seguirà mobilitzant-se ràpidament al més petit senyal de vida, ja sigui català, o basc, o gallec, o canari, o La "unidad de los pueblos y de las tierras de España" té un sentit únic i ben concret: la uniformització d'acord amb el patró centralista i la jugulació de tot alè de vida particular i diferenciada. Els homes que, d'alguna manera, puguin encarnar aquesta vida particular i diferenciada i, per qualsevol procediment, intentin de proclamar o de vitalitzar-la, toparan sempre amb el sistema i el règim, i amb la seva més pura essència i encarnació que és l'aparell policíac.

1 de Juny de 1.971

PROCEDIMENT PER OBTENIR EL CANVI DE NOM

No hi ha cap norma general que especifiqui el procediment a seguir, ja que el Ministeri no ha enviat cap circular sobre aquesta qüestió.

A Barcelona, però, el Jutjat —a fi de simplificar i facilitar els tràmits— ha establert un sistema molt lògic i senzill que pot ser adoptat per tothom.

SOLICITUD DE TRADUCCION DE NOMBRE PROPIO.-- (Para nacidos en Barcelona)
Ley de 4 de Enero de 1977

El que suscribe D. (nombre actual y apellidos)
, hijo de _____ y de _____, vecino
de Barcelona, calle _____, núm. _____, con Documento Na-
cional de Identidad núm. _____, teléfono núm. _____, manifiesta /
su voluntad de que se traduzca el nombre propio de:

A).-- SI MISMO, por el de _____, haciendo constar que ha nacido
en Barcelona el día _____ mes _____ año 1.9____, en la calle o Clíni-
ca _____ hallándose inscrito su nacimiento /
en el Tomo _____, Página o Folio _____ del Registro ci-
vil ó Juzgado núm. _____
y que se traduzca tambien el _____ de su padre por:
y el _____ de su madre por:

B).-- DE SUS HIJOS MENORES DE EDAD NO EMANCIPADOS SOMETIDOS A SU POTES-
TAD.

1º Nombre propio actual:
apellidos: _____
hijo de _____ y de _____
nacido en ésta el día _____ mes _____ año 1.9____ en la calle o /
Clínica _____ estando inscrito su nacimiento en el /
Tomo _____, Página o Folio _____ del Registro civil o Juzgado /
núm. _____
cuyo nombre propio desea se traduzca por el de:
así como tambien el _____ del padre por :
y el _____ de la madre por:

2º Nombre propio actual:
apellidos: _____
hijo de _____ y de _____
nacido en ésta el día _____ mes _____ año 1.9____ en la calle o /
Clínica _____ estando inscrito su nacimiento en el /
Tomo _____, Página o Folio _____ del Registro civil o Juzgado /
núm. _____
cuyo nombre propio desea se traduzca por el de:
así como tambien el _____ del padre por :
y el _____ de la madre por:

Barcelona, a _____ de _____ de 1.97____
(firma)

OBSERVACIONES.-- Escríbase con letra muy clara (preferible mayúsculas).
Si hay mas de dos hijos, pónganse los datos de los mismos en el espacio/
en blanco y en su caso, sigase al dorso. Para acreditar el cambio con /
nuevas certificaciones de nacimiento, pídanse éstas dentro de ocho días/
cuando menos, indicando que se quieren con "Nota de Traducción".

Es tracta de fer un escrit com el reproduït i presentar-lo al Registre corresponent de la localitat on hom ha nascut o viu per tal que, per conducte judicial, remetin la sollicitud al Registre corresponent.

Després de presentada i tramitada la sollicitud cal demanar una partida de naixement on consti en nota l'esmena practicada. Aquesta partida servirà per normalitzar els altres documents públics: D.N.I., passaports, etc., on constarà el nom registrat, o sia, el «nou» nom oficial.

Amb el carnet d'identitat no s'acostumen a presentar problemes, però amb el passaport sí; hi ha hagut casos de gent que, tot i haver presentat el llibre de família amb l'esmena feta, s'ha trobat, a l'hora de recollir-lo, que el nom que hi constava era l'originàriament escrit.

Resta, finalment, un comentari. La Llei estableix que el tràmit de substitució serà gratuït. No cal dir, doncs, que no s'ha de pagar ni un cèntim, i és convenient de fer la corresponent protesta en cas que exigeixin alguna quantitat.

El dia 8 de gener d'aquest any el B. O. E. va publicar la Llei del 4 de gener que modifica la redacció de l'article 54 de la Llei del Registre Civil de l'any 1957. Aquesta Llei, malgrat els problemes tècnics que pot ocasionar, cal qualificar-la de molt important. És important a pesar de tota la possible càrrega intencional que poden tenir tant les paraules emprades com la seva utilització, ja que la seva lletra pot resultar perillosa. Però amb tot, és de gran transcendència social.

La nova Llei diu en el preàmbul que la regla vigent fins al darrer vuit de gener «*pugna con el hondo sentir popular de los naturales de distintas regiones españolas, que se ven privados de la posibilidad de que los nombres propios en su Lengua vernácula sirvan, dentro y fuera de la familia, como signo oficial de identificación de la persona*». Diu també que aquesta Llei «*tiene la finalidad de corregir esta situación, atendiendo, de un lado, al hecho cierto de que la libertad en la imposición de nombres no debe tener, en principio, otros límites que los exigidos por el respeto a la dignidad de la propia persona, y procurando, de otro lado, amparar y fomentar el uso de las diversas Lenguas españolas, ya que todas ellas forman parte del fondo autóctono popular de nuestra Nación*».

Transcrivim aquest preàmbul perquè és important de saber les causes que motiven la publicació de la Llei segons l'Administració.

La Llei es desenrotlla en tres articles:

L'article primer preveu el nom que es pot donar al nou nat. Diu:

«*En la inscripción se expresará el nombre que se dé al nacido. Tratándose de españoles, los nombres deberán consignarse en alguna de las Lenguas españolas.*»

En aquest punt la redacció és bastant clara i la possibilitat d'interpretació tendenciosa bastant limitada.

L'article segon diu:

«*A petición del interesado o de su representante legal el encargado del Registro sustituirá el nombre propio, impuesto con anterioridad a la vigencia de la presente Ley, por su equivalente onomástico en cualquiera de las Lenguas españolas. La sustitución será gratuita para los interesados.*»

Aquest article presenta una gran varietat de possibles problemes d'aplicació. Vegem-los:

Diu: «*A petición del interesado o de su representante legal...*» Queda clar aquí quines són les persones que poden sol·licitar el «canvi» de nom. Són, en resum, les persones majors d'edat i que no estiguin sotmeses a cap limitació de capacitat; o bé el legal representant de l'interessat, o sia, el pare respecte als menors; la mare a qui s'hagi donat per sentència ferma la representació legal dels seus fills menors; la vídua; la mare soltera; el tutor; etc.

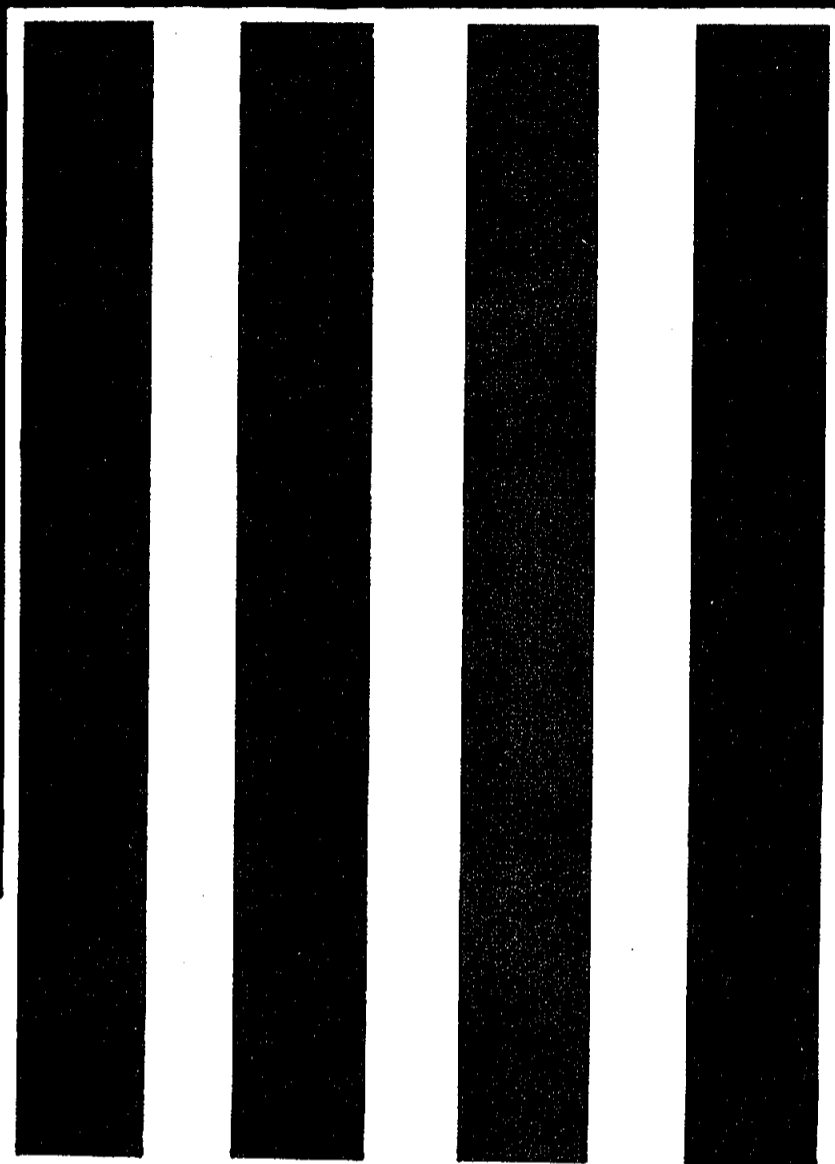
Com es pot veure, hom es pot trobar amb problemes a l'hora de fer el canvi de nom, que cal aclarir abans d'anar a fer la gestió prop del Registre Civil. Per exemple, la mare (d'un matrimoni normal i corrent) *no pot* anar a fer el canvi de nom dels seus fills.

Més endavant el mateix article diu que: «...l'encarregat del Registre substituirà el nom... pel seu equivalent...» Tot i que substituir el nom per un equivalent és millor que fer-ne una traducció literal, la lletra de la Llei encara pot donar lloc, com passa, a interpretacions errònies.

Però les dificultats plantejades per equivalències probativament si la gent del Registre Civil —el Jutge i el Desamparados i es deia Empar) poden ser resoltes polemàtiques (una noia constava com «*María de los* seu equip— tenen bona disposició.

El problema es presenta quan el funcionari encarregat del Registre Civil posa entrebancs a la gestió de canviar el nom legal pel nom real. Sabem que aquest fet passa a Registres Civils d'arreu dels Països Catalans, perquè es dóna el cas que molta gent que administra justícia no està d'acord amb la llibertat que representa la Llei. Si aquesta situació no millora en breu caldrà denunciar públicament aquells que amb les seves actituds continuen jugant amb la nostra llibertat.

SETMANA DE CULTURA CATALANA

PER UNA
NORMALITZACIO
DE LA CULTURA
CATALANA

QUART de CASA

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ
DE VEÏNS BARCELONETA
--SUPLEMENT--

EDITA: Asociación de Vecinos Barceloneta
c/ Marqués de la Quadra, 1
IMPRIME: Multitext- Diputación, 113-115
Dep. Leg.: B-7996-75

PER UNA NORMALITZACIÓ DE LA CULTURA CATALANA

“Tots els catalans —i hem d’entendre per catalans tothom que neix, viu o treballa a Catalunya—, som conscients de que estem immersos en un context social on coexisteixen dues llengües: el català i el castellà. El català és la llengua que parlem o entenem, que fem servir per la conversa en la família, el treball, el carrer i fins i tot l’escola i la universitat. El castellà és la llengua que tothom “té l’obligació” de parlar i d’entendre, la llengua en la qual s’expressen la ràdio, la TV, els diaris, l’ensenyament, el cinema, els rètuls de les botigues... Ha estat això sempre així? ...

Podem afirmar que no ha estat sempre així. I molts dels veïns de la Barceloneta en són testimonis. Ells podrien parlar-nos de quan “abans de la guerra” —ens referim al temps en què Catalunya s’autogovernava mitjançant l’Estatut d’Autonomia de 1932 i fins i tot abans— els programes de ràdio Barcelona eren retransmesos majoritàriament en català, fet d’històrica importància si tenim en compte que ràdio Barcelona va ser la primera emissora peninsular i una de les primeres del món, fundada l’any 1924, quatre anys després que a Chelmsford hom aconseguís per primera vegada de retransmetre un concert per les onès. Això va ser un exponent de la gran vitalitat que assoliria el poble català dins el camp dels mitjans de comunicació: cinema, premsa, teatre, edició de llibres...

Podem dir, per exemple, que pràcticament cada vila, cada ciutat, cada barri, de mínima importància, tenien el seu diari —o diaris— i setmanari. En plena administració de la Generalitat, Barcelona va arribar a tenir aproximadament una vintena de diaris, molts dels quals eren editats íntegrament en català: “La Veu de Catalunya”, “La Publicitat”, “La Humanitat”, “L’opinió”, “La Nau”... Al nostre barri, ja molt abans, hi havien aparegut diversos setmanaris que eren els portants dels interessos dels veïns: “Barceloneta”, “Barceloneta-sur-mer”, “Combat”, a part dels butlletins que editaven les entitats del barri, clubs esportius, etc.

L’any 1896 havia tingut lloc a Barcelona la primera projecció cinematogràfica, tot just després de que aquest invent acabés de néixer a París. I Barcelona i València esdevingueren tot seguit l’avançada a la península d’aquest nou mitjà de comunicació, tant pel que fa a l’exhibició com a la producció. Efectivament: en els començaments del segle XX hi ha una indústria cinematogràfica catalana; indústria petita, però ben

comparable a la dels altres països.

El període que va de 1906 a 1919, és l’apogeu del cinema català. L’any 1914, de disset productores espanyoles, nou eren barcelonines i tres valencianes. Es van convertir en pel·lícules les obres de la literatura del país, com “Terra Baixa”, i “Maria Rosa” d’Àngel Guimerà. També va ser produït un “Don Joan de Serrallonga”, vida d’un bandoler del segle XVII, en quatre parts de tres-cents metres cada una, metratge llavors excepcional.

El teatre català va conèixer moments realment importants amb la direcció per part d’Adrià Gual del “Teatre Íntim”, fundat el 1898. D’altra banda, la Diputació de Barcelona va fundar l’Escola Catalana d’Art Dramàtic l’any 1913. Però el que és veritablement important i remarcable és que el nombre de teatres que funcionaven en català, entre Barcelona i altres localitats, era de vuit l’any 1925, i de sis durant la temporada de 1929-30. També direm que l’edició de llibres en català havia d’arribar l’any 1936 a la xifra de 365 volums a l’any, és a dir, un per dia.

A l’adveniment de la República pren gran impuls la renovació pedagògica a Catalunya amb el desenvolupament de l’Institut-Escola, institució d’ensenyament mixte, és a dir, a mitges entre l’Estat i la Generalitat, que juntament amb les anomenades “escoles lliures” arribaren a realitzar una tasca educativa a l’alçada dels corrents pedagògics més avançats de l’època, i que, inclús, avui no han arribat a ser superats. L’ensenyament durant l’administració autònoma es caracteritzà per l’empenta i esforç vers la total normalització de l’ensenyament del català i en català. Això arribà a ser efectiu a tots els nivells, des del primari fins a l’universitari. I parlant de l’ensenyament universitari, recordem l’experiència de la Universitat Autònoma de Catalunya, que va assolir una alta qualitat científica i on la llengua catalana i era en situació de co-oficialitat amb el castellà.

Al nostre barri trobem una experiència d’aquest tipus que s’ha fet prou famosa: “l’Escola del Mar”. Aquesta escola, totalment gratuïta, utilitzava mètodes pedagògics a nivell europeu, i el nen hi rebia l’ensenyament en la seva llengua natural. La destrucció de l’Escola del Mar per un bombardeig durant la guerra civil és també símbol de la destrucció de tot un sistema educatiu popular i democràtic.

Abans ens preguntàvem: ha estat sempre així? Ja

hem pogut comprovar que no. Però l'experiència que acabem d'esmentar va ser estroncada l'any 39. Aquest any —i fins ben avançada la dècada dels 50— Catalunya va conèixer un dels períodes més obscurantistes de la seva història contemporània. Fins aleshores, la gran massa d'immigrants d'altres terres de la Península —gents que es veien obligats a venir a treballar a Catalunya, com a conseqüència de la política antisocial de les classes privilegiades— s'integraven a la societat catalana de manera gairebé unànim. Aprenien el català i feien seus els costums i comportaments d'aquesta terra. Així succeí amb les onades migratòries d'inicis de segle i fins i tot amb les dels anys 30. Homes i dones que arribaven concretament a Barcelona amb motiu de l'expansió industrial, les obres urbanes o l'Exposició Internacional del 29. Aquest procés d'integració va ser possible perquè Catalunya disposava d'uns mitjans polítics, socio-econòmics i culturals —sobretot durant l'Estatut del 32— mínims, que asseguraven la pervivència i desenvolupament de la personalitat històrica catalana.

Després de la guerra del 39, les perspectives van canviar radicalment. S'inicià un període de regressió com a conseqüència de la política del nou règim, que no tan sols va ignorar i va abolir tot el que s'havia aconseguit políticament i culturalment, sinó que fins i tot

es suprimí qualsevol intent d'afirmació de la nostra personalitat a tots nivells. Aquesta època va coincidir amb l'arribada massiva de grans contingents d'immigrants d'arreu d'Espanya. Es evident que Catalunya, en no posseir els ressorts culturals i polítics imprescindibles per a la integració, va veure agreujat el problema de la normalització de la seva llengua i cultura.

D'altra banda, els immigrants també van sofrir les conseqüències d'aquesta situació a la que era sotmesa Catalunya. A l'explotació econòmica —la majoria dels immigrants passaven a augmentar les files del moviment obrer català—, s'hi afegia la impossibilitat d'accés a la societat catalana. Doble marginació comunitària i cultural, de la que és prova la proliferació dels barris perifèrics —autèntics ghettos—, ocupats quasibé íntegrament per immigrants. No obstant, aquest problema ha començat a deixar de ser-ho. Si examinem les enquestes realitzades darrerament a barris i poblacions amb un índex d'immigració prou considerable, podem observar-hi un desig majoritari de rebre l'ensenyament de la llengua i cultura catalanes: un primer pas vers un nou procés de normalització.

No creiem, però, que tan sols amb un desig majoritari de tot el poble català n'hi hagi prou per assolir una situació de normalitat plena, mentre no existeixin unes institucions polítiques i socials representatives dels interessos d'aquest poble.

Res no serà "normal" ...

... mentre als ajuntaments s'asseguin regidors que neguin el seu recolzament a les aspiracions populars.

Res no serà "normal" ...

... mentre l'escola, l'ensenyament, estiguin orientats per una llei amb uns principis teòrics que ni s'han fet efectius ni hem vist l'intenció de que ho siguin...

per tant, nosaltres volem:

- LA DIMISSIÓ DELS 18 REGIDORS QUE DIGUEREN "NO" AL CATALÀ.
- UN AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC ESCOLLIT PEL POBLE.
- ENSENYAMENT EN CATALÀ I DEL CATALÀ A LES ESCOLES DEL BARRI.

POR LA NORMALIZACION DE LA CULTURA CATALANA

Todos los catalanes —y entendemos por catalán a la persona que nace, vive o trabaja en Catalunya—, somos conscientes de que estamos inmersos en un contexto social en el que coexisten dos lenguas: el catalán y el castellano. El catalán es la lengua que hablamos o entendemos, que utilizamos para la conversación en familia, en el trabajo, en la calle e incluso en la escuela o en la universidad. El castellano es la lengua que todos “tenemos la obligación” de hablar y de entender, la lengua en que se expresa la radio, la TV, los diarios, la enseñanza, el cine, los rótulos de los establecimientos... ¿Ha sido siempre así? ...

Podemos afirmar que no siempre ha sido así. Y muchos vecinos de la Barceloneta son testimonios. Ellos podrían hablarnos de “antes de la guerra” —nos referimos al tiempo en que Catalunya se autogobernaba mediante el Estatuto de Autonomía de 1932 e incluso antes— cuando los programas de radio Barcelona se retransmitían mayoritariamente en catalán, hecho de histórica importancia si tenemos en cuenta que radio Barcelona fue la primera emisora peninsular y una de las primeras del mundo, fundada en el año 1924, cuatro años más tarde de que en Chelmsford se consiguiera por primera vez retransmitir un concierto por las ondas. Ello fue exponente de la gran vitalidad que alcanzaría el pueblo catalán en el campo de los medios de comunicación: cine, prensa, teatro, edición de libros...

Podemos decir, por ejemplo, que cada ciudad, cada pueblo, cada barrio, de mínima importancia, tenía su diario —o diarios— y semanario. Durante la administración de la Generalitat, Barcelona llegó a tener aproximadamente unos veinte diarios, muchos de los cuales eran editados íntegramente en catalán: “La Veu de Catalunya”, “La Publicitat”, “La Humanitat”, “L’Opinió”, “La Nau”, etc. En nuestro barrio, ya mucho antes, habían aparecido diversos semanarios que eran portavoz de los intereses de los vecinos: “Barceloneta”, “Barceloneta-sur-mer” y “Combat”, aparte de los boletines que editaban las entidades del barrio, clubs deportivos, etc.

En el año 1896 tuvo lugar en Barcelona la primera proyección cinematográfica, inmediatamente después de que este invento naciera en París. Y Barcelona y Valencia se convirtieron en los pioneros en la península de este nuevo medio de comunicación, tanto en lo que a exhibición se refiere como a producción. Efectivamente: a principios del siglo XX ya existía una industria cinematográfica catalana; industria pequeña

pero comparable a la de otros países.

El período que va de 1906 a 1919 es el apogeo del cine catalán. En el año 1914, de diecisiete productoras españolas, nueve eran barcelonesas y tres valencianas. Se convirtieron en películas las obras de la literatura del país, como “Terra Baixa” y “Maria Rosa” de Angel Guimerà. También se produjo un “Don Joan de Serrallonga”, vida de un bandolero del siglo XVII, en cuatro partes de trescientos metros cada una, metraje entonces excepcional.

El teatro catalán conoció momentos de esplendor con la dirección por parte de Adrià Gual del “Teatre Íntim”, fundado en 1898. Por otra parte, la Diputación de Barcelona fundó la “Escola Catalana d’Art Dramàtic” en el año 1913. Pero lo que es realmente importante y remarcable es que el número de teatros que funcionaban en catalán, entre Barcelona y otras localidades, era de ocho en el año 1925 y de seis en la temporada 1929-30. También diremos que la edición de libros en catalán tenía que llegar en el año 1936 a la cifra de 365 volúmenes al año, es decir, uno por día.

Con el advenimiento de la República cobra gran impulso la renovación pedagógica en Catalunya con la instauración del Institut-Escola, institución de enseñanza mixta, es decir, a medias entre el Estado y la Generalitat, que junto con las llamadas “escoles lliures”, llegaron a realizar una labor educativa a la altura de las corrientes pedagógicas más avanzadas de la época y que incluso hoy no han llegado a ser superadas. La enseñanza durante la administración autónoma se caracterizó por el empuje y esfuerzo hacia la total normalización de la enseñanza del catalán y en catalán, que llegó a ser efectiva a todos los niveles, desde el primario al universitario. Y hablando de enseñanza universitaria, recordemos la experiencia de la Universitat Autònoma de Catalunya, que alcanzó una alta calidad científica y en la que la lengua catalana estaba en situación de co-oficialidad con la castellana.

En nuestro barrio encontramos también una experiencia de este tipo que se ha hecho famosa, la “Escola del Mar”. Esta escuela, totalmente gratuita, utilizaba métodos pedagógicos a nivel europeo y el niño recibía la enseñanza en su lengua natural. La destrucción de la “Escola del Mar” por una bomba durante la guerra civil es también símbolo de la destrucción de todo un sistema educativo popular y democrático.

Antes nos hemos preguntado: ¿Ha sido siempre así?

Ya hemos podido comprobar que no. Pero la experiencia que acabamos de mencionar fue interrumpida en el año 39. Este año —y hasta bien avanzada la década de los 50— Catalunya conoció uno de los períodos más obscurantistas de su historia contemporánea. Hasta entonces, la gran masa de inmigrantes de otras tierras de la península —gente que se veía obligada a venir a trabajar a Catalunya, como consecuencia de la política antisocial de las clases privilegiadas—, se integraban a la sociedad catalana de forma casi unánime. Aprendían el catalán y hacían suyas las costumbres y comportamientos de esta tierra. Esto ocurrió con las migraciones de principios de siglo e incluso con las de los años 30. Hombres y mujeres que llegaban concretamente a Barcelona con motivo de la expansión industrial, las obras urbanas o la Exposición Internacional del 29. Este proceso de integración fue posible porque Catalunya disponía de unos medios políticos, socio-económicos y culturales —sobre todo durante el Estatuto del 32— mínimos que aseguraban la pervivencia y desarrollo de la personalidad histórica catalana.

Después de la guerra las perspectivas cambiaron radicalmente. Se inició un período de regresión como consecuencia de la política del nuevo régimen, que no sólo ignoró y abolió todo lo que se había conseguido política y culturalmente, sino que incluso se suprimió cualquier intento de afirmación de la per-

sonalidad a todos los niveles. Esta época coincidió con la llegada masiva de grandes contingentes de inmigrantes de toda España. Es evidente que Catalunya, al no disponer de los resortes culturales y políticos imprescindibles para la integración, vio agravado el problema de la normalización de su lengua y su cultura.

Por otra parte, los inmigrantes también sufrieron las consecuencias de esta situación a la que estaba sometida Catalunya. A la explotación económica —la mayoría de los inmigrantes pasaban a aumentar las filas del movimiento obrero catalán—, se añadía la imposibilidad de acceso a la sociedad catalana. Doble marginación comunitaria y cultural, de la que es prueba la proliferación de los barrios periféricos —auténticos ghettos— ocupados casi totalmente por inmigrantes.

No obstante, este problema ha empezado a dejar de serlo. Si examinamos las encuestas realizadas últimamente en barrios y poblaciones con un índice de inmigración muy considerable, podemos observar un deseo mayoritario de recibir la enseñanza de la lengua y cultura catalana: un primer paso hacia un nuevo proceso de normalización.

No creemos, sin embargo, que haya suficiente con un deseo mayoritario del pueblo catalán para alcanzar una normalidad total, mientras no existan unas instituciones políticas y sociales representativas de los intereses de este país.

No, nada será "normal" ...

... mientras en los ayuntamientos tengamos concejales que niegan su apoyo a las aspiraciones populares.

No, nada será "normal" ...

... mientras la escuela, la enseñanza, estén orientadas por una ley con unos principios teóricos que no se han hecho efectivos ni hemos visto intención de que lo sean...

en consecuencia, nosotros queremos:

- **LA DIMISION DE LOS 18 CONCEJALES QUE DIJERON "NO" AL CATALAN.**
- **UN AYUNTAMIENTO DEMOCRATICO ESCOGIDO POR EL PUEBLO.**
- **ENSEÑANZA EN CATALAN Y DEL CATALAN EN LAS ESCUELAS DEL BARRIO.**

LA LENGUA DEL POBLE

SANTS • HOSTAFRANCS • LA BORDETA

Presentació

Immediatament després del Ple Municipal de Barcelona del 4 de març passat, en què fou negada una subvenció —d'altra banda irrisòria— per a la nostra cultura, un grup d'entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta vam fer pública una carta, que fou àmpliament reproduïda per la premsa, on després d'expressar la nostra indignació i repulsa per aquest fet, acordàvem:

1. Demanar la immediata dimissió dels divuit regidors del "NO", donat que votant en contra d'allò que necessita i vol Barcelona, han demostrat que no representen la Ciutat i, per tant, sobren a l'Ajuntament.
2. Lamentar l'actitud de l'alcalde i dels regidors que es van abstenir de votar en una qüestió tan transcendental.
3. Reclamar que es modifiquin substancialment les lleis que regulen l'elecció dels càrrecs municipals, de manera que siguin representatius de la voluntat del poble.
4. Demanar la normalització del català a l'escola i que l'Ajuntament hi destini la dotació més àmplia possible, mentre procura obtenir del Ministeri d'Educació i Ciència la dotació total i l'administració local d'aquesta dotació.

Posteriorment, un cop s'havia produït la forçada marxa enrera municipal, hem cregut necessari d'oferir als veïns una informació objectiva d'uns fets, poc coneguts, però que són essencials per a entendre la nostra posició. Voldríem que quedés ben clar en què es concreta la nostra voluntat de servir la cultura catalana i què volem dir quan exigim la normalització de la nostra llengua i de la nostra cultura. D'altra banda, voldríem fer conèixer les realitzacions que, als nostres barris, haurien de ser les prioritàries, vers a la consecució d'aquest objectiu.

L'ensenyament de la llengua catalana als nostres barris

Els professors de la D.E.C. (Delegació d'Ensenyament de Català d'Òmnium Cultural), actualment imparteixen classes de català a vora 4.000 nens i nenes de Sants, Hostafrancs i la Bordeta. Aquestes classes de català, fetes a la pròpia escola i dins l'horari escolar, a raó de dues hores la setmana, s'iniciaren el curs 1973-1974, i van ésser el resultat d'una campanya de visites en la qual es va oferir a la major part d'escoles del barri la possibilitat d'impartir classes de català al seu alumnat.

La proposta fou acceptada per 25 centres i rebutjada per 11. Entre aquests 25, hi compten 5 centres on els seus propis mestres ja feien classes de català (Institució Montserrat, Sagrada Família, Sant Jordi) i, en alguns d'ells, (Lavínia, Barrufet) és utilitzat el català com a llengua habitual de l'escola, ja que, essent freqüentats per una gran majoria de nens de parla catalana, els seus mestres fan l'ensenyament en català, men-

*En el cas de les: No conde, en el cas de
Els seus mestres fan l'ensenyament en català, men-*

tre que el castellà els es introduït d'una manera gradual. En aquests moments, aquesta experiència afecta més d'un miler d'infants.

La gran majoria d'escoles del barri, però, no impartien classes de català i la proposta de fer-ne fou acceptada amb satisfacció. Tot i que veiem la insuficiència de les 2 hores setmanals —que poden donar cert coneixement de la llengua, però no garantir una formació arrelada en la realitat del país, tal com desitjaríem que fos— ens sembla que la tasca que s'ha fet i es fa a càrrec d'aquests professors de català ha possibilitat a les joves generacions un cert estudi de la llengua, que d'altra manera tindrien només a nivell intuïtiu i sense cap base sòlida. Això explica l'acceptació massiva de les classes de català. És l'exponent d'una necessitat vivament sentida per tots aquells que força-dament han esdevingut analfabets de la seva pròpia llengua.

Davant d'aquesta posició majoritària, contrasta la d'aquells centres que es negaren a fer classes de català, malgrat ser subvencionades. És curiós i alhora lamentable de constatar que, entre els 11 centres que rebutjaren la proposta s'inclouen totes les escoles estatals de la zona, excepte l'escola Gayarre. Aquest fou el cas de les escoles Víctor Pradera, Calvo Sotelo, Perú, Lluís Vives, de nenes de la Bordeta i adjuntes a la Normal de nens i nenes. Tampoc no acceptaren de fer-ne o es tiraren enrera —al·legant raons pintoresques: dificultats en l'horari, destorb en l'aprenentatge de l'anglès, manca de temps i, de vegades, l'afirmació que “de català ja en saben els nois”— dues escoles religioses (Maristes del carrer Vallespir i Col·legi de Santa Teresa de Jesús de les monges carmelites) i dues de privades (Acadèmia Framer i Acadèmia Lloret).

Van quedar, d'altra banda, al marge de l'experiència alguns centres molt petits i de molt males condicions d'escolarització i l'escola estatal de la Plaça d'Espanya (Grup España), ja que, segons es deia, a les escoles ex-municipals ja hi feien alguna cosa els seus mestres.

Per cert que, amb el sobrant de la quantitat pressupostada (a causa de la negativa dels centres esmentats) foren iniciades les classes a tres escoles estatals de la Zona Franca i a dues de privades de la SEAT, amb un gran nombre d'aules i alumnes i amb totes les facilitats i entusiasme per part de la direcció dels centres.

Resumint, doncs, aquesta experiència afecta a 19 centres, a part dels 5 ja esmentats que compten amb el seu professorat, en unes 101 aules, amb un total de 190 hores setmanals i arribant a 3.700 alumnes d'E.G.B. principalment (Batxillerat i Formació Professional suposen vora 500 alumnes). Per tal de fer-nos càrrec de la incidència al Districte reproduïrem la distribució de centres i alumnes:

DISTRICTE VII

	Estatals	No estatals	Total
Centres	8	42	50
Alumnes	4.880	11.120	14.920

A la vista d'aquestes dades, constatem la insuficiència de l'abast d'aquestes classes, en el sentit que arriben només a uns 4.000 infants, mentre que en el barri n'hi ha 15.000 en edat escolar. Un primer objectiu seria, doncs, arribar a totes les escoles del barri, sense excepció.

Constatem també, una vegada més, que si els 4.000 nens del barri reben classes de català és únicament i exclusivament gràcies a la iniciativa privada, quan tots sabem que l'aprenentatge de la pròpia llengua, instrument indispensable d'inseriment en la nostra realitat col·lectiva, hauria d'anar a càrrec dels estaments oficials.

L'altra qüestió és considerar si unes hores setmanals de classe són suficients per a arribar a tenir un domini complet de l'idioma. Limitant-nos als primers anys d'escola, segons els estudis dels psicolingüistes, l'ús d'una llengua altra que la materna produeix en l'infant dificultats importants en l'aprenentatge de l'expressió, en la conceptualització i en la captació de la realitat circumdant. I això afecta els nens de parla catalana. Però els problemes no s'acaben aquí. Més tard, quan el nen es va fent gran, sovint sorgeixen d'altres obstacles, fruit del sistema escolar que tenim: el nen, pendent de les "notes" de l'assignatura, considera (ni que sigui subconscientment) el català com una matèria a part, de segon ordre, ja que d'ella no se li exigeix res, perquè no està en condicions d'igualtat amb qualsevol altra assignatura.

També per al nen català de parla castellana són insuficients les dues hores de classe de català. El domini de la llengua del país on viu és un punt fonamental en la seva integració, però l'accés a aquesta llengua s'ha de produir gradualment i d'una forma espontània. L'escola hauria d'ajudar a aquesta integració.

Vers una situació de normalitat lingüística

Les persones grans del nostre barri recorden, sens dubte, la transcendència que tingueren en el camp educatiu fets com la construcció de l'escola "Lluís Vives" (l'Olivereta) o la conversió en escoles dels quatre hotels de la Plaça d'Espanya. La creació de places escolars i el millorament de la pedagogia foren el resultat d'un llarg procés que s'inicià a començament de segle. Per a explicar la nostra situació convé fer-ne una referència.

Com a conseqüència del procés de normalització de la llengua i la cultura catalanes que s'inicia a començament de segle, aviat s'atorga a l'escola el paper que aquesta pot assumir com a canal transmissor i receptor.

Una gran part dels intel·lectuals catalans potencien la tasca escolar dels diversos organismes locals per intentar salvar la disjuntiva entre un sistema escolar centralitzat i inoperant i la necessitat d'una escola pública. Una fita important, en aquest sentit, és la creació de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, l'any 1916 que, amb les realitzacions escolars de la Mancomunitat (Consell de Pedagogia, 1913; Escola d'Estiu, 1914; Escoles Montessori, 1915; revista "Quaderns d'Estudi", 1915...), ocupà un lloc important en la història de les institucions escolars catalanes.

Centrant-nos en la tasca de la Comissió de Cultura, aquesta no es limita a resoldre el problema de l'escolarització, sinó que també inicia accions a favor de la dignificació i la catalanització de l'escola pública. A nivell pedagògic, no solament s'introdueixen pedagogs renovadors als organismes administratius i a les escoles de l'Ajuntament, sinó que es realitzen, amb caràcter experimental, construccions escolars que pretenen ser modèliques.

Una de les primeres realitzacions de la Comissió de Cultura és l'estudi que fa el regidor M. Vega i March sobre la situació escolar. És sobre aquest estudi que s'elabora un "Pla General de Distribució d'Edificis Escolars", l'any 1917. I, precisament, el grup escolar "Lluís Vives" és un dels primers que es construeixen, accedint a les reiterades campanyes i pressions que exerciren diverses entitats culturals i polítiques del barri de Sants, en col·laboració amb l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Aquest grup escolar fou ubicat en un solar propietat de l'Ajuntament, al qual en foren afegits dos més, comprats per tal d'ampliar les dimensions de l'edifici. Fou inaugurat pel març de 1931.

És remarcable també la creació de diverses escoles a l'aire lliure, amb caràcter d'experimentació pedagògica, on foren assajats mètodes inspirats en el moviment europeu de les "escoles noves".

La tasca cultural de la Comissió de Cultura no va ésser limitada a l'àmbit pròpiament escolar. Podem parlar, per exemple, de l'organització de diversos serveis complementaris, com les colònies, semicolònies, banys de mar i cantines escolars per als alumnes de les escoles públiques. En aquest sentit, l'assessoria tècnica de la Comissió de Cultura realitzà, l'any 1918, un "Pla de conjunt de jardins d'infants i camps de joc" a fi d'habilitar espais lliures de la ciutat com a llocs d'esbarjo dels nens. L'any 1921 fou iniciada la construcció d'un d'aquests jardins a la Plaça d'Osca del nostre barri.

Totes aquestes realitzacions de la Comissió de Cultura es veieren afavorides per la creació del Patronat Escolar, l'any 1922, que suposava l'autonomia administrativa per a regir els centres escolars construïts per l'Ajuntament i la possibilitat d'elecció dels mestres.

Durant els anys 1923-1930, la Comissió de Cultura entra en un període d'inactivitat. La caiguda de la Dictadura de Primo de Rivera permeté de nou el funcionament del Patronat Escolar i el retorn als primers objectius de la Comissió de Cultura.

Amb la proclamació de la Segona República, Catalunya compta amb institucions autònomes que, en el pla de la llengua, significaren el restabliment de l'ús oficial del català, al costat del castellà. Això volia dir que totes dues llengües eren reconegudes en l'administració pública, de justícia, etc.; que el català, ensems amb el castellà, era la llengua de l'ensenyament a tots els seus nivells, que era també la llengua dels mitjans de comunicació (premsa, ràdio...). Com a conseqüència d'aquesta igualtat de condicions que l'Estatut atorgava a totes dues llengües, es constatà una catalanització creixent de totes les manifestacions dins el nostre àmbit territorial.

L'Estatut de Catalunya de l'any 1932 definia:

"L'ensenyament primari serà obligatori, gratuït i català".

Aquest últim principi no volia dir només l'ús de la llengua materna a l'escola, sinó també la catalanització de l'ensenyament. La seva aplicació comportà problemes per la

*Manifestació popular del 12 de maig de 1918
per a portar una instància
a l'Ajuntament de Barcelona
demanant escoles a Sants.*

*Va anar a peu des de Sants
a la plaça de Sant Jaume.*

inadequada preparació dels mestres, però s'intentaren de resoldre amb la instauració de nombrosos cursos de català, organitzats pel "Comitè de la Llengua", dirigit per Pompeu Fabra, i amb la catalanització de textos per part del Consell de Cultura de la Generalitat. A totes les escoles dependents del Patronat Escolar era impartit un grau en castellà i tots els altres eren bilingües.

El cos dels ensenyants rebé un fort impuls qualitatiu, a través d'òrgans que garantien la formació permanent del mestre ("Butlletí dels Mestres", Escoles d'Estiu...), alhora que era dignificada aquesta professió, amb l'exigència de titulació oficial per a exercir i amb un augment considerable dels seus sous.

Durant el període republicà, l'esforç que fan l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya per a resoldre el problema de l'escolarització total i l'adquisició d'un nivell pedagògic acceptable a les escoles públiques es tradueix en una atenció pressupostària important per als problemes de l'ensenyament. Quant a les realitzacions que podem anomenar "d'urgència", esmentem la ubicació d'escoles als barris perifèrics, adaptant edificis per a ús escolar, com és el cas dels quatre hotels de la Plaça d'Espanya, que restaven inutilitzats d'ençà de l'Exposició Internacional de l'any 1929. També fou ampliada la matrícula als grups escolars en funcionament. Així, el grup escolar Gayarre de Sants augmentà en 185 el nombre d'infants matriculats.

Dins del camp de les realitzacions pedagògiques, cal recordar també, per la seva extraordinària importància, la creació del C.E.N.U. (Consell de l'Escola Nova Unificada), que era l'intent de planificar globalment la formació de l'individu, des de l'escola de bressol fins als últims nivells educatius, seguint els principis de l'escola gratuïta, laica, unificada i em règim de coeducació. Malgrat la seva vida efímera, el C.E.N.U. va constituir una de les experiències de planificació pedagògica més conscients i vàlides que s'hagin fet mai al nostre país.

Del 1939 ençà

El resultat de la guerra civil significà un trencament total amb aquesta tradició. Primerament, en desaparèixer les institucions catalanes, la direcció de les qüestions educatives passà a dependre del Govern Central. D'altra banda, el nou govern va declarar que l'idioma oficial en tot l'àmbit peninsular era el castellà, i el català fou relegat a l'ús privat i familiar.

El 1940 es publicà a Barcelona una ordre governativa reiterant la prohibició (1939) als funcionaris de parlar català en hores de servei. Aquesta ordre té una importància capital, perquè dintre d'aquests funcionaris inclou els professors i mestres de l'ensenyament privat i públic i, per tant, el català era definitivament apartat de l'escola.

Amb tot, els esforços del poble per a salvar la pròpia identitat, han aconseguit, de mica en mica, si no el dret, el fet de ser escoltat. La tasca de redreçament s'inicia ja els anys quaranta, amb els tímids intents de tornar a editar llibres en català (fins als seixanta, però, no fou permesa cap traducció d'obres contemporànies); les disperses, però presents una mica pertot, activitats de centres culturals, parroquials, agrupacions excursionistes, corals, folklòriques, teatrals... que marquen una època d'autèntica tena-

citat i que donen fe de vida d'una cultura popular; el fenomen de la "nova cançó" que, malgrat les traves que li posen ha arribat a tenir una projecció extraordinària; les àrdues temptatives de reconstruir una premsa periòdica en català i, a un altre nivell, els esforços per introduir en la premsa castellana la informació mínima sobre la cultura catalana; la reconversió de les institucions catalanes cap a un interès específic per les coses pròpies; i, finalment, el projecte i l'organització del Congrés de la Cultura Catalana, que, arreu dels països catalans ha tingut tanta acceptació, traduïda en els centenars d'adhesions rebudes, en les quals incloem la nostra, i que vol ser un intent seriós d'unificar i consolidar totes les iniciatives que tendeixen cap a la normalització de la nostra cultura. Tot plegat marca una època on els esforços populars, cada cop amb més fermesa, intenten de salvar allò que és el seu patrimoni.

Tot això ha fet forat i l'actitud dels estaments oficials respecte a tota l'activitat cultural catalana ha hagut d'evolucionar. Per centrar-ho al camp de l'ensenyament, cal remarcar l'existència d'un clima de permissivitat que augmenta a moltes zones pel que fa a l'ús del català dins certes escoles, permissivitat que augmenta a la pràctica després de la "Ley General de Educación", ara fa cinc anys, on es preveu "el cultivo de la lengua nativa" durant l'Educació General Básica. En aquest tema la llei quedà per sota dels objectius a què popularment es tendeix, fins i tot de les realitzacions del moment.

El mateix podem dir del decret de "lenguas nativas", aprovat aquest any. Segons aquest decret, els infants de parla catalana hauran de continuar fent tot l'ensenyament en castellà de manera exclusiva i només podran estudiar la seva llengua si així ho desitgen els pares; els nens catalans de parla castellana no troben assegurada la presència de la llengua catalana a l'escola, el domini de la qual els és un dels elements necessaris per a la integració plena dins la societat on viuen. De Madrid ens ha arribat, doncs, el permís de fer allò que la pràctica escolar havia començat a superar; és un índex clar del desfasament entre dues dinàmiques.

Objectius actuals a l'escola

Arribats aquí, cal dir quins son els objectius a l'escola.

L'objectiu central ha de ser la superació de tota pràctica injusta de sotmetement d'una cultura a una altra. Així convé que sigui donada la importància deguda als continguts culturals específics que facin arrelar l'escola i l'ensenyament a la realitat catalana. I no cal dir que convé també una denúncia i un rebuig de tots els criteris, textos, manuals, etc. on aquesta realitat és ignorada o bé tergiversada, com de fet n'hi ha.

Convé intensificar a les escoles de mestres i a la Universitat en general la preparació dels ensenyants de tots aquests continguts, com també en el domini de la llengua catalana, amb la preparació específica i urgent que habiliti per ensenyar el català als nens que parlen castellà. Així mateix, cal una formació permanent, específica, dels mestres en actiu que els capaciti en tots aquests aspectes que l'escola de mestres no els havia servit.

La utilització del català i del castellà a l'escola, com a llengua d'ensenyament, sobretot els primers anys, ha d'anar en funció, ara com ara, de quina sigui la llengua dominant

de cada grup lingüístic dins la mateixa escola; és a dir, cal preveure que cada grup treballi en la pròpia llengua alhora que aprèn l'altra de manera sistemàtica, i procurar fer-ho amb tracte indiscriminat i en pla d'igualtat.

Què cal fer al districte

Des del Ple Municipal celebrat a Barcelona el dia 8 d'abril d'aquest any, hi ha una quantitat assignada a la cultura catalana. Encara que som molt conscients que aquesta assignació és totalment insuficient, voldríem establir en aquest document quines són les coses prioritàries que s'han de fer al Districte respecte al problema a què fem referència:

- 1) Cap a la consecució d'una escola inserida dins la realitat catalana, hi ha un doble primer objectiu:
 - l'extensió, ja des d'ara i com a mesura d'urgència, dels cursos de llengua i cultura catalanes a *totes* les escoles del barri i per a *tots* els nens del barri.
 - La formació dels mestres, tant en l'aprenentatge de la llengua com en el d'aquells continguts culturals específicament nostres.
 - L'intercanvi i la coordinació d'experiències d'aquelles escoles que fan l'ensenyament en català, i que necessiten fer un front comú davant les dificultats amb què forçosament topen.
- 2) Ens sembla convenient l'organització de cursos de llengua i cultura catalanes per als adults, que, per raons diverses, no han estat informats en aquest sentit, i que ens consta que participarien entusiàsticament en una iniciativa com aquesta.
- 3) D'altra banda, aollim totes aquelles accions encaminades a divulgar i a promoure la llengua i la cultura catalanes al nostre barri: conferències sobre coneixement de Catalunya, celebració de festivals de teatre infantil, impulsió d'una biblioteca popular al Districte, realització d'una revista en català portaveu de la vida del barri...

Associació de Veïns Sol de Baix	Escola Barrufet
Associació de Veïns Carrer Badal, Brasil i adjacents	Escola Pyrene
Agrupació Escolta Mossèn Puig i Moliner	Escola Elaia
Associació de Pares i Alumnes del Centre i Ateneu Montserrat	Escola Lavínia
BIM, Secció Escacs UEC de Sants	Grup Cristià de Promoció dels Drets Humans
Centre Social de Sants	Guarderia l'Esquirol
Centre Parroquial de Sant Medir	Guarderia Guinbó
Grup de Muntanya Gelera	Institució Montserrat
Catalunya Escacs Club	Liceu Sant Jordi
Cooperativa La Nova Obrera	MIJ de Santa Maria de Sants
Congregació Mariana Nostra Senyora de Montserrat	Orfeó Atlàntida
Escola Proa	Orfeó de Sants
	Parròquia de Santa Maria de Sants
	Societat Coral La Floresta
	Centre Ciclista i Excursionista de Sants

INFORMACIÓ PRIVADA ALS MILITANTS

Els moviments i les associacions d'apostolat seglar que signen, fent-nos ressò de l'estat de confusionisme que ha produït una informació parcial i tendenciosa de la marxa pacífica i silenciosa d'uns sacerdots barcelonins, ens creiem en el deure de divulgar l'adjunt report sobre els esdeveniments del dia 11 de maig de 1966.

Nosaltres ens solidaritzem amb els sacerdots manifestants en la reprovació de l'odi i la violència que esclafen els drets de la persona humana. I protestem per la violència exercida sistemàticament i sense justificació, l'11 de maig, en la persona d'aquells sacerdots.

Acció Catòlica Independent
Acció Catòlica Obrera
Acció Catòlica Patronal
Acció Parroquial Urbana
Confraria de la M. D. de Montserrat de Virtèlia
Congregació Mariana Universitària (FECUM)
Delegació Diocesana d'Escultisme de Barcelona
Franciscàlia
Graduats d'Acció Catòlica
Guies Sant Jordi
Joventut Agrícola Catòlica
Joventut Agrícola Catòlica Femenina
Joventut Estudiant Catòlica
Joventut Estudiant Catòlica Femenina
Joventut Independent Catòlica
Joventut Independent Catòlica Femenina
Joventut Obrera Catòlica
Joventut Obrera Catòlica Femenina
Lliga Espiritual de la M. D. de Montserrat
Moviment Rural d'Acció Catòlica
Moviment Scout Catòlic "Minyons Escoltes"
Pax Christi (grup Regional Català)

Barcelona, maig del 1966

LA MARXA PACÍFICA I SILENCIOSA DE 130 SACERDOTS DE BARCELONA

Informe redactat per un grup de sacerdots que van participar-hi

Adolorits en el nostre cos i atacats en la nostra fama amb paraules calumnioses i infamants, transmeses pels grans òrgans d'informació, no ens és permès en canvi de fer arribar la nostra veu al gran públic per aquests mateixos mitjans, com fóra normal.

Per això gosem recórrer a aquest mitjà, el que ens queda: un mitjà pobre, dèbil, de difusió limitada; serà la manera de fer sentir, ara, la nostra veu, que vol ser una veu d'amor i germanor que s'adreça a homes de bona voluntat.

INDEX D'AQUEST INFORME

- 1.— Primer de tot ens cal aclarir els fets, perquè han estat falsejats. Per això començarem amb una relació dels fets del dimecres 11 de maig de 1966 entre dos quarts d'una i tres quarts de dues. D'aquests fets en donem testimoni nosaltres.
- 2.— Després ens cal aclarir la nostra intenció. Perquè se'ns ha calumniat en atribuir-nos tota mena de finalitats fosques i d'intencions dolentes. El que nosaltres volíem, amb la nostra «marxa pacífica», només ho podem dir els que hi vam participar.
- 3.— També volem dir una paraula sobre el procediment usat: «la marxa pacífica i silenciosa». No intentem defensar-nos. Només volem dir per què el vàrem escollir.
- 4.— Finalment, farem una enumeració de punts en els quals voldríem insistir com a resum i conclusió de tot aquest informe.

I. — ELS FETS

LA MARXA PACÍFICA I LA SEVA DISPERSIÓ PER LA POLICIA

1. — Un grup de sacerdots i religiosos ens reunírem al claustre de la Catedral a dos quarts d'una del migdia del dia 11 de maig. L'estona que vam passar al claustre ens va servir per a anar-nos aplegant. També ens va servir per a anar prenent consciència, personalment, del que anàvem a fer. Per això vam poder llegir, cada u, dos documents.
2. — El primer document era una carta al senyor Antoni Juan Creix, Inspector Cap de la Brigada d'Investigació Social de Barcelona. Cada u en va rebre una còpia multicopiada.

(Text de la carta. Original castellà)

Sr. D. Antonio Juan Creix,
Inspector Jefe de la Brigada de Investigación Social.

Sr. Inspector:

En gran modo angustiados por las situaciones de violencia que se van sucediendo en nuestra ciudad, y habiéndonos enterado del trato infligido al estudiante de la Escuela Especial de Ingenieros Industriales, Joaquín Boix Lluch, queremos patentizar públicamente nuestro ánimo contrario a este hecho y a esta situación, y nuestro deseo de que todos los hombres de buena voluntad lleguen a aceptar como norma válida de conducta la que dimana de aquellas enseñanzas acerca de la dignidad de la persona humana, que, con tanta claridad, ha afirmado la Iglesia, y que asimismo fueron promulgadas por la «Declaración Universal de los Derechos del Hombre».

Queremos, pues, recordar, con ánimo pastoral y como conciudadanos, que:

«Ninguna persona será sometida a tortura ni a penas o tratos crueles, inhumanos o degradantes» (Declaración Universal de los derechos del Hombre, art. 5.º).

«Todo ser humano tiene derecho al respeto de su persona» (Encíclica «Pacem in terris», n.º 10).

«Todo ser humano tiene derecho a la integridad física» (id. n.º 9).

«Descendiendo a consecuencias prácticas de máxima urgencia, el Concilio inculca el respeto al hombre... cuanto viola la integridad de la persona humana, por ejemplo... las torturas morales o físicas... y otras prácticas parecidas son en sí mismas infamantes, degradan la civilización humana, deshonran más a sus autores que a sus víctimas y son totalmente contrarias al honor debido al Creador» (Concilio Vaticano II. Constitución Pastoral sobre la Iglesia en el mundo actual, Cap. II n.º 27).

«Quienes sienten u obran de modo distinto al nuestro en materia social, política e incluso religiosa, deben ser también objeto de nuestro respeto y amor. Cuanto más humana y caritativa sea nuestra comprensión íntima de su manera de sentir, mayor será la facilidad para establecer con ellos el diálogo» (id. n.º 28).

Tales son las enseñanzas que nos han movido a nosotros, sacerdotes de la diócesis de Barcelona, a exteriorizar el deseo de que también usted promueva, para con los ciudadanos un trato que esté conforme con ellas.

Barcelona, 11 de mayo de 1966

- 3.— El segon document anava dirigit al senyor Arquebisbe de Barcelona monsenyor Gregorio Modrego. Unes quantes còpies a màquina van circular entre nosaltres de la carta que li seria portada de seguida, comunicant-li les raons i el sentit de l'acte que anàvem a realitzar.

(Text de la carta. Original castellà)

Barcelona, 11 de mayo de 1966

Excmo. y Revmo. Sr. D. Gregorio Modrego Casaus.
Arzobispo de Barcelona.

Excelentísimo y reverendísimo señor:

Queremos exponerle claramente las razones y el significado de un gesto que en estos momentos se está realizando a cargo de un grupo de sacerddotes seculares y regulares de esta Archidiócesis de Barcelona.

El gesto consiste sencillamente en reunirnos en la S. I. Catedral para hacer una oración común y salir a continuación a la calle para dirigirnos a la Jefatura Superior de Policía y presentar allí nuestra digna y respetuosa desaprobación por los malos tratos inferidos a los estudiantes de la Universidad de Barcelona, sobre todo al alumno de la Facultad de Ingenieros Joaquín Boix Lluch.

Los motivos que nos impulsan a actuar así se fundan en la sólida doctrina de la Constitución Pastoral sobre la Iglesia en el mundo actual, que, entre otras, hace afirmaciones tan contundentes como éstas: «La Iglesia, que por razón de su misión y de su competencia no se confunde en modo alguno con la comunidad política ni está atada a sistema político alguno, es a la vez signo y salvaguardia del carácter trascendente de la persona humana» (n.º 76).

Creemos que ante la perplejidad y aún el escándalo de nuestro pueblo, que identifica a la Iglesia con unas formas determinadas de poder, tenemos la grave obligación de ser «signos y salvaguardias del carácter trascendente de la persona humana». Y el que públicamente, a manera de signo legible, desaprobemos una lesión de la dignidad de la persona humana no está de ninguna manera vinculado al hecho de que los perjudicados sean o no creyentes.

Con este gesto no queremos comprometer oficialmente a la Iglesia, pero sí deseamos que sea interpretado en su justo valor religioso, o sea: como un ejercicio normal «de esa libertad de los hijos de Dios que rechaza todas las esclavitudes, ya que éstas, en última instancia, derivan del pecado», libertad que «el Evangelio anuncia y proclama» (Gaudium et Spes, n.º 41).

Rogamos a V. Excia. que acepte este compromiso nuestro que, según nuestra conciencia, cae plenamente en el ámbito de nuestras más graves y perentorias obligaciones pastorales, y que ore para que el pueblo de Dios, que está en Barcelona, no se arredre ante las consecuencias ineludibles de su condición de «sacramento del mundo» (Lumen Gentium, n.º 9).

4. — Havien tocat ja tres quarts d'una quan vam entrar silenciosament a la Catedral. Ens vam asseure als primers bancs i vam tenir una breu pregària en comú. Un de nosaltres va llegir un fragment de la Sagrada Escriptura: 1.ª Carta de Sant Pau als Tessalonicencs, cap., 1, 2-10.

(Text de Sant Pau)

«Donem sempre gràcies a Déu per tots vosaltres, fent memòria vostra en les nostres oracions, recordant incessantment a la presència del nostre Déu i Pare l'activitat de la vostra fe, el treball laboriós de la vostra caritat i la constància de la vostra esperança en nostre Senyor Jesucrist. Sabem, germans estimats de Déu, que heu estat escollits, perquè, quan us vam anunciar el nostre evangeli, no fou solament amb paraules sinó també amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant i amb plena eficàcia, tal com sabeu que ens vam comportar en servei vostre; quan érem entre vosaltres. I vosaltres mateixos us heu fet imitadors vostres i del Senyor, ja que heu acollit la paraula enmig de moltes

tribulacions, amb goig de l'Esperit Sant, talment que heu esdevingut un model per a tots els creients de la Macedònia i de l'Àcia. Des de vosaltres, efectivament, s'ha escampat la fama de la paraula del Senyor, no sols a la Macedònia i a l'Àcia, sinó que la vostra fe en Déu s'ha divulgat a tot arreu, de manera que ja no cal que en diguem res; ells mateixos contenen prou de nosaltres com vam arribar entre vosaltres i com us convertireu a Déu, abandonant els ídols, per servir el Déu viu i veritable i esperar del cel el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts, Jesús, que ens deslliura de la ira que ha de venir.»

5. — Un de nosaltres ens va dirigir, de seguida, aquestes breus paraules:

Nosaltres som uns sacerdots. La nostra missió és de pregar, oferir, santificar, predicar. Les nostres motivacions són i han de ser sempre religioses, pastorals.

Tothom és germà nostre. No odiem ningú, encara que tinguem consciència que la nostra presència moltes vegades engendra odís, pel nostre poc encert en presentar l'Església i pel nostres errors en els compromisos temporals, fruits de la nostra por, fruits del nostre temor de seguir el Crist. No hi fa res; més enllà de les nostres flaqueeses ens sabem i volem ser germans de tots.

Avui creiem que hem de dir, amb la nostra presència, el que moltes vegades no diem amb les paraules. Potser avui molts no ho entendran; potser els nostres germans policies s'indignaran. Un altre dia, sí, un altre dia tothom ho veurà clar.

Nosaltres som de l'Església i volem ser conseqüents dels ensenyaments que rebem, dels ensenyaments que donem. Creiem en la persona humana, feta a imatge i semblança de Déu, digna, per tant, de tot el respecte que això li dona. Ara potser tenim por, com la tenia el Crist, però, com Ell, tenim el zel de l'obra del Pare.

Preguem per tots els nostres germans, uns i altres, i que amb la nostra dolcesa i benignitat siguem llum de pau i amor en Crist i l'Església.

Que Déu ens ajudi. Amen.

6. — Es va precisar, una vegada més, el sentit i l'ordre de l'acte. Es tractava d'anar en «marxa pacífica i silenciosa» fins a la Jefatura Superior de Policia de la Via Laietana, de dipositar-hi una carta per al senyor Antoni Creix i de dirigir-nos, després, de la mateixa manera, a l'Església de Sant Francesc de Paula per acabar amb una pregària en comú i entornar-nos-en cada u pel seu camí. Mentrestant uns quants aniríem a donar al senyor Arquebisbe la carta en què li explicàvem el que estàvem fent.

7. — Els portadors de la carta es trobaren amb la sorpresa de l'absència del senyor Arquebisbe. Aleshores deixaren la carta a mans del senyor Vicari General, Dr. Joan Serra i Puig.

8. — Vam sortir mentrestant, els altres, per la porta principal de la Catedral. El grup era format per unos 100 sacerdots i religiosos: d'altres s'hi van anar afegint fins arribar a ser uns 130.
Tot just acabàvem de sortir, que agents de la Policia Secreta intentaren dissuadir-nos de continuar la nostra «marxa pacífica», tot ordenant-nos, a crits, que ens disperséssim.
El grup va continuar, ordenadament, per l'acera del carrer Dr. Joaquim Pou, sense interrompre en cap moment la circulació.
9. — Vam anar arribant a la «Jefatura» i col·locant-nos davant la façana, a l'ampla acera.
Ràpidament uns agents uniformats van baixar dels jeeps i es van col·locar davant la porta.
Un d'ells va demanar, a grans crits, què volíem. Va contestar un de nosaltres que portàvem una carta dirigida al senyor Creix.
Els agents van cridar que no volien cap carta i que ens disperséssim ràpidament. Vam contestar que ens retirariem de manera silenciosa però que ens agafessin la carta.
Per tota resposta la força pública comença a pegar-nos amb les «porras». Feia tot just 20 segons que havíem arribat.
Veient que no hi havia res a fer, el que duia la carta la va tirar en direcció a l'entrada, amb l'esperança que algú la recollís. La carta va anar a parar sobre un dels cotxes aparcats. Vam veure com un agent la recollia i se la posava a la butxaca.
10. — Aparagueren més policies uniformats i s'uniren als que estaven flagellant els sacerdots i religiosos. Nombrosos agents de la Policia secreta que, fins aleshores, s'havien limitat a observar, es van afegir també als que pegaven. Erem pegats amb un furor estrany, a la cara, al cap, a les espatlles, amb porres, cops de puny i puntades de peu.
11. — El grup no es va dispersar amb corredisses, sinó que s'anava retirant a mesura que la Policia pegava. El grup va ser conduït, per la Policia, a cops, des de l'acera de la «Jefatura» fins a l'altre costat de la Via Laietana. Va ser aleshores quan es va interrompre el trànsit.
La Via Laietana era plena de gent (era la una tocada) i de circulació. La gent dels pisos i despatxos es van abocar als balcons a contemplar l'espectacle.
El públic, de primer, contemplà astorat l'escena. Després es van sentir molts crits de protesta contra la Policia. I molts de nosaltres, ja dispersos, som testimonis dels comentaris de la gent condemnant l'agressió.
12. — Els policies continuaren pegant amb crueltat el grup que pujava per l'acera, Via Laietana amunt, acompanyant els cops amb crits de «traïdores» i amb altres insults.

Tots vam aguantar els cops passivament, tot caminant fins arribar, després, a l'Església de Sant Francesc de Paula.

13. — Contràriament a les nostres previsions, l'Església era tancada. A partir d'aquest moment i degut a la brutal intensificació dels cops, el grup es disgregà. La part més nombrosa va continuar pels carrerons de Sant Francesc i Ramon Mas, adjacents a l'església. Aprofitant l'acorrallament, els agents van atacar amb major furor.

El grup, perseguit per la Policia, es parteix en dos: l'un puja pel carrer Jonqueres, l'altre per la Via Laietana, sempre perseguits i colpits per la Policia de la manera més baixa, com la puntada de peu al baix ventre.

14. — Aquí es va produir un fet que lamentem: amb un gest instintiu d'autodefensa, un de nosaltres va fer caure a terra la gorra d'un agent de Policia, el qual la va poder collir tranquil·lament.

No coneixem cap més acte «agressiu» per part nostra. Si n'hi hagués hagut algun altre, el lamentem igualment.

A més d'un agent de Policia li va caure la porra a terra. Ningú no va intentar impedir la recuperació.

15. — A la plaça Urquinaona els dos grups es van tornar a ajuntar. La Policia va tornar a carregar.

Algú que va intentar refugiar-se al n.º 7 del carrer de Lauria va ser colpejat a dins l'entrada.

Un grupet, ja molt reduït va mirar de refugiar-se a l'edifici dels Pares Jesuïtes del carrer Casp (residència, església i col·legi). En entrar a l'església, un policia, amb un terrible cop ferí el cap d'un religiós, que entrà segnant al temple.

16. — Jeeps de la Policia varen estacionar-se davant les portes de la residència, església i col·legi dels Pares Jesuïtes fins a les 7 del vespre, més o menys.

* * *

Completant aquesta informació afegim que dissabte, dia 14 de maig, a dos quarts d'una del migdia va congregar-se al pati del Palau Episcopal un grup d'uns 250 sacerdots i religiosos.

El senyor Arquebisbe va rebre una comissió que li va llegir, durant la conversa, aquests vuit punts:

Els sacerdots aquí presents, i d'altres que no han pogut ésser-hi presents:

1. — Condemnem enèrgicament la violència com a forma habitual de conuiu. Deplorem, en particular les escenes de violència que

s'han produït últimament a Barcelona i fem especial menció d'aquelles de què han estat objecte els sacerdots a la Universitat i a la Via Laietana, el proppassat 11 de maig.

- 2.— Creiem que, encara que no fos possible de provar jurídicament la violència exercida recentment sobre un determinat estudiant, l'espectacle de brutalitat donat l'esmentat dia 11 de maig a la Via Laietana és una prova pública d'una manera de procedir violadora dels drets més elementals de les persones.
- 3.— Ens solidaritzem amb els sacerdots manifestants en la reprovació de la violència que trepitja els drets de les persones.
- 4.— Observem amb alarma com l'ús de la violència, per obra i de paraula (mitjans de radiodifusió, certa premsa) deteriora les relacions de convivència entre els homes de la nostra societat.
- 5.— Sabem que els judicis als quals donen lloc els fets lamentables del dia 11 de maig poden ser diversos, segons la puresa de les fonts d'informació i segons les predisposicions amb què cada u se'ls miri, però tenim per cert que la violència que trepitja els drets de les persones no és una forma evangèlica de procedir, i que la unió entre els cristians discrepant en el judici sobre aquests fets, s'ha de realitzar, almenys, en el refús enèrgic i incondicional d'aquesta violència.
- 6.— Creiem que, prescindint de l'oportunitat de la iniciativa dels sacerdots que han pres part en la marxa silenciosa i pacífica, la reprovació de les manifestacions violentes de la força pública, ha d'ésser neta i inequívoca. Fins i tot en el cas de ser menys encertada l'actuació dels sacerdots. Tan sols una reprovació pública retornarà als fidels i als mateixos sacerdots la confiança envers l'autoritat eclesiàstica.
- 7.— Suggestim que, si és que no es considera oportú recordar la vigència del cànon 2.343 § 4 i aplicar les penes que hi són previstes, és convenient de fer present a tots els sacerdots la renúncia al «privilegi del cànon».
- 8.— Per damunt de tot som catòlics i volem, en virtut d'això, que els actes realitzats siguin mirats no únicament dintre el context de la diòcesi o de Catalunya, ni tan solament dintre l'àmbit jurisdiccional de la Conferència episcopal espanyola, sinó a la llum de l'Església Universal i dels criteris que ha proclamat en el Concili.

II. — LA INTENCIÓ QUE TENIEM I LA FINALITAT QUE ENS MOVIA A FER LA «MARXA PACÍFICA I SILENCIOSA»

1. — Els qui van realitzar la «marxa pacífica» vam ser un grup d'uns 130 sacerdots i religiosos.

El que perseguíem amb el nostre acte només ho podem declarar nosaltres. Tothom pot estar d'acord o en desacord amb el procediment. Però únicament aquells que l'han posat en obra poden dir la intenció que els movia a fer-ho.

2. — Aquest dret no ens ha estat respectat. La premsa, la ràdio i la televisió no solament han deformat la informació, sinó que ens han atribuït unes intencions tortuoses, de manera que el ciutadà s'ha de formar per força, un concepte monstruós dels sacerdots i religiosos que vam participar en el fet.

3. — S'ha parlat, amb aquesta ocasió, de separatisme; s'ha relacionat la nostra «marxa pacífica» amb la crema d'esglésies de Madrid l'any 1931; s'ha parlat dels raptors de monsenyor Ussia; s'ha dit que protestaven contra la vinguda de monsenyor Marcelo González com a arquebisbe-coadjutor de Barcelona; que érem agents no se sap de quines forces malastrugues; que ens ha mogut un zel polític i no religiós; que hem volgut fer un acte d'indisciplina eclesiàstica.

Nosaltres protestem que se'ns hagin atribuït totes aquestes intencions i totes aquestes concomitàncies. Aquesta barreja porta al confusionisme i embulla les coses en comptes d'aclarir-les.
En protestem com d'una usurpació d'un dret que ens pertany.

4. — Perquè nosaltres reivindicuem el nostre dret a parlar en aquest punt. Fins ara, la intenció del nostre gest només l'havíem comunicada al nostre senyor Arquebisbe, en la carta que li vam portar, i al senyor Antoni Juan Creix, amb la carta que li volíem donar.

Ara, exercint aquest dret exclusiu nostre, fem aquí una declaració d'intencions. Ens adrecem a les persones de bona fe, demanant-los que vulguin fer cas de la nostra paraula de sacerdots i que rebutgin totes les interpretacions torçades i interessades que terceres persones han donat al nostre gest. Perquè el significat d'un gest només pot interpretar-lo el qui el fa.

5. — Així doncs, *afirmem i declarem que el motiu únic i exclusiu de la «nostra marxa pacífica i silenciosa» del dia 11 de maig és d'ordre religiós i humà.*

Consisteix a desaprovar, amb la protesta, les moltes violències, vexacions i calúmnies que, de molt temps ençà, cauen sobre persones i institucions.

6. — Els autors de les violències que deplorem estan emparats o bé per una força i un poder que haurien de posar al servei de la justícia i de la pau, o bé queden sempre a l'ombra d'un misteri indesxifrabable que la Policia, que tan eficient es demostra en altres rams, s'ha vist sempre impotent per aclarir. Penseu si han estat trobats els incendiariis del Casal de Montserrat, els agressors del senyor Antoni Bascompte i del P. Evely o els destralers del Fòrum Vergés i dels locals del C.I.C.F.
7. — Darrerament aquests actes de violència i vexació es van multiplicant, amb ocasió de l'assemblea d'estudiants en el convent dels PP. Caputxins de Sarrià i de tota la situació universitària. Un professor, religiós a més a més, el P. Alvarez Bolado, va ser apallissat per agents de la Policia en el pati de la Universitat quan protestava dels mals tractes que ells estaven infligint a uns estudiants.
8. — D'aquí que davant aquesta situació de violència creixent, i en tenir coneixement dels tractes infligits per la Policia a l'estudiant de l'escola d'enginyers Joaquim Boix i Lluch, ens vàgim decidir a manifestar la nostra desaprovació i protesta contra les moltes violències, vexacions i calúmnies de manera pública, fent la nostra «manifestació pacífica».
9. — Creiem, finalment, que la intenció que ens movia queda clara en els tres documents que hem transcrit: la carta portada al senyor Arquebisbe, la carta adreçada al senyor Antoni Juan Creix i el parlament fet a la Catedral després de la lectura de les paraules de Sant Pau.

III. — EL PROCEDIMENT USAT: LA MARXA PACÍFICA I SILENCIOSA

1. — Nosaltres vam triar un procediment concret i visible: una marxa pacífica i silenciosa.
Un procediment és, sempre, una cosa discutible, pot agradar més o menys, es pot considerar més o menys oportú. Sobre l'oportunitat i la conveniència cadascú es lliure de pensar i d'opinar.
El que no es pot fer, creiem nosaltres, és judicar i condemnar sense apel·lació. No creiem que una marxa pacífica sigui un procediment immoral ni una manera indigna d'expressar-se.
Per què ens vam decantar per aquest procediment?
2. — No volem fer, ara, una exposició exhaustiva de tots el motius, ni una justificació completa i total. Només volem presentar alguns dels motius que ens van portar a prendre la decisió que vam prendre. I demanaríem als homes de bona voluntat que els llegeixin que vulguin deturar-se a reflexionar-hi.

3. — Donem una breu enumeració de motius.

- a) L'Església i els cristians no poden desinteressar-se dels problemes d'aquest món. No poden desinteressar-se, en particular, de tot allò que, d'una manera o altra, afecta la integritat física de la persona humana i els seus drets individuals i socials.
El Concili ho ha proclamat ben clarament. El Papa ha dit que parlava a l'O.N.U. com a cap de l'Església, societat «experta en humanitat». Veiem les intervencions concretes de l'Església dels nostres dies: seglars, sacerdots, religiosos, religioses, bisbes i tot, es manifesten públicament pels carrers, en altres països, en problemes com la segregació racial i les qüestions socials.
- b) A Espanya, actualment, no funcionen els anomenats «cauces legals» que ara invoquen tots aquells que ens acusen i ens ataquen, que diuen que hauríem hagut de seguir un altre camí. I això tothom ho sap, començant pels que ara alcen la veu i criden escandalitzats.
- c) Les experiències anteriors vénen a confirmar-ho, si calia. Fins ara, tot el que s'ha intentat a través dels camins legals s'ha revelat ineficaç i la protesta no ha tingut cap valor. Aquí, *oficialment*, mai no ha estat torturat ni ha estat pegat ningú; mai, però, no han estat trobats tampoc, els autors de fets delictius com els que hem citat.
- d) El procediment de la «marxa pacífica», d'altra banda, es d'ús freqüent a tots els països civilitzats. Darrerament tres bisbes francesos (el de Fréjus, el de Marsella i el de Aix-en-Provence) han participat en actes d'aquests. I tots hem vist als diaris i a la televisió imatges semblants dels Estats Units, referents al problema de la discriminació racial.

IV.— CONCLUSIÓ

Com a resum i com a conclusió d'aquest informe, voldríem que quedessin clars aquests punts:

- 1.— La violència no va ser provocada pels sacerdots, decidits, des del primer instant, a procedir pacíficament.
- 2.— La campanya desencadenada per un gran nombre d'òrgans de premsa, per la ràdio i la televisió, no sols ha recorregut a l'insult, sinó que ha esta calumniosa, en acusar els sacerdots de provocadors.
- 3.— La marxa pacífica i silenciosa dels sacerdots no té res a veure amb intencions polítiques, amb la perturbació de l'ordre públic, amb el separatisme, ni amb la indisciplina eclesiàstica.
- 4.— Els mateixos atiadors de la campanya contra aquests sacerdots coneixen més bé que ningú la impossibilitat de respondre-hi per mitjà dels òrgans d'informació i la inoperència dels anomenats «cauces legals», que invoquen.
- 5.— Aquesta campanya tendeix a desviar l'atenció del públic cap a discutir si els sacerdots poden o no poden manifestar-se públicament, amb la qual cosa hom preten d'amagar la qüestió de fons, o sigui les tortures, les violències, les calúmnies, les situacions d'injustícia.
- 6.— Ningú no troba estrany que, a d'altres països, sacerdots i fins i tot ordres religioses, es manifestin públicament contra una altra conculcació dels drets de l'home com és la discriminació racial i que se'n publiquin fotografies a la premsa del nostre país.
- 7.— Es sospitós que la capacitat d'escàndol es manifesti aquesta vegada amb tanta profusió i que no hi hagi, en canvi, reaccions semblants d'escàndol nacional davant les 60 pessetes de salari mínim, davant la deformació sistemàtica de la informació, davant els abusos legals que impedeixen l'exercici dels drets de lliure associació, de reunió, d'expressió, etc.
- 8.— Si algú té por que el fet de posar-se al costat dels oprimits origini anticlericalisme, que pensi si no n'ha originat més el fet de posar-se al costat dels poderosos. Nosaltres, amb el nostre gest, hem volgut adoptar una actitud evangèlica a favor dels pobres i dels que sofreixen.

Barcelona, 15 de maig de 1966.